

Nr 153.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående distriktsveterinärväsendet; given Stockholms slott den 10 februari 1933.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Per Edvin Sköld.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 10 februari 1933.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, statsråden UNDÉN, NOTHIN, SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, VENNERSTRÖM, LEO, ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anför chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Sköld:

Under punkt 63 i nionde huvudtiteln av årets statsverksproposition har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på den proposition angående anslag till distriktsveterinärer, som kunde varda riksdagen förelagd, beräkna för budgetåret 1933/1934 under titel »Distriktsveterinärer» ett ordinarie förslagsanslag av 620,000 kronor.

Under punkt 59 av samma huvudtitel har Kungl. Maj:t vidare föreslagit riksdagen att, i avbidan på den proposition i ämnet, som kunde varda förelagd riksdagen, för budgetåret 1933/1934 beräkna ordinarie anslaget till veterinärrättningen i Skara till 8,500 kronor.

Slutligen har Kungl. Maj:t under punkt 65 av nämnda huvudtitel föreslagit riksdagen att, i avbidan på förberörda proposition, till karantäns-

anstalten i Haparanda för husdjur för budgetåret 1933/1934 beräkna ett extra anslag av 5,490 kronor.

På grund av beslut vid 1931 års riksdag (IX H. T., punkt 49; skr. 9 A, punkt 28) måste, såsom jag under punkt 61 i nionde huvudtiteln anfört, från och med 1934 års ingång anslag upptagas för samtliga kostnader för distriktsveterinärväsendet, vilket från nämnda tid skall övertagas av staten. Sedan särskilt tillkallade sakkunniga (*distriktsveterinärlönesakkunniga*) den 12 juli 1930 framlagt förslag beträffande ordnandet av distriktsveterinärernas anställnings- och avlöningsförhållanden (stat. off. utr. 1930: 18), hava vederbörande myndigheters yttranden införskaffats däröver, varjämte förslag till jämkningar i den nuvarande indelningen av länen i veterinärdistrikt utarbetats inom medicinalstyrelsen.

De förslag till åtgärder för genomförandet av den av 1931 års riksdag beslutade statsanställningen för distriktsveterinärerna, som jag nu ämnar framlägga, har jag för vinnande av större överskådlighet ansett mig böra uppdelat i följande avdelningar:

1. Distriktsveterinärernas avlönings- och pensionsförhållanden m. m.
2. Landets indelning i veterinärdistrikt.
3. Ny taxa för veterinärs tjänsteförrättningar.
4. Kostnadsberäkningar.

I samband med frågan om avlöningsförhållandena för distriktsveterinärerna kommer att behandlas ifrågasatta ändringar i gällande taxa för distriktsveterinärer den 31 juli 1914 (nr 180).

1. Distriktsveterinärernas avlönings- och pensionsförhållanden m. m.

Enligt gällande avlöningsbestämmelser äger distriktsveterinär, som är anställd i något av de fyra nordligaste länen, uppbära en begynnelseavlönning av lägst 2,600 kronor, samt annan distriktsveterinär lägst 2,100 kronor. Härtill komma två ålderstillägg å vardera 450 kronor efter 5 respektive 10 års väl vitsordad tjänstgöring. Till begynnelseavlönningen bidrager staten med 900 kronor i de fyra nordligaste länen och 700 kronor i övriga län. Statsbidraget till varje ålderstillägg uppgår till 225 kronor. Villkoren för statsbidrags åtnjutande finnas angivna i kungörelsen den 8 juni 1923 (nr 180) angående statsbidrag till distriktsveterinärers avlöning. Till distriktsveterinär, som erhåller dyrtidstillägg å honom av vederbörande landsting tillkommande avlöning, utgår därjämte dyrtidstillägg av statsmedel å det i avlöningen — begynnelseavlönning och ålderstillägg — ingående statsbidraget efter samma grunder som å landstingets andel i avlöningen, dock högst med en tredjedel av statsbidraget. Vissa landsting hava emellertid fastställt högre begynnelseavlönning än den bestämda minimiavlönningen, och jämväl beträffande ålderstilläggen hava särskilda grunder bestämts såväl i avseende å

villkoren för deras utgående, tidpunkten för deras tillträdande som deras storlek. Även i fråga om dyrtidstillägg tillämpas mycket olikartade normer. Sålunda torde böra nämnas, att i Västernorrlands län distriktsveterinärernas begynnelseavlöning (statsbidrag inbegripet) uppgår till 4,400 kronor, vartill komma tre ålderstillägg med respektive 450, 500 och 500 kronor efter 5, 10 och 15 års tjänstgöring. I samma län utgår dyrtidstillägg efter samma grunder, som gälla för befattningshavare i statens tjänst med s. k. oreglerad avlöning. I fråga om dyrtidstilläggets storlek hava 14 landsting beslutat, att dyrtidstillägg skall utgå å landstingets andel i avlöningen med $\frac{1}{3}$ eller efter samma grunder, som tillämpas för befattningshavare i statens tjänst med s. k. oreglerad avlöning. Av övriga landsting hava flertalet beslutat lägre grunder för dyrtidstillägg åt distriktsveterinärerna. I något fall har dyrtidstillägg icke ansetts böra under de senaste åren ifrågakomma. I allmänhet uppbära distriktsveterinärerna av landstingsmedel särskilda arvoden för avlöande av vikarier å i allmänhet 300 kronor för år. Distriktsveterinärernas pensionering är genom landstingens medverkan ordnad i statens pensionsanstalt. Pensionsunderlaget utgör 3,500 kronor, vartill kommer pensionsförhöjning I, varigenom hel pension uppgår till 3,960 kronor. Nu gällande löne reglering för distriktsveterinärerna genomfördes vid 1923 års riksdag, och framgå de skäl, som föranlett densamma, av det vid statsverkspropositionen för samma år fogade statsrådsprotokollet över jordbruksärenden, nionde huvudtiteln, sid. 121—130.

I skrivelse den 27 januari 1926 upptog *svenska distriktsveterinärföreningen*, förutom frågan om distriktsveterinärernas anställningsförhållanden, vissa avlöningsspörsmål till behandling. Föreningen påyrkade därvid en reformering av själva avlöningssystemet och förordade i sådant hänseende, i anslutning till gällande löneplan för provinsialläkare, distriktsveterinärernas överflyttning på s. k. reglerad stat, varvid skulle tillämpas en särskild löneplan.

Inordnandet av distriktsveterinärerna i det för allmänna civilförvaltningen gällande avlöningsreglementet påkallade, enligt föreningen, vissa övergångsbestämmelser, vilka skulle utfärdas av Kungl. Maj:t. Såsom huvudregel borde därvid gälla, att de nya avlöningsbestämmelserna skulle omedelbart efter deras ikraftträdande varda gällande för samtliga distriktsveterinärer såsom om bestämmelserna varit tillämpade under vars och ens hela tjänstetid i oavbruten följd. Det förbehåll om rätt för länsveterinär, vilken tidigare överförts å reglerad stat, att med sin befattning förena tjänst å kommuns stat, borde givetvis gälla även beträffande distriktsveterinärerna.

Medicinalstyrelsen avgav den 15 maj 1926 yttrande över distriktsveterinärföreningens nämnda förslag. Därvid föreslog styrelsen, med hänsyn till då föreslagen löne reglering för länsveterinärerna, en löneplan för distriktsveterinärer av följande utseende.

Löneklass	L ö n e g r u p p						
	I	II	III	IV	V	VI	VII
1	3,960	4,236	4,512	4,788	5,064	5,340	5,616
2	4,260	4,536	4,812	5,088	5,364	5,640	5,916
3	4,560	4,836	5,112	5,388	5,664	5,940	6,216
4	4,860	5,136	5,412	5,688	5,964	6,240	6,516
5	5,160	5,436	5,712	5,988	6,264	6,540	6,816

Medicinalstyrelsen anförde vidare bland annat följande.

Fördelningen av distriktsveterinärtjänsterna å de sju olika lönegrupperna inom löneplanen borde bestämmas av Kungl. Maj:t. Likaså borde det ankomma på Kungl. Maj:t att utfärda de föreskrifter, som bleve nödvändiga vid övergången till den nya löneregleringen. Det för befattningshavare vid statsdepartement med flera verk gällande avlöningsreglementet funne styrelsen kunna vinna tillämpning även beträffande här ifrågasvarande befattningshavare, om blott undantagsbestämmelser utfärdades i anslutning till dem, som ansetts nödvändiga vid länsveterinärernas införande å löneskalan. Kallortstillägg borde vidare ej utgå, eftersom kallorten vore beaktad redan i lönegrupperingen.

Med en statsanställning av distriktsveterinärerna följde såsom självfallet, att de skulle utnännas och entledigas av statsmyndighet, här lämpligen medicinalstyrelsen. Såsom styrelsen redan förut i skrivelse den 28 februari 1921 framhållit, behöfve dock ej ortsintresset bliva lidande genom en sådan statsanställning.

I och med att distriktsveterinärerna överfördes å nya löneplanen, vilken motsvarade 17:e lönegraden, skulle deras pension komma att beräknas jämlikt § 3 i kungörelsen den 29 juni 1921 (nr 426) sådan denna paragraf lydte enligt kungörelsen den 12 juni 1925 (nr 277). Pensionsunderlaget skulle då bliva 3,444 kronor. Då befattningshavarna förut kunnat erhålla en pension å 3,963 kronor, syntes ett särskilt pensionsunderlag böra fastställas för dem å förslagsvis 3,996 kronor, eller något mer än det pensionsunderlag, som fastställdes för 20:e lönegraden.

Medicinalstyrelsen hade beräknat kostnaderna för den föreslagna löne-regleringen till i runt tal 1,660,000 kronor, varvid den ökade kostnaden för staten skulle bliva 1,334,000 kronor, medan samtidigt från landets lands-ting avlyftades ett belopp av omkring 842,000 kronor.

Sedermera avlämnade distriktsveterinärföreningen den 31 augusti 1926 i anslutning till medicinalstyrelsens förslag fullständigt förslag till avlöningsreglemente för distriktsveterinärer jämte motivering till detta förslag.

Därefter har *statskontoret* den 23 november 1928 avgivit infordrat utlåtande i ärendet och därvid beträffande lönefrågan framhållit, att en distriktsveterinärs ekonomiska ställning i hög grad vore beroende av inkomsterna av enskilda förrättningar, samt att av utredningen i ärendet framginge, att dessa inkomster inom olika distrikt vore synnerligen växlande. Fördenskull borde distriktsveterinärens lön så avpassas, att även för befattningshavare inom mindre givande distrikt förutsättningarna för full försörjning kunde sägas bliva för handen. Ur denna synpunkt vore

den nu gällande lönen för distriktsveterinär väl låg. Statskontoret framhöll vidare, att distriktsveterinärens lön lämpligen borde avvägas i ungefär samma proportion till länsveterinärs lön, som 1923 ansågs tillbörlig. På grund härav ansåg statskontoret, att grundlönen för distriktsveterinär borde bestämmas till 2,850 kronor, av vilket belopp $\frac{1}{3}$ borde betalas av statsverket. Den av ämbetsverket föreslagna avlöningsförhöjningen skulle medföra en kostnad av 62,500 kronor. Inom statskontoret anfördes emellertid en skiljaktig mening, enligt vilken något förhöjt statsbidrag till distriktsveterinärernas avlöning icke borde utgå.

Vidare har *Västerbottens läns landsting* i skrivelse den 18 september 1923 föreslagit ett förhöjt statsbidrag till distriktsveterinärerna i de fyra nordligaste länen, samtidigt som landstinget ifrågasatt sådan ändring i gällande taxa för distriktsveterinärer, att den något högre ersättning, som nu utginge i de fyra nordligaste länen, skulle försvinna och samma praktiktaxa gälla för landet i dess helhet. I yttranden över detta förslag hava ifrågasatts, huruvida förslaget icke kunde komma att föranleda, att landstingen tillgodogjorde sig statsbidragen, och att någon ersättning alltså icke skulle tillkomma veterinärerna i anledning av den ifrågasatta taxerörelsen.

Distriktsveterinärlönesakkunniga hava i sitt betänkaende framlagt förslag till löneroglering för distriktsveterinärerna i anslutning till de allmänna synpunkter på frågan, som anförts av medicinalstyrelsen. De sakkunniga hava såsom utgångspunkt för lönerogleringen lämnat vissa uppgifter rörande distriktsveterinärernas avlöningsförhållanden enligt nu tillämpade grunder.

Sälunda meddelas, att distriktsveterinärerna, enligt infortrade statistiska uppgifter, under 1927—1929 haft en sammanlagd medelinkomst av löneförmåner å 3,891 kronor, däri inginge såväl ålderstillägg som dyrtidstillägg, vartill komme en nettoinkomst enligt taxa av i medeltal under samma period 3,214 kronor.

Vissa distriktsveterinärer hade dessutom haft icke obetydliga inkomster från köttbesiktningsbyråer, men det antal distriktsveterinärer, som hade dylika inkomster, uppginge endast till fjärdedelen av hela antalet. I övrigt hade mer eller mindre tillfälliga inkomster åtnjutits av ungefär tre fjärdedelar av distriktsveterinärerna med i medeltal 638 kronor, vilket belopp avsåge även ersättning från vederbörande landsting för semestervikarie. Bortsett från inkomsterna från besiktningsbyråer eller likartade inrättningar samt ersättning för avlöande av semestervikarie, uppskattades medelinkomsten, beräknad å avlöning, ersättning enligt taxa och övrig inkomst av veterinärverksamhet för landets distriktsveterinärer enligt de lämnade uppgifterna till 7,200 å 7,500 kronor om året.

Praktikinkomsterna växlade högst betydligt inom olika landstingsområden samt vore i de fyra nordligaste länen avsevärt lägre än i övriga delar av landet. Nämnade inkomster rönle inflytande av huruvida distriktsveterinären erhållit förordnande såsom besiktningsman samt huruvida praktik inom hans distrikt utövades av länsveterinär, militärveterinär eller annan veterinär, icke anställd i allmän tjänst.

De sakkunniga hava därefter i enlighet med erhållna direktiv till behandling upptagit frågan om den ersättning, som skäligen borde tillkomma en distriktsveterinär för hans arbete, ävensom spörsmålen om den sammanlagda inkomst, vilken borde beräknas skola tillföras distriktsveterinär, samt om det lämpliga förhållandet mellan den fasta avlöningen och gottgörelsen enligt taxa eller med andra ord, huru stor del av distriktsveterinärs förmåner, som borde bestridas av det allmänna, och huru stor del, som borde läggas på hans enskilda uppdragsgivare. I nämnda hänseende hava de sakkunniga anfört i huvudsak följande.

Vad först beträffade frågan om den sammanlagda inkomst, vilken för framtiden borde beräknas skola tillföras distriktsveterinärerna, hyste de sakkunniga den uppfattningen, att man vid bedömandet av storleken av denna inkomst borde taga hänsyn till distriktsveterinärernas långa utbildningstid samt önskvärdheten av att kunna bibehålla distriktsveterinärkåren vid den höga standard i avseende å duglighet och fackkunskap, som den allmänt ansåges innehava. I betraktande härav syntes denna inkomst i allmänhet i ett distrikt, varest arbetsbördan och praktikmöjligheterna kunde anses såsom normala, böra uppgå till åtminstone 8,000 kronor, vilken inkomst sedermera borde kunna genom intjänade ålderstillägg ökas till omkring 9,000 kronor. Inkomsten skulle alltså i genomsnitt uppgå till åtminstone 8,500 kronor. De sakkunniga hade ansett sig böra utgå från att distriktsveterinär i allmänhet borde, där så lämpligen kunde ske och särskilt i distrikt med begränsade praktikmöjligheter, förordnas såsom besiktningssman vid inom distriktet inrättade köttbesiktningssbyråer och exportslakterier samt att detta i varje fall skulle äga rum, då inkomsten därifrån icke överstege 2,000 kronor. Alldenstund inrättandet av köttbesiktningssbyråer vore en kommunal angelägenhet, kunde emellertid icke denna omständighet tillmätas större betydelse. Samma synpunkt gällde exportslakterier, vilka inrättades på enskilt initiativ. Uppmärksammas borde dock, att ett mycket stort antal distriktsveterinärers inkomster till mer än hälften utgjordes av ersättning för enligt taxa utfört arbete. Denna del av inkomsten, som icke kunde anses jämställd med fast inkomst i form av avlöning, borde vid jämförelse med de inkomster, som tillkomme befattningshavare i statens tjänst, vilka hade hela sin inkomst bestämd i form av avlöning av statsmedel, reduceras med omkring 25 procent. En motsvarande beräkning hade skett exempelvis vid uppskattandet av de inkomster, som uppbures av statens lantbruksingenjörer, för vilka löne-reglering genomförts vid 1930 års riksdag. Vidkommande därefter frågan om huru denna inkomst lämpligen borde fördelas vore de sakkunniga av den meningen, att i ett normaldistrikt åtminstone hälften av distriktsveterinärernas inkomster borde utgå i form av fast avlöning. Emellertid hölle de sakkunniga före, att, i likhet med vad som redan vore fallet, i de nordligaste länen en väsentligt större del än hälften av inkomsterna borde utgå i denna form. Genom de sakkunnigas förslag komme någon ökning av distriktsveterinärernas inkomster att ske därigenom, att en höjning av de sakkunniga ifrågasattes av den gottgörelse, som skulle utgå till distriktsveterinär vid arbete för statens räkning. Denna inkomstökning bleve emellertid jämförelsevis obetydlig, och syntes i detta sammanhang icke kunna tillmätas större vikt. En begränsning i möjligheterna av att på distriktsveterinärernas enskilda uppdragsgivare överflytta kostnaderna låge

redan däri, att detta skulle föranleda en höjning av ersättningen enligt 1914 års taxa för distriktsveterinärer. Ersättningsgrunderna i denna taxa hade emellertid avvägts med hänsyn till jordbrukarbefolkningens ekonomiska bärkraft och stode i visst samband till andra förrättningstaxor.

Vidkommande därefter frågan om distriktsveterinärernas inplacering i det lönesystem, som gäller för allmänna civilförvaltningen, hava de sakkunniga anfört i huvudsak följande.

Distriktsveterinärföreningen hade med tillstyrkande av medicinalstyrelsen föreslagit, att distriktsveterinär skulle placeras i 17:e lönegraden av den i avlöningsreglementet för allmänna civilförvaltningen intagna löneplanen. Statskontoret åter, som icke förordat statsanställning, hade tillstyrkt en ökning av distriktsveterinärernas avlöning med 750 kronor om året eller från nuvarande lägst 2,100 kronor till lägst 2,850 kronor. Härvid hade emellertid tydligen förutsatts, att denna avlöning skulle betraktas såsom s. k. oreglerad avlöning, enär någon förändring i dyrtidstilläggsgrunderna icke samtidigt ifrågasatts. Tillämpade man då det beräknings sätt, som kommit till användning vid uppgörandet av exempelvis löneregleringen för försvarsväsendets personal, borde sistnämnda minimibelopp för att kunna jämföras med den i avlöningsreglementets löneplan upptagna s. k. reglerade avlöningen ökas med 20 procent eller till 3,420 kronor. Även om det skulle kunna anmärkas, att denna beräkningsgrund vore något för hög, syntes dock en tillämpning av statskontorets förslag närmast föranleda distriktsveterinärernas placering i 15:e lönegraden å löneplanen, där begynnelseavlöningen i lägsta löneklassen å A-ort vore 3,450 kronor.

Med hänsyn till distriktsveterinärernas utbildning samt de risker, som vore förenade med deras tjänsteutövning, hade de sakkunniga kommit till den uppfattningen, att en placering i 15:e lönegraden i huvudsaklig anslutning till statskontorets förslag måste anses befogad. Även om skäl kunde anföras för en något högre placering, hade de sakkunniga funnit sig böra stanna vid en placering i 15:e lönegraden. En statsanställning av distriktsveterinärerna komme att utöver den direkta avlöningen medföra åtskilliga förmåner, vilka vore förenade med anställning i statens tjänst.

På i huvudsak enahanda skäl, som föranlett riksdagen att för provinsialläkarna införa en särskild lönegruppering med hänsyn till tjänstgöringsdistriktens svårskötthet och storleken av den inkomst av enskild praktik, som därstädes kunde påräknas, föresloge de sakkunniga en särskild löneplan även för distriktsveterinärerna, där i första gruppen avlöningen skulle motsvara den i A-ort i 15:e lönegraden med en begynnelseavlöning av 3,450 kronor och en slutavlöning av 4,560 kronor. Antalet lönegrupper syntes i anslutning till löneplanen för provinsialläkarna samt till de av distriktsveterinärföreningen och medicinalstyrelsen framställda förslagen böra bestämmas till sju. Skillnaden mellan avlöningen inom de olika lönegrupperna kunde lämpligen bestämmas till 360 kronor. Uppflyttning till högre löneklass skulle ske enligt de i avlöningsreglementet för allmänna civilförvaltningen fastställda grunderna efter respektive 3, 6, 9 och 12 års tjänstgöring.

I anslutning till de synpunkter, som sålunda anförts av de sakkunniga, hava de uppgjort följande löneplan.

Löneklass	L ö n e g r u p p						
	I	II	III	IV	V	VI	VII
	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.
1	3,450	3,810	4,170	4,530	4,890	5,250	5,610
2	3,660	4,020	4,380	4,740	5,100	5,460	5,820
3	3,960	4,320	4,680	5,040	5,400	5,760	6,120
4	4,260	4,620	4,980	5,340	5,700	6,060	6,420
5	4,560	4,920	5,280	5,640	6,000	6,360	6,720

Enligt de sakkunnigas mening borde det ankomma på Kungl. Maj:t att, i likhet med vad som vore fallet beträffande gällande ortsguppering, verkställa fördelning av distriktsveterinärbefattningarna å de särskilda lönegrupperna. Härvid syntes hänsyn böra tagas till i vad mån tjänstgöringsdistriktet kunde anses svårskött eller ej samt till storleken av påräkneliga inkomster av enskild praktik eller andra förvärvskällor. Jämväl borde beaktas, om ock i mindre grad, levnadskostnaderna och kallortsförhållandena. Särskilt kallortstillägg skulle nämligen icke förekomma. De sakkunniga hava ansett sig beträffande praktikinkomsten, i vilken jämväl inräknats arvoden för tuberkulinundersökningar, böra räkna med ungeför följande fördelning å lönegrupper:

Lönegrupp	I	inkomster av praktik över 4,000 kronor
»	II	» » » 3,501—4,000 »
»	III	» » » 3,001—3,500 »
»	IV	» » » 2,501—3,000 »
»	V	» » » 2,001—2,500 »
»	VI	» » » 1,501—2,000 »
»	VII	» » » högst 1,500 »

Begynnelse- och slutavlöningsarna för distriktsveterinärer inom ifrågasvarande sju lönegrupper, oberäknat dyrtidstillägg, ävensom genomsnittliga praktikinkomster framgå av följande av de sakkunniga uppgjorda tablå.

Lönegrupp	I	II	III	IV	V	VI	VII
<i>Begynneavlöning:</i>							
Löneklass 1.....	3,450	3,810	4,170	4,530	4,890	5,250	5,610
Genomsnittlig praktikinkomst	4,500	3,750	3,250	2,750	2,250	1,750	1,250
Summa kr.	7,950	7,560	7,420	7,280	7,140	7,000	6,860
<i>Slutavlöning:</i>							
Löneklass 5.....	4,560	4,920	5,280	5,640	6,000	6,360	6,720
Genomsnittlig praktikinkomst	4,500	3,750	3,250	2,750	2,250	1,750	1,250
Summa kr.	9,060	8,670	8,530	8,390	8,250	8,110	7,970

Enligt de sakkunnigas mening skulle en uppdelning av veterinär-distrikten å ifrågavarande lönegrupper giva till resultat, att till grupp I skulle hänföras 111 distrikt, till grupp II 30 distrikt, till grupp III likaledes 30 distrikt, till grupp IV 15 distrikt, till grupp V likaledes 15 distrikt, till grupp VI 20 distrikt samt till grupp VII 30 distrikt. De sakkunniga hava fäst uppmärksamheten på, att vid genomförandet av nämnda gruppindelning en sänkning av den sammanlagda avlöning, som i vissa landstingsområden redan nu tillerkänts distriktsveterinärerna, kunde komma att äga rum.

Därefter hava de sakkunniga upptagit till behandling frågan om de särskilda avlöningsbestämmelser, som erfordras för distriktsveterinärernas del. Sålunda behövdes, utöver de bestämmelser, som gällde för provinsialläkare och som i tillämpliga delar ansetts böra vinna tillämpning jämväl å distriktsveterinärerna, föreskrifter om vikariatsersättning för distriktsveterinär, som uppehölle länsveterinärbefattning. Vikariatsersättningen syntes i detta fall böra bestämmas till i allmänhet 8 kronor om dagen samt jämkas nedåt i sådana fall av vikariat, då distriktsveterinär samtidigt uppehölle egen befattning. Därest vikariatet fullgjordes å annan ort än stationeringsorten, borde givetvis utgå tjänstgöringstraktamente. Möjlighet borde vidare beredas distriktsveterinär att på en gång uttaga semester för två år. Därjämte erfordrades särskilda övergångsbestämmelser. Därvid borde bland annat stadgas, att nuvarande innehavare av distriktsveterinärtjänster skulle äga för placering i och uppflyttning till högre löneklass tillgodoräkna sig anställningstid såsom distriktsveterinär.

I fråga om pensionering av distriktsveterinärerna hava de sakkunniga gjort gällande, att nuvarande innehavare av distriktsveterinärbefattningar borde pensioneras av landstingen. Staten skulle däremot åtaga sig pensioneringen av de distriktsveterinärer, som utnämndes efter genomförandet av statsanställningen. Pensionsunderlaget borde med hänsyn till nu gällande pensionsunderlag, som med utgående förhöjning utgjorde 3,960 kronor, ökas till det belopp, vartill pensionsunderlaget i 21:a lönegraden blivit fastställt eller 4,200 kronor. Höjningen motiverades bland annat av den omständigheten, att pensionsunderlaget i 20:e lönegraden understeg för distriktsveterinär nu gällande pensionsunderlag.

Vidare har framhållits, att utbetalning av avlöningsmedel till distriktsveterinärerna framdeles borde ske genom en central förvaltningsmyndighet, varvid i första hand medicinalstyrelsen borde ifrågakomma.

De sakkunniga hava även påpekat (sid. 28 i betänkandet), att en följd av distriktsveterinärernas statsanställning skulle bliva, att dessa framdeles komme att tillsättas av Kungl. Maj:t eller möjligen, därest det ansåges önskvärt att befria Kungl. Maj:t från handläggningen av dessa ärenden, av medicinalstyrelsen. Bibehållandet av veterinärstyrelserna skulle vid sådant förhållande icke längre vara erforderligt. Emellertid

hava de sakkunniga ansett lämpligt, att, i trots av distriktsveterinärernas förändrade ställning, Ortsintressena i någon mån skulle få göra sig gällande vid tillsättandet av distriktsveterinärtjänster. Detta syntes då kunna ske på sådant sätt, att, innan utnämning till distriktsveterinärtjänst ägde rum, vederbörande hushållningssällskaps förvaltningsutskott erhöle tillfälle att över det i enlighet med nu tillämpad ordning av medicinalstyrelsen upprättade förslaget avgiva yttrande och därvid lämna sitt förord åt någon av de på förslaget uppförda. Vid behandlingen av sådant ärende borde utskottet förstärkas med länsveterinären. En dylik anordning hade tidigare av medicinalstyrelsen ifrågasatts och senast förordats i åtskilliga yttranden från veterinärstyrelserna. De sakkunniga hava även haft under övervägande, huruvida Ortsintresset härvid i stället lämpligen skulle kunna representeras av vederbörande länsstyrelse eller landstingets förvaltningsutskott, givetvis i båda fallen med länsveterinären som särskilt tillkallad ledamot vid hithörande frågors behandling. Med hänsyn till den allmänna ställning, som numera tillkomme hushållningssällskapen och deras förvaltningsutskott såsom företrädare av den jordbrukande befolkningens synpunkter, hava dock övervägande skäl syntes de sakkunniga vara för handen att lämna nu nämnd befogenhet åt hushållningssällskapens förvaltningsutskott.

De sakkunnigas förslag har beräknats draga en kostnad av 1,240,000 kronor, i vilket belopp icke ingå några pensioneringskostnader eller utgifter för dyrtidstillägg.

Beträffande distriktsveterinärernas placering i avlöningshänseende m. m. har inom distriktsveterinärlönesakkunniga uttalts en *särskild mening av distriktsveterinär W. Borg.*

Borg har för att belysa utbildningstidens inverkan på distriktsveterinärernas ekonomiska ställning verkställt en undersökning rörande omkostnaderna för studier och tjänsteuppsättning m. m. för de distriktsveterinärer, som utnämns till sin första ordinarie distriktsveterinärtjänst under tio år före avgivandet av de sakkunnigas förslag. Undersökningen utvisade, att en genomsnittlig omkostnad av 20,000 kronor måste beräknas, samt att förräntning och amortering av detta kapital under en 20-årig amorteringstid gäve vid handen, att en årlig insats av cirka 1,500 kronor vore erforderlig. Av de distriktsveterinärer, som lämnat uppgifter i nämnda hänseende, hade 82 procent studerat på skuld. Därjämte har framhållits, dels att distriktsveterinärerna måste för sjuk- och olycksfallsförsäkring med anledning av de med deras yrkesutövning förenade stora riskerna vidkännas högre årspremier än andra med dem jämställda tjänstemän, samt att de för sin fortbildning hade betydande utgifter. Vid jämförelse med bataljons- och regementsveterinärer ävensom lantbruksingenjörer — i samtliga fall tjänstemän med ensartad utbildning och likställdhet i fråga om rätten till praktikutövning — framstode tydligt, att distriktsveterinärerna föreslagits skola erhålla en för låg löneplacering.

För att bereda distriktsveterinärkåren möjlighet att bibehålla den höga standard med avseende å duglighet och fackkunskap, som den allmänt

ansåges innehava och som enligt de sakkunnigas mening vore önskvärd, måste anses erforderligt, att den sammanlagda inkomst av lön och praktik, som skulle tillkomma distriktsveterinär, sattes till ett betydligt högre belopp än de sakkunniga föreslagit. I det särskilda yttrandet har därför framlagts förslag till en löneplan för distriktsveterinärerna med början från 17:e lönegraden. Denna löneplan skulle erhålla följande utseende:

Löneklass	L ö n e g r u p p						
	I	II	III	IV	V	VI	VII
	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.
1	3,960	4,260	4,560	4,860	5,160	5,460	5,760
2	4,260	4,560	4,860	5,160	5,460	5,760	6,060
3	4,560	4,860	5,160	5,460	5,760	6,060	6,360
4	4,860	5,160	5,460	5,760	6,060	6,360	6,660
5	5,160	5,460	5,760	6,060	6,360	6,660	6,960

Merkostnaden vid genomförandet av denna löneplan skulle, oberäknat dyrtidstillägg, uppgå till inemot 120,000 kronor eller icke fullt 10 procent i förhållande till sakkunnigmajoritetens förslag.

Distriktsveterinärlönesakkunniga hava i sitt betänkande jämväl behandlat frågan om jämkning av bestämmelserna i nu gällande taxa för distriktsveterinärer och i sådant hänseende anfört i huvudsak följande.

I det av de sakkunniga framlagda förslaget till taxa för arvode åt vissa i civil tjänst anställda veterinärer m. fl. (veterinärtaxa) har såsom avdelning A upptagits ersättningsbestämmelserna vid enskild husdjurs-sjukvård (praktiktaxa), medan under avdelning B intagits föreskrifter om ersättning för tjänsteförrättningar (tjänstetaxa). Bestämmelserna under avdelning A hava i huvudsak anslutits till nu gällande föreskrifter i 1914 års taxa för distriktsveterinärer. De sakkunniga hava emellertid ansett sig böra införa skyldighet för veterinär att, i likhet med vad som redan gäller för provinsialläkare, inom vissa gränser bestämma arvodets storlek med hänsyn till såväl sjukdomsfallets natur och det arbete, veterinären måst nedlägga, som ock till den betalnings-skyldiges förmåga att gälda kostnaderna. Som utgångspunkt och medeltal vid fastställandet av dessa gränser för arvodena hava de sakkunniga, som vid avvägandet av avlöningen till distriktsveterinärerna ansett, att den nuvarande praktikinkomsten borde i huvudsak bibehållas oförändrad, tagit de i § 4 av gällande taxa för de särskilda grupperna intagna arvodesbeloppen. Detta skulle alltså komma att innebära, att djurägare i ringa förmögenhetsvillkor kunde erhålla en sänkning av nuvarande arvode, vilken sänkning uppvägdes av en motsvarande höjning av arvodet för djurägare i bättre ekonomisk ställning.

För de fyra nordligaste länen gälla enligt nyssnämnda § 4 högre ersättningsgrunder för arvodets bestämmande vid sjukbesök på avstånd över 20 kilometer. Då bibehållandet av dessa undantagsbestämmelser knappast kunde anses vara motiverat, och då de sakkunniga dessutom erfarit, att bestämmelserna vid tillämpningen saknade större betydelse, hava de i anslutning till förut berörda framställning från Västerbotens läns landsting ansett sig böra förorda, att för hela landet skola gälla enhetliga föreskrifter rörande veterinärs arvode för sjukbesök.

Beträffande detaljbestämmelserna i praktiktaxan hava de sakkunniga anfört följande.

»I betraktande av jordbrukets åtminstone under nu rådande förhållanden svaga bärkraft hava de sakkunniga ansett ytterligare åtgärder till nedbringandet av de med veterinärs sjukbesök förenade kostnaderna för djurägaren vara önskvärda. Detta syntes också kunna ske, utan att veterinärens berättigade intressen trädas för nära. I detta syfte torde nämligen i praktiktaxan kunna intagas sådana bestämmelser i fråga om veterinärs resekostnadsersättning, att denna kommer att utgå i nära anslutning till självkostnaden, och vidare synes någon utjämning av resekostnaderna kunna åstadkommas därigenom, att ersättningen vid kortare resor beräknas proportionsvis högre än vid längre resor. Då flertalet distriktsveterinärer i och för sin tjänst hålla egna automobiler, hava de sakkunniga uppgjort förslag till särskild taxa vid begagnandet av egen automobil. Veterinär, som icke håller sådan automobil bör äga rätt att med automobilägare träffa avtal om tillämpning av ifrågakommande taxa, men är skyldig att, om sådan överenskommelse icke träffats, begagna sig av automobil, som kan komma att tillhandahållas av vederbörande hushållningssällskap. De sakkunniga förutsätta nämligen, att hushållningssällskapen skola kunna i djurägarens intresse träffa uppgörelse med automobilägare i orten om tillhandahållande av automobil åt veterinär, som därvid skall vara skyldig debitera den resekostnadsersättning, som av hushållningssällskapet fastställs. Denna hushållningssällskapets medverkan, vilken givetvis är frivillig, skulle följaktligen ifrågakomma allenast för det fall, att veterinären icke håller egen automobil och icke heller med automobilägare träffat uppgörelse om tillämpning av nämnda specialtaxa. Därest denna medverkan ej komme till stånd, skulle nämligen resekostnadsersättningen beräknas enligt något av de i allmänna resereglementet upptagna färdsattn taxeautomobil eller hästskjuts. Vid begagnandet av dessa färd sätt komme emellertid resekostnaden att bliva väsentligt högre än enligt den föreslagna specialtaxan. De sakkunniga hålla före, att det icke kan anses innebära någon obillighet gent emot veterinärerna att ålägga dem skyldighet att debitera en ersättning vid resor med egen automobil, som i stort sett endast motsvarar självkostnaden, medan å andra sidan en sänkning av resekostnadsersättningen otvivelaktigt är till avsevärd fördel för djurägarna. Det torde också förtjäna framhållas, att ett stort antal distriktsveterinärer redan nu vid användandet av egen automobil debitera ersättning, som väsentligt understiger den ersättning, vartill de författningsenligt äro berättigade.

Följande exempel torde i någon mån belysa skillnaden mellan den resekostnadsersättning, som enligt nu gällande bestämmelser tillkommer veterinär, och den, som enligt den av de sakkunniga föreslagna specialtaxan skulle utgå. Vid resa för sjukbesök på ett avstånd från veterinärens bostad av 5 kilometer äger veterinären enligt nuvarande bestämmelser vid en beräknad lega för häst och åkdon av 4 kronor 25 öre för mil uppbära för fram- och återresa en sammanlagd resekostnadsersättning av 4 kronor 25 öre. Vid tillämpning av den föreslagna specialtaxan skulle resekostnadsersättningen utgöra 3 kronor. Sjukbesök på ett avstånd från veterinärens bostad av 15 respektive 30 kilometer berättigar honom för närvarande att vid tillämpning av nyssnämnda lega debitera för fram- och återresan sammanlagt 12 kronor 50 öre respektive

25 kronor 50 öre. Den föreslagna specialtaxan skulle berättiga till en resekostnadsersättning av endast 7 kronor 50 öre respektive 13 kronor 50 öre.

Givetvis förutsätta de sakkunniga, att vid förrättningsresorna det färd sätt kommer till användning, vilket med hänsyn till såväl förrättningens art, andra förrättningar under samma resa och förekommande resor för statens räkning som djurägarens intresse av resekostnadernas nedbringande måste anses vara det i varje fall ändamålsenligaste. Klart är även, att, då tjänsteförrättning och enskild husdjurssjukvård förekomma under samma resa, resekostnaden bör av veterinären på lämpligt sätt fördelas, och att dubbel ersättning ej i dylikt fall får utgå.

Vid sjukbesök på kortare avstånd än en kilometer — i vilket fall veterinären ej har rätt att bli hämtad och ej heller äger åtnjuta resekostnadsersättning — bör det åligga den, som kallat veterinär, att till förrättningsstället transportera erforderliga instrument. Stadgande härom har ansetts böra intagas i § 5.

I övrigt hava de sakkunniga, som ansett nu gällande bestämmelser böra i här ovan icke berörda delar bibehållas i stort sett oförändrade, beträffande ifrågakvarande avdelning av veterinärtaxan endast föreslagit vissa i huvudsak formella jämkningar. Beträffande praktiktaxan vilja de sakkunniga dock framhålla, att skäl synas tala för att veterinär, som under alla förhållanden enligt veterinärinstruktionen är skyldig på kallelse infinna sig för sjukbesök eller förrättning, må erhålla förmånsrätt i djurägarens konkurs för arvode och resekostnadsersättning, som utgå för sjukbesök.»

Nämnda § 4 i de sakkunnigas förslag är av följande lydelse:

1. För varje sjukbesök, som av veterinären på anmodan av vederbörande djurägare göres med utgångspunkt från veterinärens bostad eller annat inom distriktet beläget ställe, där han uppehåller sig, skall, vare sig recept meddelas eller icke, arvode, såvitt icke detta enligt § 6 här nedan skall beräknas efter tid, utgå på följande sätt:

då avståndet är

5 kilometer eller därunder	3— 5 kronor	
över 5 men ej över 10 kilometer	5— 7 »	
» 10 » » » 15 »	6— 8 »	
» 15 » » » 20 »	7— 9 »	
» 20 » » » 25 »	8—10 »	
» 25 » » » 30 »	9—11 »	
» 30 » » » 35 »	10—12 »	
» 35 » » » 40 »	11—13 »	
» 40 » » » 50 »	12—14 »	
» 50 » » » 60 »	13—15 »	o. s. v

med en kronas förhöjning av de båda sist angivna beloppen för varje nytt tiotal kilometer.

2. Särskild gottgörelse för återfärden utgår icke.

Beträffande de sakkunnigas förslag i avseende å § 4 har de sakkunnigas ordförande, riksdagsmannen *E. O. Magnusson i Tumhult*, uttalat särskild mening.

Magnusson har framhållit, att det vore ett önskemål, varom alla vore ense, att djurägaren skulle tillkalla veterinär i alla de fall, där så befunnes nödvändigt, men att förutsättningen för att detta verkligen skulle ske vore, att kostnaden för veterinärens sjukbesök icke komme att ställa sig alltför hög för djurägaren. Han anslöt sig till de sakkunnigas förslag om en jämkning nedåt i gällande taxa för distriktsveterinär i sådana fall, där omfattningen av veterinärens arbete eller den betalningsskyldiges förmåga att gälda kostnaden kunde giva anledning till en lägre debitering än den normala. Denna jämkning borde dock enligt hans mening givas något större räckvidd samt icke kompenseras genom beredande av möjlighet till motsvarande höjning av taxan för andra djurägare. Då de sakkunnigas förslag innefattade en avsevärd förhöjning av minimiavlönningen för distriktsveterinärerna samt en billigare kostnad för djurägaren vid anlåtande av veterinär med sannolikhet skulle medföra en ökning av distriktsveterinärernas praktik, möjliggjord genom de senaste årens utveckling på kommunikationsväsendets område, hade han ansett sig böra föreslå, att det i § 4 första stycket angivna arvodet borde utgå på följande sätt:

då avståndet är

5 kilometer eller därunder	3— 5 kronor	
över 5 men ej över 10 kilometer	4— 6 »	
» 10 » » » 15 »	5— 7 »	
» 15 » » » 20 »	6— 8 »	
» 20 » » » 25 »	7— 9 »	
» 25 » » » 30 »	8—10 »	
» 30 » » » 35 »	9—11 »	
» 35 » » » 40 »	10—12 »	
» 40 » » » 50 »	11—13 »	
» 50 » » » 60 »	12—14 »	o. s. v.

med en kronas förhöjning av de båda sist angivna beloppen för varje nytt tiotal kilometer.

Över distriktsveterinärlönesakkunnigas förslag hava *utlåtanden* infordrats från samtliga länsstyrelser, landsting, hushållningssällskaps förvaltningsutskott och veterinärstyrelser ävensom från medicinalstyrelsen, statskontoret, allmänna civilförvaltningens lönenämnd, lantbruksstyrelsen och styrelsen för veterinärhögskolan. Dessutom hava yttranden inkommit från styrelsen för svenska landstingsförbundet, svenska veterinärläkarföreningen och svenska distriktsveterinärföreningen.

Av *länsstyrelsernas, landstingens, hushållningssällskapens förvaltningsutskotts och veterinärstyrelsernas yttranden* framgår i huvudsak följande.

Distriktsveterinärernas avlöning. 53 myndigheter hava yttrat sig över frågan om distriktsveterinärernas avlöningförmåner. Medan hushållningssällskapet och veterinärstyrelsen i Malmöhus län med instämmande av länsstyrelsen i samma län icke funnit någon höjning av distriktsveterinärernas nuvarande löner påkallad, hava åter såväl länsstyrelsen som landstinget, hushållningssällskapet och veterinärstyrelsen i Örebro län, länsstyrelsen, hushållningssällskapet och veterinärstyrelsen i Blekinge län ävensom veterinärstyrelserna i Värmlands och Västernorrlands

län förordat, att lönen skulle bestämmas efter 17:e lönegraden i avlöningsreglementet (herr Borgs särskilda mening). Länsstyrelsen, landstinget, hushållningssällskapet och veterinärstyrelsen i Västerbottens län hava åter helt allmänt uttalat sig för högre lön än som av de sakkunniga föreslagits. Veterinärstyrelserna i Södermanlands och Norrbottens län hava ansett, att avlöningen borde ställas i relation till taxan, så att en sänkning av denna kompenseras med högre avlöning. Samtliga återstående myndigheter, däruv flertalet landsting och veterinärstyrelser, hava tillstyrkt de sakkunnigas förslag eller lämnat detsamma utan erinran. Landstinget i Västernorrlands län har beslutat att icke göra något uttalande i lönefrågan, då detta spörsmål måste anses vara en statens angelägenhet.

Distriktsveterinärernas pensionering. 13 av nyss nämnda myndigheter hava yttrat sig i frågan om bestridande av kostnaderna för distriktsveterinärernas pensionering. Under det att 11 myndigheter hava gjort gällande, att staten borde vidkännas jämväl pensioneringskostnaderna för de tjänstnehavare, som innehade sina befattningar vid statens övertagande av distriktsveterinärväsendet, hava 2 myndigheter, länsstyrelsen i Västerås och landstinget i Örebro län, funnit rättvist, att landstingen fortfarande betalade pensioneringskostnaderna för distriktsveterinärer, som utnämnts före statsanställningens genomförande.

Distriktsveterinärernas tillsättande. I denna fråga har endast ett mindre antal länsstyrelser yttrat sig. Länsstyrelsen i Södermanlands län har i anslutning till ett av veterinärstyrelsen i länet avgivet yttrande framhållit, att den föreslagna organisationen, enligt vilken hushållningssällskapets förvaltningsutskott skulle äga avgiva förord vid distriktsveterinärs tillsättande, ej kunde ersätta veterinärstyrelsen, samt att länsstyrelsen borde få i någon form deltaga vid förordets avgivande. Länsstyrelsen i Kristianstads län har framhållit, att distriktsveterinärerna borde tillsättas av Kungl. Maj:t. Länsstyrelsen i Västernorrlands län har med instämmande i ett av länets veterinärstyrelse avgivet yttrande framhållit, att ortsintressena icke behövde representeras vid tillsättningen. Länsstyrelsen i Malmöhus län har i anslutning till ett av hushållningssällskapets förvaltningsutskott avgivet yttrande framhållit önskvärdheten av att utnämningen skedde av veterinärstyrelsen. Av övriga länsstyrelser, som yttrat sig i denna fråga, hava 7 tillstyrkt det föreslagna tillsättningsförfarandet samt 4 förklarat sig lämna förslaget utan erinran.

Av de 13 landsting, som yttrat sig i frågan om distriktsveterinärernas tillsättande, hava 7 tillstyrkt de sakkunnigas förslag och 3 förklarat sig lämna detta utan erinran. Södermanlands läns landsting har instämt i det av veterinärstyrelsen i länet avgivna yttrandet. Landstinget i Malmöhus län har framhållit, att distriktsveterinär borde utnämnas av lokal myndighet. Landstinget i Västernorrlands län slutligen har gjort gällande, att onödiga kostnader skulle uppstå för sammankallandet av hushållningssällskapets förvaltningsutskott allenast för att avgiva förord vid distriktsveterinärs tillsättning, samt att ortsintresset utan olägenhet kunde undvaras vid tillsättningsförfarandet.

Bland de hushållningssällskap, som genom sina förvaltningsutskott yttrat sig beträffande detta spörsmål, har hushållningssällskapet i Östergötlands län betecknat det föreslagna tillvägagångssättet såsom tillfredsställande samt hushållningssällskapet i Västerbottens län såsom ett lyckligt funnet förslag. Hushållningssällskapen i Malmöhus län, Kalmar läns norra landstingsområde, Västernorrlands län samt Södermanlands län

hava haft vissa erinringar mot förslaget i avseende å ortsmyndigheternas förord vid tillsättningen. Hushållningssällskapet i Kristianstads län har ansett, att distriktsveterinärerna borde utnännas av Kungl. Maj:t samt hushållningssällskapet i Skaraborgs län, att veterinärstyrelsen borde i stället för hushållningssällskapets förvaltningsutskott få avgiva förord. Sistnämnda synpunkt återkommer i det av hushållningssällskapet i Blekinge län avgivna yttrandet. Av övriga hushållningssällskap, som yttrat sig, hava 6 tillstyrkt förslaget och 1 lämnat detsamma utan erinran.

Av *veterinärstyrelserna* hava 12 helt anslutit sig till de sakkunnigas förslag utan närmare motivering. Veterinärstyrelserna i Kristianstads län och Kalmar läns norra landstingsområde hava i samband med tillstyrkande av förslaget förklarat sig anse, att distriktsveterinärerna borde tillsättas av Kungl. Maj:t, varemot veterinärstyrelsen i Stockholms län gjort gällande, att de borde tillsättas av medicinalstyrelsen. Veterinärstyrelsen i Malmöhus län har ansett, att distriktsveterinärerna borde tillsättas av veterinärstyrelsen i länet, något som även påyrkats av veterinärstyrelsen i Skaraborgs län. Däremot har veterinärstyrelsen i Västernorrlands län framhållit, att ortsintressena icke behöfve göra sig gällande vid tillsättningen. Veterinärstyrelsen i Östergötlands län har tillstyrkt förslaget under förutsättning, att hushållningssällskapets förvaltningsutskott finge avgiva förord. Veterinärstyrelsens i Södermanlands län yttrande har refererats förut i samband med länsstyrelsens i länet utlåtande i ärendet.

Praktiktaxan. I fråga om distriktsveterinärernas praktiktaxa hava nära nog samtliga myndigheter uttalat sig. Inemot två tredjedelar av dessa hava anslutit sig till den av riksdagmannen Magnusson i Tumhult uttalade särskilda meningen, avseende viss reducering av de i § 4 av den föreslagna taxan upptagna ersättningsbeloppen. Hushållningssällskapet och veterinärstyrelsen i Malmöhus län hava med instämmande av länsstyrelsen i länet ansett den i nämnda reservation föreslagna sänkningen otillräcklig samt framhållit, att arvodet icke borde bestämmas med hänsyn till djurägarens ekonomiska bärkraft. Liknande uttalanden hava gjorts av landstinget och veterinärstyrelsen i Gävleborgs län. Huvudförslaget i taxefrågan har tillstyrkts eller lämnats utan erinran av 10 länsstyrelser, 6 landsting, 6 hushållningssällskap och 7 veterinärstyrelser, varjämte 2 länsstyrelser, 2 landsting, 3 hushållningssällskap och 3 veterinärstyrelser framhållit, att en sänkning av praktiktaxan borde gottgöras med förhöjning av avlöningen.

Sedan nämnda yttranden från ortsmyndigheter inkommit, hava utlåtanden infordrats från medicinalstyrelsen, statskontoret, allmänna civilförvaltningens lönenämnd, lantbruksstyrelsen och styrelsen för veterinärhögskolan. Följande redogörelse torde få lämnas för huvudinnehållet i sistnämnda myndigheters yttranden.

Medicinalstyrelsen. Styrelsen har i fråga om tillsättandet av distriktsveterinärtjänsterna ansett det mindre lämpligt, att en och samma myndighet skulle upprätta förslag och utnämna samt därför föreslagit, att distriktsveterinärerna måtte utnännas av Kungl. Maj:t. Ehuru medicinalstyrelsen vore av den uppfattningen, att, då distriktsveterinärerna skulle helt avlönas av statsmedel, skäl talade mot införandet av bestämmelsen om lokalt förord, anser sig styrelsen, som tidigare uttalat sig för att förord

borde få lämnas av lokal myndighet, böra föresla, att förordet skulle avgivas av vederbörande länsstyrelse efter länsveterinärens hörande. Länsstyrelsen syntes nämligen på grund av sin ingående kännedom om och förtrogenhet med förhållandena i länet vara i minst lika hög grad som någon annan lokal institution skickad att tillvarataga berättigade lokala intressen. Även det förhållandet, att distriktsveterinärbefattningarna skulle bliva rent statliga befattningar, talade för förordsrättens förläggande till länsstyrelserna.

I fråga om distriktsveterinärernas löneställning har medicinalstyrelsen med vidhållande av sin tidigare i ärendet uttalade uppfattning (jfr styrelsens utlåtande år 1926) ansett, att en löneplan för distriktsveterinärerna borde grunda sig på 17:e lönegraden i avlöningsreglementet för allmänna civilförvaltningen och följaktligen tillstyrkt det förslag, som framlagts av distriktsveterinären Borg i hans vid de sakkunnigas betänkande fogade särskilda mening. I avseende å den föreslagna lönegrupperingen har från medicinalstyrelsens sida intet annat varit att erinra än att fördelningen å de särskilda lönegrupperna ej borde rubbas under den tid, samme befattningshavare innehade tjänsten, och ej heller göras beroende av eventuell inkomst från köttbesiktningsbyrå. Sistnämnda inkomst borde enligt medicinalstyrelsens mening ej heller hava något inflytande å frågan om distriktsveterinärernas allmänna lönegradsplacering.

Styrelsen har icke haft något att erinra i anledning av vad de sakkunniga föreslagit rörande särskilda avlöningsbestämmelser och i fråga om distriktsveterinärernas pensionering.

Förslaget till praktiktaxa har tillstyrkts med den ändringen, att distriktsveterinär väl skall vara skyldig att, om han icke håller egen automobil, träffa överenskommelse med automobilägare om tillämpning av viss i § 5 mom. 2 av de sakkunnigas förslag intagen reducerad taxa, men icke behöva, om sådan överenskommelse icke av honom träffas, begagna sig av automobil, som kan komma att tillhandahållas honom av vederbörande hushållningssällskap.

Statskontoret. Med utgångspunkt från de avlöningsförmåner, som tillkomma länsveterinär, har statskontoret funnit den föreslagna löneplaceringen väl hög och ägnad att medföra en alltför stor utjämning av förhållandet mellan distriktsveterinärs slutavlöning och länsveterinärs begynnelseavlöning. Med hänsyn bland annat till länsveterinärs förmånskap samt till önskemålet, att till länsveterinärer erhålla de skickligaste av distriktsveterinärerna, vore det lämpligt, att en viss skillnad mellan distriktsveterinärs slutavlöning och länsveterinärs begynnelseavlöning upprätthölls. Ämbetsverket har icke haft något att erinra mot, att löneplanen för distriktsveterinärer i likhet med löneplanen för provinsialläkare skulle omfatta 7 lönegrupper med en skillnad mellan avlöningen inom de olika grupperna av 360 kronor. Härvid har dock erinrats om, att 1928 års lönekommitté i sitt betänkande med förslag till allmänt avlöningsreglemente för ordinarie tjänstemän, tillhörande den civila statsförvaltningen, för provinsialläkare föreslagit en löneplan omfattande allena 5 lönegrupper.

De sakkunnigas förslag i fråga om distriktsveterinärernas tillsättande och pensionering samt till ändring av gällande praktiktaxa hava icke föranlett någon erinran från statskontorets sida.

Allmänna civilförvaltningens löneutömd. Det föreslagna förfarings-

sättet att bereda en icke statlig korporation tillfälle att bedöma de sökandes kvalifikationer komme enligt nämndens mening att avvika från de principer, som eljest vanligen följdes vid tillsättandet av statens befattningar. Nämnden ville för sin del ifrågasätta, huruvida distriktsveterinärtjänsterna kunde vara av den särskilda betydelse ur vederbörande orters lokala synpunkter, att tillräcklig anledning förefunnnes att frångå eljest föreskriven och tillämpad ordning vid besättandet av lediga statliga befattningar med ordinarie innehavare.

Den av de sakkunniga föreslagna löneplanens konstruktion syntes nämnden kunna godtagas, liksom även de i löneplanen angivna lönebeloppen syntes vara på skäligt sätt avvägda. Nämnden förutsatte emellertid, att därest 1928 års lönekommittés förslag till begränsad gruppindelning för provinsialläkarna, komme att genomföras, jämväl de sakkunnigas förslag till löneplan till distriktsveterinärer skulle på motsvarande sätt omräknas.

I övrigt föranledde de sakkunnigas betänkande icke till något särskilt uttalande från nämndens sida.

Lantbruksstyrelsen. Styrelsen, som funnit den beräknade nettotaxeinkomsten för distriktsveterinärerna vara oväntat låg, har icke ansett sig böra närmare ingå på frågan om distriktsveterinärernas inordnande i det statliga avlöningssystemet. Styrelsen, som icke anser den genomsnittsinkomst, som av de sakkunniga beräknats böra tillkomma en distriktsveterinär med normal arbetsbörda och praktikmöjlighet eller ungefär 8,500 kronor per år vara på något sätt oskälig, är ense med de sakkunniga därom, att den ökning av distriktsveterinärernas inkomst, som kunde bli erforderlig för uppnåendet av nyssnämnda inkomstbelopp, borde tillföras dem huvudsakligen genom höjning av deras fasta löneförmåner.

Beträffande praktiktaxan, framhåller styrelsen som sin övertygelse, att den medgivna maximigränsen komme att i största utsträckning utnyttjas, varigenom det högsta taxebeloppet skulle bli normaltaxa. Då härigenom en höjning av jordbrukarnas kostnader för veterinärvården skulle kunna inträda, ville lantbruksstyrelsen varna för en dylik åtgärd. Styrelsen ansluter sig till det av de sakkunnigas ordförande framlagda taxeförslaget. Vad beträffar arvudet för rådfrågning i bostaden (§ 3 mom. 1 i de sakkunnigas taxeförslag) har styrelsen icke funnit sig böra tillstyrka, att någon höjning komme till stånd, isynnerhet som rådfrågning i bostaden enligt styrelsens uppfattning komme att ske huvudsakligen genom telefonsamtal.

Styrelsen för veterinärhögskolan. I ett av skolaus lärarkollegium avgivet yttrande, till vilket högskolans styrelse anslutit sig, har påyrkats, att löneplanen skulle grundas på 17:e lönegraden i anslutning till distriktsveterinären Borgs särskilda mening. Kollegiet finner vidare förmånligast, om vid inplacering i lönegrupp hänsyn icke tages till inkomster av köttbesiktningsbyrå, enär härigenom hinder kunde resas mot ett systematiskt ordnande av livsmedelskontrollen inom landet. Avlöningen för en distriktsveterinär i högsta löneklassen borde enligt kollegiets mening så avpassas, att den jämte praktikinkomsterna i ett välskött, medelgott distrikt uppginge till åtminstone 10,000 kronor om året.

I fråga om den föreslagna praktiktaxan anser kollegiet visserligen densamma med hänsyn till det arbete veterinären utförde i flera avseenden för låg, men finner sig med hänsyn till rådande ekonomiska depression för jordbruket för närvarande icke böra påyrka någon höjning.

I övrigt har kollegiet icke haft något av betydelse att erinra mot de sakkunnigas förslag.

Beträffande i övrigt inkomna yttranden över de sakkunnigas förslag torde följande böra meddelas.

Styrelsen för *svenska landstingsförbundet* har ansett, att staten borde övertaga kostnaderna för pensionering av nuvarande distriktsveterinärer.

Svenska veterinärläkarföreningen har ansett omotiverat, att någon viss korporation skulle hava att avgiva yttrande med förord över upprättat förslag rörande tillsättande av distriktsveterinärtjänst. I avlöningsfrågan anser föreningen en lönegradsplacering med utgångspunkt från 15:e lönegraden innebära ett värdesättande av distriktsveterinärerna, som måste väcka beklagande och förstämning särskilt om hänsyn toges till andra i utbildningshänseende jämställda grupper av befattningshavare, exempelvis lantbruksingenjörerna. I fråga om praktiktaxan gör föreningen gällande, att maximiersättningarna enligt taxan äro alltför låga, varför de rättvisligen borde höjas.

Svenska distriktsveterinärföreningen har i sitt yttrande över de sakkunnigas förslag yrkat, att distriktsveterinär utnämnes av Kungl. Maj:t efter förslag av medicinalstyrelsen, som jämväl bör kunna lämna förord åt någon av de föreslagna, att avlöningsbestämmelserna för distriktsveterinärer ordnas i enlighet med av herr Borg i särskilt yttrande samt i övrigt av de sakkunniga framlagt förslag, dock med viss ändring i fråga om stadgandet rörande arvode för vikarierande länsveterinär, samt med beaktande av, att ingen distriktsveterinär lider minskning i sina innehavande löneförmåner, att vid uppgörandet av fördelning av de olika veterinärdistrikten å lönegrupper tillräcklig hänsyn toges till distrikts svårskötthet, varvid särskild uppmärksamhet bör fästas vid skärgårdsdistrikt, att eventuell framtida omplacering av distrikt i lägre lönegrupp icke sker vid andra tillfällen än vid ombyten av tjänsteinnehavare, att fast inkomst av besiktningsmannatjänst icke må betraktas såsom praktikinkomst och därigenom inverka på lönegrupperingen, att kall- och dyrortstillägg beredas innehavare av sådana distrikt som äro därav i behov, vilket torde vara fallet med samtliga distrikt i de fyra nordligaste länen, samt att ny veterinärtaxa utfärdas i enlighet med de sakkunnigas förslag, dock med den ändring rörande § 5 mom. 2 sista stycket, som av herr Borg i särskilt yttrande föreslagits.

Sedermera har samma förening i skrivelse den 14 oktober 1932 hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå 1933 års riksdag att fastställa den löneplan för distriktsveterinärer, som innefattas i den av distriktsveterinären Borg anförda särskilda meningen, samt veterinärtaxa enligt det av de sakkunniga upprättade förslaget.

I detta sammanhang torde även böra omnämnas, att *veterinärstyrelsen i Västernorrlands län* den 4 oktober 1932 gjort framställning om att i samband med övergångsbestämmelserna föreskrift måtte meddelas där- om, att fyra distriktsveterinärer, som vore anställda i Västernorrlands län, skulle även efter övergång i statstjänst äga uppbära det tredje ålderstillägg, som utginge i länet.

Svenska länsveterinärföreningen har den 2 juli 1932 upptagit till be- handling frågan om rätt för distriktsveterinär, som befordrats eller kom-

me att befordras till länsveterinär, att såsom tjänstår för statspension tillgodoräkna tjänstetid såsom distriktsveterinär jämväl till den del, den fullgjorts i landstingsanställning. Länsveterinärföreningen har anfört bland annat följande.

En särskild anledning att, utan avvaktande av en blivande ny civil pensionslagstiftning, vid denna tidpunkt beröra frågan om länsveterinärernas pensionsförhållanden hade föreningen funnit ligga däri, att distriktsveterinärkåren enligt Kungl. Maj:ts och riksdagens redan fattade beslut skulle från och med den 1 januari 1934 helt förstatligas. På grund härav syntes distriktsveterinärkårens avlönings- och pensionsförhållanden efter övergång i statsanställning komma att vid 1933 års riksdag bliva föremål för närmare reglering. Man borde kunna utgå från att de distriktsveterinärer, vilka från och med sagda tidpunkt bleve stats-tjänstemän, finge för statspension tillgodoräkna sig de tjänstår, som de dessförinnan uppnått i egenskap av distriktsveterinärer i landstingens tjänst. I anslutning härtill borde enligt föreningens mening distriktsveterinär, som efter den 1 januari 1934 — alltså efter vunnen statsanställning — befordrades till länsveterinär, såsom tjänstår för pension i länsveterinärbefattning få tillgodoräkna anställning såsom distriktsveterinär även till den del, densamma fullgjorts i landstingstjänst. Billigheten syntes föreningen kräva, att samtidigt härmed medgivande lämnades till att jämväl länsveterinär, vilken utnämmts till sådan befattning före distriktsveterinärkårens förstatligande, finge såsom tjänstår för pension tillgodoräkna sin föregående anställning i egenskap av distriktsveterinär. Föreningen ansåg sig böra hos Kungl. Maj:t göra hemställan om åtgärder för ett dylikt medgivande.

Därest detta förslag funnes icke kunna i sin helhet bifallas, anhölle föreningen, att det i varje fall skulle lämnas ett generellt medgivande därtill, att såsom tjänstår för pension finge av länsveterinär tillgodoräknas $\frac{2}{3}$ av föregående tjänstetid såsom distriktsveterinär. Ett medgivande av sist angivna innebörd skulle ligga helt inom ramen såväl för de förslag till lagstiftning beträffande civila tjänstemäns pension, vilka under senare år avgivits, som ock för den praxis, vilken under senare tid utbildat sig vid statsmakternas behandling av frågor om tilläggs pensioner i särskilda fall.

På grund av vad som anförts anhöll länsveterinärföreningen, att Kungl. Maj:t måtte i samband med förslag till ordnande av distriktsveterinärkårens avlönings- och pensionsförhållanden efter övergång i statstjänst framlägga förslag om medgivande, att distriktsveterinär, som befordrats eller efter den 1 januari 1934 befordrades till länsveterinär, finge såsom tjänstår för statspension tillgodoräkna tjänstetid såsom distriktsveterinär jämväl till den del, den fullgjorts i landstingsanställning.

Över föreningens ansökan hava yttranden avgivits av statskontoret den 18 augusti 1932 och av statens pensionsanstalt den 30 december 1932.

Statskontoret har därvid anfört, att det för hel pension erforderliga antalet tjänstår för länsveterinär satts så lågt som till 25 just med hänsyn därtill, att innehavare av dylik befattning först vid jämförelsevis hög ålder vunne inträde i statens tjänst. Emellertid hade en förmån, liknande den, som länsveterinärföreningen begärt i sin förevarande ansök-

ning, redan blivit genomförd för provinsiälläkarna, varjämte Kungl. Maj:t i ett flertal fall utverkat riksdagens medgivande för läroverkslärare, som kunnat åberopa tjänstgöring vid statsunderstödda läroanstalter, att i viss omfattning tillgodoräkna denna anställning såsom tjänstår för pension. Vid sådant förhållande syntes billigheten få anses bjuda, att det toges under övervägande, om och i vilken mån motsvarande förman kunde beredas länsveterinärerna, särskilt sedan riksdagen numera fattat beslut om beredande av statsanställning åt distriktsveterinärerna.

Den väckta frågan ställde sig emellertid något olika, beroende på, vid vilken tidpunkt vederbörande erhållit anställning som distriktsveterinär och när överflyttning till länsveterinärtjänst ägt rum. De länsveterinärer, som innehaft distriktsveterinärtjänst under någon del av tiden efter den 1 januari 1920, syntes nämligen, så länge denna anställning räckte, hava varit delägare i statens pensionsanstalt och ägde därför att vid uppnådda 65 år utbekomma uppskjuten pension från sagda pensionsanstalt. I fråga om dessa länsveterinärer torde det vara erforderligt att, innan avgörande träffas i den nu föreliggande frågan, utredning verkställes angående storleken av ifrågakommande pensioner från statens pensionsanstalt, angående den inverkan dessa pensioner borde få på pensionen vid länsveterinärtjänsten och om lämpligheten av att rätten att som tjänstår för pension vid länsveterinärtjänsten tillgodoräkna anställning som distriktsveterinär kompenseras genom överförande till civila pensionsfonden av medel från statens pensionsanstalt.

Statens pensionsanstalt har med föranledande av statskontorets uttalande om önskvärdheten av en utredning angående den rätt till uppskjuten pension från statens pensionsanstalt, som vissa efter ingången av 1920 utnämnda länsveterinärer förvärvat under föregående anställning såsom distriktsveterinärer, meddelat, att pensionsanstalten verkställt en utredning i ärendet. Utredningen avsåg dem av ifrågavarande länsveterinärer, som utnämnts senare än vid 40 års ålder och således ej hunne att i statstjänsten intjäna 25 tjänstår vid pensionsåldern, 65 år. Den uppskjutna pensionen skulle endast i ett fall förslå att utfylla länsveterinärpensionen till hel pensions belopp, och i övriga fall skulle de sammanlagda pensionerna avsevärt understiga detta belopp.

Finge däremot, i enlighet med föreningens anhållan, tjänstetiden såsom distriktsveterinär tillgodoräknas såsom tjänstår för statspension, skulle samtliga de i utredningen avsedda länsveterinärerna kunna nå hel pension utom två, för vilka syntes komma att felas omkring respektive 3 och 2 år i det för hel pension föreskrivna antal av 25 tjänstår.

Beträffande den av statskontoret berörda frågan om lämpligheten av att rätt till tjänstårsberäkning kompenseras genom överförande till civila pensionsfonden av medel från statens pensionsanstalt, fann pensionsanstalten det lämpligare, att för pension enligt civila pensionslagen finge utan särskilt vederlag från anstaltens sida tillgodoräknas intjänade tjänstår i anstalten.

I statsverkspropositionen till 1931 års riksdag framlades i samband med frågan om statsanställning för distriktsveterinärerna jämväl huvudgrunderna för deras överflyttning från att vara befattningshavare hos landstingen till att erhålla ställning såsom statstjänstemän. De spörsmål, som, efter det nämnda riksdag fattat beslut om statsanställning för distriktsveterinärerna från och med ingången av år 1934, nu

Departements-
chefen.

torde böra föreläggas riksdagen beröra huvudsakligen den löneställning, distriktsveterinärerna skola intaga såsom befattningshavare i statens tjänst. Därjämte har jag ansett lämpligt, att i samband med frågan om distriktsveterinärernas löneställning behandla ersättningsgrunderna för den enskilda husdjurssjukvård, som utgör distriktsveterinärernas huvudsakliga verksamhet.

Vad då först beträffar distriktsveterinärernas allmänna löneställning är jag i likhet med flertalet av de i ärendet hörda myndigheter av den uppfattningen, att de sakkunnigas förslag är ägnat att läggas till grund för reglerandet av distriktsveterinärernas löneförmåner. När jag i stort sett ansluter mig till de sakkunnigas uttalanden beträffande den inkomst, som bör tillförsäkras en distriktsveterinär i ett distrikt, varest arbetsbördan och praktikmöjligheterna kunna anses såsom normala, har jag velat erinra om, att man givetvis måste utgå från, att denna inkomst under normala förhållanden bör tillförsäkras en distriktsveterinär, men att jag givetvis icke förbiser, att under för tillfället rådande förhållanden inom jordbruket taxeinkomsten kan komma att minskas. Å andra sidan bör uppmärksammas, att de sakkunniga just för att utjämna vissa ojämnheter beträffande inkomsten av praktik funnit sig böra för vinnande av jämförelse med vanlig löneinkomst sänka inkomsten av enskild praktik med omkring 25 procent. Här må även framhållas, att de förändringar i fråga om dyrtidstilläggen, som inträtt sedan de sakkunniga avgåvo sitt förslag och vilka föranlett någon minskning i löneförmånerna för statens befattningshavare i allmänhet, även inverka på distriktsveterinärernas avlöning och i viss mån reducera den av de sakkunniga angivna normalinkomsten.

I fråga om uppdelningen av distriktsveterinärernas inkomster mellan avlöning och ersättning för enskild husdjurssjukvård håller jag före, att ungefär hälften av inkomsten bör i ett normaldistrikt utgöras av fast avlöning med eventuellt därå utgående dyrtidstillägg.

Vidkommande distriktsveterinärernas placering i lönehänseende ansluter jag mig till den av allmänna civilförvaltningens lönenämnd uttalade uppfattningen, att den av de sakkunniga föreslagna löneplanen är godtagbar, och att de i löneplanen angivna lönebeloppen äro på skäligt sätt avvägda. Även om vissa omständigheter synas mig kunna anföras för att något öka ersättningen av statsmedel inom de högsta lönegrupperna — avsedda för distrikt, där praktikmöjligheterna äro ringa och som äro särskilt svårskötta — har jag dock icke velat framställa förslag härutinnan, då någon erfarenhet ännu icke vunnits rörande den föreslagna lönegrupperingens praktiska verkningar. Emellertid synes mig anledning föreligga att bereda kallortstillägg åt de distriktsveterinärer, vilka vid en blivande gruppindelning komma att hänföras till lönegrupperna V—VII och vilka stationeras å orter, där kallortstillägg utgår.

Häri genom torde åt de i inkomsthänseende sämst ställda veterinärerna, framförallt i de nordligaste delarna av landet, komma att beredas någon förbättring i den löneställning, som de sakkunniga föreslagit, utan att dock någon rubbning sker uti den av dem föreslagna löneplanen. Vid gruppindelningen torde man därför icke böra taga hänsyn till huruvida stationsorten är en sådan plats, där kallortstillägg enligt avlöningsreglementet utgår. För övrigt lär man vid veterinärdistriktens fördelning å de särskilda lönegrupperna främst böra taga hänsyn till distriktens möjligheter att bereda inkomster av praktik och annan veterinär verksamhet ävensom till deras svårskötthet. Nedsättning i lägre lönegrupp synes mig icke böra ske annat än vid ombyte av distriktsveterinär.

Avlöningsreglementet för allmänna civilförvaltningen torde kunna tillämpas för distriktsveterinärerna liksom för länsveterinärerna. En fördel synes mig nämligen vara, att samma avlöningsreglemente vinner tillämpning på ifrågavarande två slag av tjänsteveterinärer. De jämförelsevis obetydliga förändringar, som erfordras i form av särskilda föreskrifter för reglementets tillämpning och vilka närmast avse löneplanen och gruppindelningen, torde böra få utfärdas av Kungl. Maj:t. Med berörda jämkningar böra de för länsveterinärerna gällande föreskrifterna tillämpas även å distriktsveterinärerna. Mot de av de sakkunniga föreslagna särskilda avlöningsbestämmelserna för distriktsveterinärerna har jag intet att erinra. Jag vill endast tillägga, att vid bestämmandet av semester distriktsveterinär bör jämföras med befattningshavare i lönegraden B 21, men däremot för beräkning av tjänstledighetsavdrag m. m. med tjänsteman i lönegraden B 15. Jämväl dessa bestämmelser torde få utfärdas av Kungl. Maj:t i samband med övriga bestämmelser om tillämpning å distriktsveterinärerna av avlöningsreglementet för allmänna civilförvaltningen.

Såsom de sakkunniga omnämnt kommer tillämpningen av den av mig förordade löneplanen att för vissa distriktsveterinärer medföra en minskning av den avlöning, som tillerkänts dem av vederbörande landsting och vilken de nu uppbära eller framdeles skulle komma att erhålla. Ehuru jag icke bortser från, att det måste anses vara mindre tillfredsställande att vid en omorganisation såsom den föreliggande befattningshavare erhålla minskning i tidigare uppburna fasta löneförmåner, anser jag mig dock icke böra framställa något förslag, att distriktsveterinär vid övergång till statsanställning skall erhålla gottgörelse för den inkomstminskning, som möjligen kan uppstå för honom. Det ligger nämligen i sakens natur, att vid tillämpningen av de mera enhetliga avlöningsgrunder, som innefattas i det statliga avlöningssystemet, en utjämning kommer till stånd. Om jag alltså icke finner anledning föreligga att föreslå en övergångsbestämmelse av nyss angivet innehåll, vill jag dock förorda, att i samband med övergången stadgande meddelas därom, att distrikts-

veterinär skall äga för placering å den nya löneplanen och uppflyttning i högre löneklass tillgodoräkna hela sin tjänstetid såsom distriktsveterinär, ävensom den tid, han före överflyttningen till statstjänst innehåft länsveterinärbefattning. Något avdrag i fråga om denna tid synes icke berättigat, men torde i övrigt böra tillämpas de föreskrifter, som avlöningsreglementet innehåller rörande tillgodoräkning av viss tid för placering i och uppflyttning i löneklass. Nuvarande innehavare av distriktsveterinärtjänst läser icke böra mot sin vilja förflyttas till annat distrikt eller till annan stationsort i annat fall än då detta enligt redan nu för honom gällande bestämmelser låter sig göra. Däremot torde han böra vara skyldig att underkasta sig även ganska omfattande jämkningar i tjänstgöringsdistriktets omfattning. Jag förutsätter, att Kungl. Maj:t erhåller bemyndigande att utfärda erforderliga övergångsbestämmelser, och anser jag mig icke böra för närvarande, i vidare mån än som skett, behandla denna fråga, då det givetvis först i samband med verkställandet av övergången torde komma att visa sig vilka svårigheter, som uppstå för att ordna denna på ett såväl med hänsyn till statsverket som nuvarande innehavare av distriktsveterinärtjänster tillfredsställande sätt.

Jag övergår härefter att behandla frågan om distriktsveterinärernas tillsättning. I likhet med allmänna civilförvaltningens lönenämnd håller jag före, att anledning icke föreligger att vid tillsättande av befattningshavare i statens tjänst låta lokal myndighet avgiva förord. Detta skulle, såsom lönenämnden framhållit, vara ett avsteg från hittills tillämpad praxis, och det torde enligt min mening kunna ifrågasättas, huruvida icke en dylik åtgärd i själva verket måste anses vara mera till skada än till gagn för distriktsveterinärväsendet i dess helhet. Att, såsom de sakkunniga alternativt ifrågasatt, låta medicinalstyrelsen utnämna distriktsveterinärer, sedan styrelsens förslag utställts till yttrande av en lokal myndighet, även om denna såsom väl närmast skulle kunna ifrågakomma vore vederbörande länsstyrelse, kan enligt min mening icke gärna ifrågakomma. Det må även uppmärksammas, vilken omgång och tidsutdräkt en dylik anordning skulle medföra. Såvitt jag kan finna måste det lämpligaste vara, att distriktsveterinärerna utnämnas av Kungl. Maj:t, sedan förslag i ärendet framlagts av medicinalstyrelsen.

Vidkommande därefter de förändringar i taxan för distriktsveterinärer, som från olika håll föreslagits, vill jag meddela, att de taxebestämmelser, som förordats av riksdagsmannen Magnusson i Tumhult i den vid de sakkunnigas betänkande fogade reservationen, enligt min åsikt i huvudsak böra fastställas även om härigenom någon minskning skulle inträda i distriktsveterinärernas ersättning. Den djurägande befolkningens intressen torde motivera någon sänkning av taxan, och synes

mig, såsom flertalet myndigheter gjort gällande, det lämpligaste vara, att möjlighet skapas att, med bibehållande av nuvarande taxegrunder för de i ekonomiskt hänseende bättre ställda bland den jordbrukande befolkningen, de sämst lottade djurägarna skola kunna erhålla nuvarande arvode vid anlitande av veterinär något reducerat. Mot den av de sakkunniga föreslagna särskilda resetaxan och borttagandet av den s. k. norrlandstaxan har jag intet att erinra. Däremot synes mig anledning icke föreligga att ålägga veterinärerna att under vissa förutsättningar vid sina förrättningar begagna automobil, som tillhandahålles av vederbörande hushållningssällskap. En tillämpning av de av de sakkunniga föreslagna grunderna för reseersättningens bestämmande synes mig kunna utan dylikt åläggande ernås. De sålunda angivna allmänna grunderna, efter vilka enligt min uppfattning praktiktaxan bör fastställas, har jag ansett mig böra i detta sammanhang framlägga. Taxan bör, sedan en närmare granskning skett jämväl rörande vissa detaljbestämmelser, fastställas av Kungl. Maj:t.

Vad slutligen angår frågan om distriktsveterinärernas pensionering kommer chefen för finansdepartementet senare att upptaga berörda spörsmål.

2. Landets indelning i veterinärdistrikt.

Antalet distriktsveterinärer, till vilkas avlöning för närvarande utgår statsbidrag, utgör 251. Utöver de länsveterinärer, som äro stationerade i länens residensstäder, finnas 2 övertaliga länsveterinärer, stationerade i Mora och Sundsvall, vilka till en del utöva verksamhet såsom distriktsveterinärer.

I sitt betänkande den 12 juli 1930 framhöllo *distriktsveterinärlönesakkunniga* i samband med frågan om distriktsveterinärernas anställningsförhållanden, att statsanställning av distriktsveterinärerna rent organisatoriskt sett borde kunna genom därav föranledd centralisering medföra minskade kostnader för administration och förvaltning. Därvid erinrades om de svårigheter, som ofta mött, då det gällt att sammanjämka intressen inom olika landstingsområden för åstadkommande av önskvärda förändringar i nuvarande distriktsindelning. De sakkunniga anförde också såsom en av de fördelar, en statsanställning av distriktsveterinärerna skulle komma att medföra, att större möjligheter skapades att på ett fullt rationellt sätt ordna distriktsveterinärernas tjänstgöringsområden och reglera dessas gränser. I anslutning härtill framhöllo slutligen de sakkunniga, att frågan om jämkning i nuvarande indelning i tjänstgöringsdistrikt samt om möjligheten av indragning utav distrikt i vissa

län borde undersökas, sedan avgörande träffats beträffande distriktsveterinärernas ställning.

Sedan 1931 års riksdag beslutat om statsanställning av distriktsveterinärerna, har frågan om förändringar i nuvarande distriktsindelning upptagits till närmare prövning av *medicinalstyrelsen*, som i skrivelse den 29 oktober 1932 framlagt förslag till ny distriktsindelning. Inom medicinalstyrelsen har uppgjorts ett preliminärt förslag till dylik indelning, vilket förslag varit föremål för granskning vid sammanträden inför vederbörande länsstyrelser med representanterna för veterinärstyrelserna och särskilda ordsombud. Medicinalstyrelsen har vid dessa sammanträden representerats av chefen för styrelsens veterinärbyrå. Såsom en följd av dessa överläggningar har medicinalstyrelsen i sitt föreliggande definitiva förslag till distriktsindelning gjort åtskilliga jämkningar för att tillgodose vid ifrågavarande sammanträden uttalade önskemål. I det slutliga förslaget har medicinalstyrelsen utgått från, att länsveterinärerna i allmänhet borde hava särskilda praktikområden, avpassade med hänsyn till förhållandena inom de olika länen. Därjämte har styrelsen vid förslagets uppgörande sökt åstadkomma en för riket i dess helhet likformig indelning i distriktsveterinärdistrikt, så att dessa skulle inom landets olika delar bliva med hänsyn till areal och kreaturstäthet i möjligaste mån lika stora, därvid emellertid hänsynen till kreaturstätheten fått gå i främsta rummet. Stationsorterna för distriktsveterinärerna har medicinalstyrelsen sökt lägga så centralt som möjligt inom distrikten. I län, där särskilda praktikområden för länsveterinärerna ej föreslagits, hava distriktsveterinärdistrikten kring residensstäderna tilltagits jämförelsevis stora med hänsyn till, att i varje sådan residensstad finnas minst två tjänsteveterinärer. Inom sina praktikområden skulle länsveterinärerna hava skyldighet fullgöra distriktsveterinärs åligganden. I länsveterinärrens frånvaro skulle i angränsande distrikt stationerade distriktsveterinärer fullgöra de honom eljest åvilande arbetsuppgifterna inom praktikområdet.

Följande sammanställning må meddelas angående antalet distrikt enligt nuvarande indelning, nyssnämnda preliminära förslag och det av medicinalstyrelsen nu framlagda förslaget.

Antal distriktsveterinärdistrikt.

L ä n	Nuvarande indelning	Preliminärt förslag	Medicinal- styrelsens förslag den 29 oktober 1932	Ökning + minskning —
Stockholms.....	10	8	8	— 2
Uppsala	6	5	6	
Södermanlands	11	10	11	
Östergötlands	16	16	16	
Jönköpings	9	9	9	
Kronobergs	5	6	6	+ 1
Kalmar	15	13	14	— 1
Gotlands	2	3	3	+ 1
Blekinge	4	4	4	
Kristianstads	10	10	10	
Malmöhus	22	20	21	— 1
Hallands	6	6	6	
Göteborgs och Bohus	8	7	8	
Älvsborgs	19	16	16	— 3
Skaraborgs	15	¹ 14	14	¹ — 1
Värmlands	14	13	13	— 1
Örebro	12	11	12	
Västmanlands	6	6	6	
Kopparbergs	² 13 + 1	14	15	+ 1
Gävleborgs	10	10	10	
Västernorrlands	² 9 + 1	9	10	
Jämtlands	11	11	11	
Västerbottens	11	11	12	+ 1
Norrbottnens	³ 7 + 1	8	8	
Tillhoppa	251 + 3	240	249	— 5

Av denna sammanställning framgår, att enligt det preliminära förslaget förutsatts, att antalet veterinärdistrikt i riket skulle kunna minskas från nuvarande 251 — eller om två övertaliga länsveterinärers och karantänsveterinärernas praktikområden redan nu räknas som särskilda distrikt i stället 254 — till 240, under det att enligt medicinalstyrelsens defi-

¹ I Skaraborgs län skulle dessutom antalet veterinärtjänster minskas med 1, därigenom att föreståndaren för veterinärinrättningen i Skara tilldelades ställning av distriktsveterinär.

² Avser praktikområde för en länsveterinär, som skulle ställas på övergångsstat och vid nuvarande innehavares avgång ersättas med distriktsveterinär.

³ Avser praktikområdet för den statsavlönade karantänsveterinären i Haparanda, som skulle tilldelas ställning av distriktsveterinär.

nitiva förslag distriktens antal skulle utgöra 249. I sistnämnda siffra ingå emellertid *dels* två distrikt, motsvarande de praktikområden för en länsveterinär i vardera av Kopparbergs och Västernorrlands län, inom vilka distrikt distriktsveterinärens verksamhet skulle utövas av de två länsveterinärer, som medicinalstyrelsen föreslagit skola överföras till övergångsstat, *dels* ett distrikt, inom vilket djursjukvården skulle överlämnas till veterinärrättningen i Skara att handhava, *dels ock* ett distrikt, motsvarande praktikområdet för den statsavlönade karantänsveterinären i Haparanda, vilken borde erhålla distriktsveterinärs ställning. Medicinalstyrelsens förslag innebär alltså i själva verket en indragning av 6 distriktsveterinärtjänster.

I förhållande till nuvarande distriktsindelning innefattar medicinalstyrelsens förslag inom de särskilda länen i huvudsak följande.

Stockholms län. Väsby distrikt indrages och uppdelas på angränsande distrikt, varvid stationsorten för Knivsta distrikt flyttats från Knivsta till Märsta. Åkersbergs nuvarande distrikt avses såsom praktikområde för länsveterinären och veterinärhögskolan.

Uppsala län. Nuvarande Dannemora distrikt erhåller sin stationsort i Alunda och tillföres vissa socknar från Stockholms län.

Södermanlands län. Ifrågasatt förflyttning av stationsorten i Vagnhärad distrikt från Vagnhärad till Trosa har icke upptagits i förslaget.

Östergötlands län. Endast smärre gränsregleringar hava föreslagits.

Jönköpings län. Röksbergs nuvarande distrikt har föreslagits skola sammanföras med de omkring Jönköping liggande kommunerna till ett distrikt med stationsort i Jönköping.

Kronobergs län. Från Växjö distrikt hava avskilts vissa kommuner, som hänförts till praktikområdet för länsveterinären. För att tillmötesgå ett flera gånger framfört önskemål har medicinalstyrelsen föreslagit inrättande av ett nytt veterinärdistrikt med station i Markaryd. Till detta distrikt skulle utom vissa kommuner i södra delen av länet läggas angränsande delar av Kristianstads och Hallands län. Härigenom möjliggöres en önskvärd minskning av såväl Ljungby distrikt i Kronobergs län som Hässleholms distrikt i Kristianstads län.

Kalmar län. Västerviks distrikt föreslås skola indragas och uppdelas mellan Gamleby och Mörtfors distrikt. Stationsorten i nuvarande Hossmo distrikt föreslås flyttad till Vassmolösa.

Gotlands län. Ett nytt distrikt har föreslagits med stationsort för distriktsveterinären i Ljugarn.

Blekinge län. I sitt preliminära förslag upptog medicinalstyrelsen förflyttning av stationsorten för distriktsveterinären i Lyckeby distrikt till Jämjöslätt. Styrelsen har emellertid i det definitiva förslaget frångått detta, men i allt fall avdelat särskilt praktikområde för länsveterinären.

Kristianstads län. I samband med en utvidgning av Simrishamns distrikt har stationsorten för Hammenhögs distrikt ansetts böra flyttas till Löderup. Båstads distrikt har föreslagits ökas med några kommuner från Hallands län.

Malmöhus län. Svedala distrikt har föreslagits skola indragas och delvis sammanslås med Anderslövs distrikt, varvid stationsorten i distriktet ansetts böra vara Svedala.

Hallands län. Vissa jämkningar i länets distriktsindelning påkallas med hänsyn till föreslagna förändringar i fråga om distriktsindelningen i angränsande län. Därjämte har en ökning med tre kommuner skett av Ullareds distrikt.

Göteborgs och Bohus län. Stationsorten för Munkedals distrikt har föreslagits skola flyttas till Dingle.

Älvsborgs län. Medicinalstyrelsen har föreslagit indragning av Brålanda, Trollhättans och Fristads distrikt i samband med att distrikten uppdelas på angränsande distrikt.

Skaraborgs län. Med hänsyn till att två distriktsveterinärer för närvarande äro placerade i Lidköping har medicinalstyrelsen föreslagit sammanslagning av Lidköpings och Södra Kållands distrikt. Axvalls distrikt har föreslagits skola bliva praktikområde för Skara veterinärinrättning. Stationsorten i Vartofta distrikt har ansetts böra flyttas från Vartofta till Mullsjö. Jämväl har föreslagits, att till Karlsborg flytta den nu i Undenäs placerade distriktsveterinären i Undenäs distrikt.

Värmlands län. Visnums distrikt har föreslagits skola indragas och uppdelas på angränsande distrikt. Omreglering av Deje distrikt föreslås samtidigt som distriktsveterinärens stationsort flyttas från Deje till Molkom. Stationsorten för nuvarande Skönneruds distrikt har vidare föreslagits skola bliva Koppom.

Örebro län. Preliminärt hade medicinalstyrelsen föreslagit indragning av Grythyttedheds distrikt, men styrelsen har sedermera frånfallit detta förslag och i sitt definitiva förslag endast ifrågasatt vissa jämkningar i nuvarande distriktsindelning.

Västmanlands län. Åtskilliga jämkningar hava föreslagits i fråga om distriktsindelningen samtidigt som ett större område avskilts såsom praktikområde för länsveterinären.

Kopparbergs län. Beträffande detta län har medicinalstyrelsen föreslagit helt ny indelning i samband med upprättandet av ett nytt veterinärdistrikt med stationsort i Borlänge. Länsveterinären i Mora har föreslagits för framtiden bliva befriad från länsveterinärgöromålen, samtidigt som befattningen föreslås placerad å övergångsstat. Beträffande distriktsindelningen i länet har medicinalstyrelsen gjort särskild framställning.

Gävleborgs län. Några förändringar i distriktsindelningen hava icke föreslagits.

Västernorrlands län. Länsveterinären i Sundsvall har föreslagits bli va befriad från länsveterinärgöromålen och placerad å övergångsstat. Inom Sundsvalls veterinärdistrikt skall han däremot fullgöra distriktsveterinärs åligganden. Stationen för distriktsveterinären i Vivstavarvs distrikt har föreslagits skola bli va Indals-Liden. Tåsjö kommun har föreslagits skola jämte angränsande kommuner i Västerbottens län bilda ett särskilt veterinärdistrikt.

Jämtlands län. Smärre jämkningar i distriktsindelningen hava föreslagits i samband med anordnandet av särskilt praktikområde åt länsveterinären.

Västerbottens län. Upprättandet av ett nytt distrikt, benämnt Bjurholms distrikt, har föreslagits. Åsele och Dorotea kommuner samt Tåsjö kommun i Västernorrlands län hava sammanförts till ett distrikt med stationsort för distriktsveterinären i Dorotea. I samband härmed skulle Åsele nuvarande distrikt försvinna.

Norrbottnens län. Karantänsveterinärtjänsten i Haparanda har föreslagits skola ombildas till en distriktsveterinärtjänst i Haparanda. Vidare har medicinalstyrelsen föreslagit, att stationsorten för distriktsveterinären i Öjeby flyttas till Piteå.

Medicinalstyrelsens förslag till ny indelning av landet i veterinärdistrikt torde såsom *bilaga* få fogas vid detta protokoll.

I sitt förslag till landets indelning i veterinärdistrikt har medicinalstyrelsen utgått från, att den nya distriktsindelningen skall kunna träda i kraft den 1 januari 1934. De distriktsveterinärtjänster, vilka föreslagits till indragning men som då icke äro vakanta, skulle bibehållas med oförändrade distrikt till tiden för nuvarande tjänsteinnehavares avgång. Ombildningen av Alunda distrikt i Uppsala län och Indals-Lidens distrikt i Västernorrlands län borde enligt medicinalstyrelsens mening anstå, intill dess nuvarande distriktsveterinären i Dannemora distrikt och länsveterinären i Sundsvall komme att avgå från sina tjänster. Så länge till indragning föreslagna distrikt bibehölles, borde likaledes, i den mån andra distrikt berördes av föreslagen omreglering, den nuvarande indelningen bibehållas. Medicinalstyrelsen har slutligen föreslagit, *dels* att de två övertaliga länsveterinärerna i Mora och Sundsvall uppföras å övergångsstat från och med den 1 januari 1934, *dels* att de till indragning föreslagna distriktsveterinärtjänsternas innehavare uppföras å övergångsstat med bibehållande av senast fastställda löneförmåner av landstingsmedel jämte statsbidrag, *dels ock* i fråga om de föreslagna förflyttningarna av stationsorter, att för sådana distrikt, inom vilka veterinärerna å de nuvarande stationsorterna uppfört egna bostäder eller tecknat hyreskontrakt för längre tid, frågan om veterinärens kvarboende å nuvarande stationsort skall göras beroende av Kungl. Maj:ts beslut efter framställning i varje särskilt fall.

Med anledning av medicinalstyrelsens salunda framlagda förslag till ny indelning av landet i veterinärdistrikt hava åtskilliga *framställningar inkommit*, vilka här torde böra i korthet omnämnas.

Södermanlands län. Framställningar från Vagnhärad med flera kommuner i fråga om distriktsveterinärens förflyttning från Vagnhärad till Trosa.

Kronobergs län. Skrivelse från H. Olofsson i Älmhult rörande upprättandet av ett veterinärdistrikt med veterinärens stationsort i Älmhult. Skrivelser i samma sak från länsveterinären H. Hasselgren samt Agunnaryds, Virestads och Göteryds kommuner.

Kalmar län. Skrivelse från Tuna kommun med begäran, att kommunen fortfarande måtte få tillhöra Vimmerby veterinärdistrikt.

Kristianstads län. Skrivelse från C. Truedsson och E. Hallberg rörande uppdelning av nordöstra områdena i Kristianstads län, som nu tillhöra huvudsakligen Broby distrikt, i två särskilda veterinärdistrikt.

Malmöhus län. Skrivelse från Anderslövs kommunalnämnd med hem-

ställan, att Anderslövs veterinärdistrikt måtte bibehållas samt veterinärens stationsort måtte få kvarbliva i Anderslöv. Framställningar från kommunalfullmäktige i Västra Alstad samt från A. Persson m. fl. personer i Svedala uti samma ärende.

Gotlands län. Skrivelse från Häby kommun rörande förläggning av stationsorten för distriktsveterinären i Munkedal till Häby. Skrivelse från Svarteborgs kommun rörande stationsortens förflyttning till Dingle, varvid kommunen förklarar sig villig uppföra lämplig bostad jämte sjukstall under förutsättning av förflyttning till Dingle.

Älvsborgs län. Skrivelse från Trollhättans drätselkammare angående indragning av Trollhättans veterinärdistrikt. Skrivelse från G. Eriksson m. fl. representanter för kommuner inom Brålanda veterinärdistrikt rörande distriktets bibehållande i nuvarande form.

Skaraborgs län. Skrivelse från Skaraborgs läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott samt Kållands kretsavdelning av samma hushållningssällskap rörande bibehållande av Södra Kållands veterinärdistrikt. Skrivelse från J. V. Andersson m. fl. rörande bibehållande av Vartofta som stationeringsort för distriktsveterinären i Vartofta (Mullsjö distrikt). Framställningar från Tiveds och Udenäs kommuner om bibehållande av Udenäs som stationeringsort för distriktsveterinären i Udenäs distrikt.

Värmlands län. Framställningar från Nysunds, Södra Råda, Rudskoga, Visnums-Kils och Visnums kommuner rörande bibehållande av Visnums veterinärdistrikt. Skrivelse från Eda kommun angående förflyttning av distriktsveterinärens stationsort från Skönnerud till Charlottenberg. Framställningar från provinsialläkaren T. Gardell m. fl. rörande bibehållande av namnet Skönneruds veterinärdistrikt samt från Järnskogs, Köla, Skillingmarks och Östervallskogs kommuner med tillstyrkande av medicinalstyrelsens förslag.

Örebro län. Skrivelse från veterinärstyrelsen i Örebro med förslag, att Grythyttededs veterinärdistrikt skall benämnas Grythyttans veterinärdistrikt.

Västmanlands län. Skrivelse från Kung Karls kommun rörande vissa förändringar av Arboga veterinärdistrikt m. m.

Jämtlands län. Skrivelser från T. Hermansson och N. Arfors angående förflyttning av veterinärstationen i Bergs (Svenstaviks) distrikt till Åsarne stationssamhälle. Framställningar i samma sak från Åsarne och Storsjö kommuner. Förflyttningen har tillstyrkts av medicinalstyrelsen. Distriktsveterinären S. Svensson samt Bergs kommun hava hemställt, att distriktets stationsort fortfarande bliver Svenstavik.

Norrbottnens län. Framställning från stadsfullmäktige i Piteå rörande förflyttning av distriktsveterinärens i Öjebyn stationsort till Piteå stad.

I skrivelse den 30 december 1932 har länsstyrelsen i Gotlands län med tillstyrkan överlämnat en ansökning från *Gotlands läns landsting* om upprättande av ett nytt veterinärdistrikt på Gotland med station för distriktsveterinären i Ljugarn och omfattande 18 kommuner på östra Gotland.

Såsom förut nämnts har *medicinalstyrelsen* föreslagit ny indelning av *Kopparbergs län* i veterinärdistrikt. Styrelsens framställning, som är dagtecknat den 17 oktober 1931, innefattar, att inom länet skola

finnas 15 veterinärdistrikt. I detta antal ingå Mora distrikt, där länsveterinären i Dalarnas övre länsveterinärdistrikt avses att förrätta distriktsveterinärens åligganden, samt Borlänge distrikt, som nybildats. Medicinalstyrelsens förslag grundar sig på en framställning år 1931 från Kopparbergs läns landstings förvaltningsutskott och har ansetts endast i vissa mindre betydelsefulla hänseenden böra jämkas vid avgivandet av det här behandlade förslaget om ny indelning av landet i veterinärdistrikt. Förslaget med berörda jämkningar är upptaget i förut nämnda bilaga till statsrådsprotokollet.

Medicinalstyrelsen har i sitt förslag till indelning i veterinärdistrikt utgått från, att för veterinärrättningen i Skara bör framdeles avses ett särskilt distrikt såsom praktikområde (Axvalls distrikt). I anledning härav torde frågan om anslag till ifrågavarande veterinärrättning, som för övrigt till stor del bekostas av donationsmedel, böra behandlas i detta sammanhang. I ärendet har *medicinalstyrelsen* den 10 november 1932 inkommit med begärd utredning rörande behovet av veterinärrättningens bibehållande såsom statlig institution och därvid anfört i huvudsak följande.

Veterinärrättningens i Skara uppgift vore att vara dels en sjukvårdsanstalt för djur, där undervisning i behandling av enklare åkommor meddelades dem, som ville begagna sig därav, dels en undervisningsanstalt, som sedan 1889 inskränkts att omfatta fullständig hovslageriundervisning för utbildning av skickliga hovslagare. Inrättningens arbetsmaterial borde med de resurser, varöver inrättningen förfogade, kunna avsevärt utökas, om, såsom medicinalstyrelsen i sin framställning om indelning av distriktsveterinärdistrikt föreslagit, ett visst område kring Skara tilldelades inrättningen att därinom fullgöra distriktsveterinärs åligganden. Härigenom skulle en distriktsveterinärtjänst (i nuvarande Axvalls distrikt) kunna indragas, och statsverkets utgifter till avlöning åt en distriktsveterinär inbesparas.

För föreståndarens för inrättningen vidkommande skulle detta betyda, att hans kliniktjänstgöring komme att omfatta även en ambulatorisk klinik (distriktsveterinärens praktik utom tjänstgöringsorten). Inrättningen skulle emellertid ej belastas med kostnaderna för drivandet av denna klinik, utan skulle densamma organiseras och handhas av föreståndaren i likhet med varje annan distriktsveterinärs kliniska verksamhet och med tillämpande av samma taxa, som för distriktsveterinär vore gällande. En sådan utvidgning av inrättningens sjukvårdande verksamhet tillstyrkte likaledes dess styrelse, som bland annat i skrivelse till länsstyrelsen i Skaraborgs län den 7 oktober 1932 finner benämningen »Skara veterinärrättnings distrikt» synnerligen tilltalande.

Man skulle visserligen kunna invända, att föreståndarens åligganden enligt 9 § av stadgan för veterinärrättningen i Skara den 2 oktober 1908 (nr 75 bih.) ej skulle medgiva denne tid att med samma skyndsamhet, som det ålåge en distriktsveterinär, i varje fall tillhandagå med djursjukvård inom distriktet. Att märka vore emellertid, att enligt gällande veterinärrättningens distriktsveterinär vore skyldig att »varje dag å be-

stämnda tider vara i sin bostad tillgänglig för besökande», vilken mottagningstid i regel ej vore så avsevärt kortare än den, som stadgats för öppethållandet av veterinärinrättningens poliklinik (beträffande såväl stationär klinik som poliklinik »hålles inrättningen öppen alla söckenförmiddagar klockan 10—12», 22 §).

Vid anlitaudet av inrättningens kliniker hade hitintills ej erlagts någon avgift för läkarätgärder varken i medicinskt eller kirurgiskt avseende. Om fri veterinärvård vid inrättningen funnes ej någonstades något omnämnt i donations- och testamentsurkunderna rörande veterinärinrättningen. Denna bestämmelse, som tydligen kvarstode sedan den tid, då inrättningen var en skola för utbildandet av veterinärer och då hade sitt berättigande, borde nu upphävas. Det förelåge ej längre något skäl, varför djursjukvården i trakten kring Skara skulle i motsats till förhållandet överallt annorstädes i vårt land vara kostnadsfri. Medicinalstyrelsen föresloge därför, att inrättningen bleve berättigad uppbära ersättning av klinikbesökande jämlikt distriktsveterinärtaxan. Dessa avgifter skulle emellertid ej tillfalla föreståndaren-distriktsveterinären, vilken i denna sin verksamhet ej skulle erhålla något utsträckt åliggande, utan ingå i inrättningens kassa att användas för bestridande av inrättningens utgifter, i första hand för avlöningar åt befattningshavare vid klinikerna och, i den mån dessa medel därtill försloge, även för bestridande av undervisningsverksamheten vid hovslagarskolan. Enbart antalet behandlade sjukdomsfall och besiktningar under 10-årsperioden 1922—1931, genomsnittligt beräknade till 3,165, skulle vid tillämpning av gällande distriktsveterinärtaxas lägsta honorar inbringa omkring 3,500 kronor. Härtill skulle komma arvoden för operationer m. m. Av dessa medel kunde bland annat disponeras viss del för avlöning åt en yngre veterinär som assistent åt föreståndaren, åtminstone tidvis, då arbetet efter styrelsens för inrättningen beprövande så fordrade.

Med denna utvidgning av veterinärinrättningens sjukvårdsverksamhet borde inrättningen ännu mera än hittills motsvara donators avsikter i detta hänseende med densamma, och förbunden med distriktsveterinärväsendet, vilket från och med 1934 bleve en rent statlig institution, borde densammas statliga funktion enligt medicinalstyrelsens uppfattning ej längre ifrågasättas.

Beträffande föreståndarens löneförmåner ansåge medicinalstyrelsen, att dessa borde bibehållas vid nuvarande belopp, detta i betraktande av hans i jämförelse med andra distriktsveterinärer dels vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet, dels ock mindre inkomst av praktikverksamheten å bostadsorten, då denna inkomst avsåges att ingå till inrättningens kassa.

Statsverkets direkta anslag till veterinärinrättningen i Skara skulle, i betraktande av att inrättningens inkomster komme att ökas genom upptagande av klinikavgifter, lämpligen kunna för budgetåret 1933/1934 upptagas såsom reservationsanslag till anslaget nuvarande belopp 8,500 kronor, varefter med ledning av resultatet av inrättningens verksamhet under sistnämnda tid kunde närmare bedömas, huru stort bidrag av statsmedel bleve erforderligt för inrättningens uppehållande.

Nämnda anslagsbelopp komme, vid det förhållandet att inrättningen skulle övertaga en distriktsveterinärs verksamhet i ett distrikt, att i realiteten innebära en minskning av statsutgifterna med ett belopp motsvarande årsavlöningen till en distriktsveterinär.

Jämväl frågan om karantänsveterinärens i Haparanda ställning synes böra komma under behandling i samband med frågan om indelningen i veterinärdistrikt.

För karantänsanstalten i Haparanda utgår för budgetåret 1932/1933 ett extra anslag av 6,250 kronor, vilket enligt den av Kungl. Maj:t genom beslut den 27 maj 1932 fastställda staten är fördelad på följande poster:

Arvode till karantänsveterinären	kronor 5,000
Arvode till vaktmästaren	» 750
Bränsle och lyse	» 100
Telefon och telegram	» 100
Desinfektionsmedel, komplettering och underhåll av instrument	» 80
Underhåll av anstalten, komplettering och underhåll av inventarier	» 170
Diverse och oförutsedda utgifter	» 50

Summa kronor 6,250.

Beträffande anslagsbehovet för budgetåret 1933/1934 må anmälas följande framställningar.

Karantänsveterinären har föreslagit, att för budgetåret 1933/1934 till anstalten måtte anvisas 7,240 kronor, varav 1,040 kronor utgjorde den beräknade kostnaden för utvändiga reparationer vid anstalten. Samtidigt har karantänsveterinären föreslagit, att den i staten föreslagna posten för »underhåll av anstalten, komplettering och underhåll av inventarier» måtte minskas med 50 kronor till 120 kronor.

Medicinalstyrelsen har i skrivelse den 26 augusti 1932 förklarat sig icke i och för sig hava något att erinra mot det sålunda framlagda statförslaget, men samtidigt framhållit, att karantänsveterinären enligt styrelsens förslag till landets indelning i veterinärdistrikt avsetts att tjäntgöra såsom distriktsveterinär med Haparanda såsom stationsort. Enligt styrelsens förslag skulle distriktsveterinären i Haparanda mot åtnjutande av särskilt arvode fullgöra jämväl de åligganden, som åvilade innehavaren av befattningen såsom karantänsveterinär. Ifrågavarande arvode har föreslagits skola utgöra 1,500 kronor för år. Anslaget till karantänsanstalten i Haparanda skulle följaktligen enligt medicinalstyrelsens mening, alldenstund den förändrade organisationen först skulle kunna träda i kraft med ingången av år 1934, för budgetåret 1933/1934 böra upptagas med 5,490 kronor.

*Departements-
chefen.*

Vid övervägande av de skilda synpunkter, som givetvis kunna framträda, då det gäller att genomföra förändringar i den nuvarande indelningen av landet i veterinärdistrikt, synes i främsta rummet böra tillmätas betydelse åt den omständigheten, att genom de avsevärt förbättrade kommunikationerna större möjligheter skapats för distriktsveterinärerna att snabbt kunna efter kallelse inställa sig, samt att den nuvarande indelningen i många fall påverkats av svårigheten att mellan olika lands- ting träffa uppgörelse rörande kostnaderna för anställandet av en distriktsveterinär, vars distrikt lämpligen bort omfatta delar av skilda län

eller landstingsområden. Otvivelaktigt är även, att åtminstone i vissa av de stora norrländska länen någon ökning av antalet distriktsveterinärer måste anses behöflig med hänsyn till de långa resor, veterinärerna nu måste företaga, och de kostnader för djurägarna, som uppstå på grund av att reseersättningarna skola gäldas av dem. Utan att i de södra delarna av landet några berättigade intressen från djurägarnas sida trädas för nära, synes därför anledning föreligga att där indraga vissa veterinärdistrikt, varvid då i första rummet bör komma i betraktande sådana landsdelar, där veterinärdistriktet, även om hänsyn toges till antalet kreatur, äro relativt små och ej i högre grad arbetstyngda. Givetvis måste man vid en nyindelning av landet i veterinärdistrikt framgå med stor försiktighet, då förändringar i distriktsindelningen beröra såväl djurägarnas som distriktsveterinärernas intressen, men å andra sidan får, såsom distriktsveterinärlönesakkunniga framhållit, icke förbises, att statsekonomiska skäl tala för, att icke statsverket vid övertagande av distriktsveterinärväsendet utgår från ett större antal distrikt än som måste anses vara oundgängligen nödvändigt för djursjukvårdens bestridande. Med dessa utgångspunkter har jag vid granskning av medicinalstyrelsens förslag till ny distriktsindelning funnit mig i fråga om minskning av distriktens antal kunna gå något längre än styrelsen gjort i sitt definitiva förslag.

Jag delar medicinalstyrelsens uppfattning, att för veterinärrättningen i Skara bör skapas ett särskilt praktikområde genom indragning av Axvalls veterinärdistrikt och vidtagandet av jämkningar beträffande angränsande distrikt. Föreståndaren (lektorn) vid veterinärrättningen i Skara synes böra äläggas att tjänstgöra som distriktsveterinär inom ett nybildat Skara veterinärrättnings distrikt, som alltså i huvudsak skulle ersätta Axvalls nuvarande distrikt. Emellertid torde ytterligare utredning vara erforderlig, särskilt i fråga om personalbehovet, innan slutlig ståndpunkt kan tagas till frågan om veterinärrättningens framtida organisation, under förutsättning att föreståndarbefattningen och distriktsveterinärtjänsten sammanslås. Anordningen lärer dock i allt fall icke lämpligen kunna helt genomföras, förrän vakanser inträtt å föreståndarbefattningen och distriktsveterinärtjänsten i Axvalls distrikt. Under erinran om att veterinärrättningen i Skara till stor del betalas med avkastningen av till veterinärrättningen upplåtna fastigheter och kapital, anser jag mig alltså för närvarande icke böra förorda någon förändring i fråga om det ordinarie anslaget å 8,500 kronor, som är i riksstaten upptaget för veterinärrättningen i Skara.

Vad åter beträffar karantänsveterinären i Haparanda har medicinalstyrelsen föreslagit, att denna befattning skall indragas och denne veterinär erhålla distriktsveterinärs ställning i ett nybildat Haparanda vete-

rinärdistrikt. Till detta förslag ansluter jag mig. Tilläggsarvodet för distriktsveterinären i Haparanda distrikt för bestridande av vissa åligganden, som nu tillkomma karantänsveterinären, torde böra bestämmas till det av medicinalstyrelsen föreslagna beloppet, 1,500 kronor för år. I riksstaten för budgetåret 1933/1934 torde i enlighet med medicinalstyrelsens förslag böra upptagas ett extra anslag av 5,490 kronor för karantänsanstaltens drift. Härvid förutsätter jag, att karantänsveterinärtjänstens förändring till distriktsveterinärtjänst bör kunna utan förflyttning av nuvarande innehavare äga rum vid utgången av 1933.

Vidkommande därefter frågan om distriktsindelningen inom de särskilda länen vill jag till en början framhålla, att jag icke ansett mig böra framställa någon erinran mot att särskilda praktikområden i allmänhet fastställas för länsveterinärerna. Dock synes det nödvändigt vidtaga någon jämkning beträffande dessa områden, sådana de föreslagits av medicinalstyrelsen, på det att icke, vilket synes vara fallet exempelvis i Uppsala län, praktikområdena bliva alltför stora. Givetvis måste sådana anordningar vidtagas, att de distriktsveterinärer, som äro bosatta närmast intill länsveterinärens praktikområde, äga skyldighet att, vid hinder för länsveterinären på grund av tjänsteresor m. m. att utöva praktiken, i stället fullgöra hans åligganden i fråga om djursjukvården. De nuvarande länsveterinärerna i Mora och Sundsvall synas, såsom medicinalstyrelsen föreslagit, böra uppföras å övergångsstat, och lär det lämpligen böra ske från och med ingången av budgetåret 1934/1935. De böra samtidigt befrias från de länsveterinärgöromål, som nu tillkomma dem. Vid avgången ur tjänsten böra de ersättas med distriktsveterinärer.

För att minska de olägenheter, som alltid äro förenade med rubbning av en bestående indelning, och för att tillmötesgå befolkningens intressen inom sådana kommuner, som äro jämförelsevis avlägset belägna i förhållande till stationeringsorten för distriktsveterinären i visst distrikt, har jag ansett mig i anslutning till vissa uttalanden av medicinalstyrelsen böra förorda, att vid fastställandet av ny distriktsindelning stadgas, att jämväl distriktsveterinär i angränsande distrikt skola kunna av medicinalstyrelsen åläggas skyldighet att i sådana kommuner utöva enskild djursjukvård. I de fall, där en förflyttning av distriktsveterinärens nuvarande stationsort måste äga rum, synes distriktsveterinären böra kunna av medicinalstyrelsen åläggas att någon dag varje vecka hava mottagning på den gamla stationsorten och detta åtminstone därest vederbörande kommun vill åtaga sig att betala kostnaden för veterinärens inställelse å mottagningsorten efter samma grunder som vid kallelse från djurägares sida. En likartad bestämmelse torde för övrigt kunna till en del minska svårigheterna vid varje förändring av stationsort, och en motsvarande anordning synes mig tänkbar även i det fall, då distriktsveterinären kvarbor å nuvarande stationsort, ehuru, vid ombyte av befattnings-

havare, denne avses att placeras å annan ort, som enligt den nya indelningen skall bliva den ordinarie stationsorten.

Jag övergår härefter till vissa detaljer i fråga om de särskilda länens indelning i veterinärdistrikt.

Mot medicinalstyrelsens förslag har jag i stort sett och utöver vad redan anförts icke funnit anledning till erinran, i vad detsamma avser Stockholms, Uppsala, Jönköpings, Kalmar, Hallands, Göteborgs och Bohus, Älvsborgs, Västmanlands, Kopparbergs, Gävleborgs, Västernorrlands och Västerbotens län.

I fråga om Södermanlands län torde indragning av ett veterinärdistrikt få anses befogad. Jag har därvid i första hand ansett indragningen kunna ske genom sammanslagning av Mariefreds och Strängnäs distrikt. Emellertid lär närmare utredning härom böra av medicinalstyrelsen verkställas, innan definitivt beslut i denna fråga fattas.

I Östergötlands län anser jag mig böra föreslå indragning av Vadstena distrikt och detta distrikts uppdelning på de angränsande distrikten, nämligen Motala, Skänninge och Ödeshögs distrikt.

Beträffande Kronobergs län anser jag mig böra tillstyrka att, såsom medicinalstyrelsen föreslagit, ett nytt veterinärdistrikt bildas med station i Markaryd. Det blivande distriktets omfattning torde böra bestämmas med hänsyn till de övriga förändringar i distriktsindelningen, som av mig föreslås i detta och angränsande län. Jämväl anser jag mig böra förorda det väckta förslaget om bildande av ett särskilt veterinärdistrikt i södra delen av Kronobergs län och norra delen av Kristianstads län med station i Älmhult. I samband härmed torde det nuvarande Växjö distrikt böra till en del avses såsom praktikområde för länsveterinären i Kronobergs län, varjämte vissa gränsregleringar måste äga rum i fråga om angränsande distrikt av Kronobergs och Kristianstads län. Den i Växjö nu stationerade distriktsveterinären synes böra tilldelas Älmhults distrikt och jämväl i detta distrikt bestrida praktiken. Medicinalstyrelsen synes böra inkomma med förslag till genomförandet av den föreslagna anordningen, vilken i varje fall icke avses att träda i kraft före ingången av budgetåret 1934/1935.

Jag kan icke finna tillräckliga skäl anförda för att i detta sammanhang föreslå upprättandet av ett nytt veterinärdistrikt på Gotland.

I fråga om Blekinge län vill jag förorda, att stationsorten för den nu i Lyckeby stationerade distriktsveterinären vid ombyte av befattningshavare flyttas till Jämjöslätt, en anordning, som upptagits i medicinalstyrelsens preliminära förslag. Detta synes mig nödvändigt, därest något praktikområde skall kunna skapas för länsveterinären i Blekinge län, vilkens arbete såsom länsveterinär för närvarande knappast kan giva honom full sysselsättning.

Beträffande Kristianstads län anser jag mig böra föreslå indragning av Båstads distrikt, vilket synes mig kunna uppdelas på Ängelholms och

Laholms distrikt. I samband med de föreslagna förändringarna i fråga om distriktsindelning i Kronobergs län erfordras åtskilliga gränsregleringar beträffande distrikt inom länet.

Medicinalstyrelsens förslag beträffande distriktsindelningen i Malmöhus län föranleder från min sida allenast det uttalandet, att stationsorten för det sammanslagna Svedala-Anderslövs distrikt synes mig böra bli Anderslöv.

I fråga om distriktsindelningen i Skaraborgs län finner jag mig böra förorda, att stationsorten för distriktsveterinären i nuvarande Vartofta distrikt fortfarande blir Vartofta. Tvekan synes mig kunna råda om lämpligheten av medicinalstyrelsens förslag om förflyttning av distriktsveterinären i Udenäs till Karlsborg. Dock anser jag mig icke böra motsetta mig medicinalstyrelsens förslag härutinnan.

Inom Värmlands län torde liksom fallet skulle vara i Jönköpings och Örebro län länsveterinärens praktikområde böra ingå i närmast liggande veterinärdistrikt, i detta fall Kils distrikt. I samband med vissa förändringar i distriktsindelningen för Örebro län lära jämkningar böra ske av gränserna för Filipstads distrikt.

Vad därefter beträffar Örebro län synes mig, vid det förhållandet att två tjänsteveterinärer äro placerade i Örebro, indragning kunna ske av Odensbackens distrikt. Därjämte torde Grythyttteheds distrikt kunna indragas och uppdelas på angränsande distrikt inom Örebro och Värmlands län.

I fråga om Jämtlands län har jag intet att erinra mot, att stationsorten för distriktsveterinären i Svenstaviks distrikt blir Åsarne. Framställning härom har tillstyrkts av medicinalstyrelsen.

Beträffande slutligen Norrbottens län anser jag tillräcklig anledning icke föreligga att flytta stationsorten för Öjebyns distrikt till Piteå stad.

I övrigt föranleder medicinalstyrelsens förevarande förslag ingen erinran från min sida.

Enligt det av mig sålunda framlagda förslaget kan, utöver vad medicinalstyrelsen förordat, indragning ske av ytterligare 5 veterinärdistrikt, varjämte frågan om indragande av ännu ett distrikt skulle göras till föremål för fortsatt utredning. Den nya distriktsindelningen skulle alltså upptaga 244 distrikt, däri ingående praktikområdena för länsveterinärerna i Mora och Sundsvall samt de för Skara veterinärrättning och karantänsveterinären i Haparanda avsedda distrikten. Sedan riksdagen fattat beslut om antalet veterinärdistrikt inom landet, torde det ankomma på Kungl. Maj:t att, efter medicinalstyrelsens hörande, fastställa gränserna och stationsorterna för veterinärdistrikten.

Jag anser mig böra förorda, att de nya veterinärdistrikten i Kronobergs, Kopparbergs och Västerbottens län upprättas redan med 1934 års ingång. Enligt vad jag inhämtat, kunna åtminstone tre till indragning föreslagna distrikt beräknas vara vakanta vid 1933 års utgång. Från

och med den 1 januari 1934 torde alltså tre distrikt kunna indragas, var-
emot samma antal distrikt skulle tillkomma, på grund varav man alltså
synes hava att vid nämnda tid räkna med ett högsta antal av 249 distrikts-
veterinärer. I detta antal ingå emellertid då icke Mora och Sundsvalls
distrikt, där distriktsveterinärernas åligganden tillsvidare fullgöras av
länsveterinärer, vilkas avlöning bestrides från särskilt anslag.

Enligt min mening böra icke de distriktsveterinärer, som nu äro place-
rade i distrikt, som avses att indragas, erhålla sämre ställning än så-
dana distriktsveterinärer, som icke kommit att beröras av förändrin-
garna. Jag föreslår därför, att samtliga distriktsveterinärer överflyttas
på ny stat och att, såsom medicinalstyrelsen föreslagit, den nya organi-
sationen tillämpas först i mån av vederbörande befattningshavares av-
gång. Det lär på grund härav bliva nödvändigt att i viss utsträckning
vakanssätta distriktsveterinärbefattningar. Upprättandet av särskild
övergångsstat synes mig dock knappast nödvändigt och under de av mig
angivna förutsättningarna ägnat ått göra övergången till den nya orga-
nisationen mera komplicerad än som är nödvändigt.

3. Ny taxa för veterinärs tjänsteförrättningar.

Genom Kungl. Maj:ts taxa för veterinärs tjänsteförrättningar den 19
oktober 1888 (nr 54) hava bestämmelser meddelats rörande ersättning för
av veterinär utförda förrättningar för statens räkning samt för besikt-
ningar och andra förrättningar vid in- och utförsel av husdjur m. m.
(ändrad genom kungörelse den 24 juli 1914, nr 106).

Under de senaste åren hava åtskilliga framställningar gjorts rörande
ändring i gällande bestämmelser om ersättning för av distriktsveterinä-
rer m. fl. utförda förrättningar.

Sälunda har svenska veterinärläkarföreningen gjort framställning om
högre ersättning för obduktion av husdjur än som medgivits enligt 1888
års taxa för veterinärs tjänsteförrättningar och 1914 års taxa för distrikts-
veterinärer. Vidare har svenska länsveterinärföreningen gjort framställ-
ning om meddelande av bestämmelser rörande ersättning åt veterinär i
vissa fall för mikroskopisk undersökning av blodprov i diagnostiskt syfte.
Slutligen hava aktiebolaget Lama samt Fallenius & Lefflers aktiebolag
m. fl. firmor i Göteborg begärt en viss ändring i 1888 års taxa beträffan-
de där stadgade arvoden vid besiktning och desinfektion m. m. vid inför-
sel till Sverige från av smittsam kreatursjukdom berört främmande land
av ull m. fl. varor. En generell framställning om utarbetande av ny
mera tidsenlig taxa för veterinärs tjänsteförrättningar har därjämte
gjorts av svenska länsveterinärföreningens styrelse, och har lantbruks-
styrelsen häröver yttrat sig.

Över samtliga dessa framställningar har medicinalstyrelsen den 21
februari 1922 avgivit utlåtande (se sid. 57—63 i distriktsveterinärlönesak-
kunnigas betänkande) och samtidigt till Kungl. Maj:ts prövning över-
lämnat ett av styrelsen uppgjort förslag till ny taxa för veterinära tjänst-
förrättningar jämte tillhörande speciell motivering (se sid. 63—70, näm-
nda betänkande).

Över detta förslag hava yttranden avgivits av lantbruksstyrelsen och statskontoret, varjämte medicinalstyrelsen inkommit med utlåtande i anledning av vissa av dessa ämbetsverk mot förslaget gjorda erinringar (se betänkandet sid 70—80). Svenska veterinärläkarföreningen har dessutom den 24 maj 1927, den 28 augusti 1928 och den 19 december 1928 gjort framställningar i ärendet (se betänkandet sid. 80—86).

Distriktsveterinärlönesakkunniga, som haft att yttra sig i ärendet, hava ansett, att ersättningen vid veterinärs tjänsteförrättningar borde upptagas såsom en särskild avdelning (avd. B) av veterinärtaxan samt i sådant hänseende uppgjort förslag, i vilket §§ 13—18 upptaga gottgörelse vid tjänsteförrättningar. Enligt de sakkunnigas förslag är § 13, som omfattar tjänsteförrättningar, vilka skola betalas av statsmedel, av följande lydelse.

»§ 13.

1. För tjänsteförrättning, som av veterinär utföres på grund av gällande instruktion eller myndighets uppdrag, äger han, där ej fråga är om förrättning, varom i mom. 2 sägs, åtnjuta ett arvode av 8 kronor, dock att, därest under samma dygn flera tjänsteförrättningar verkställas, arvodet för varje förrättning utöver den första utgår med allenast 4 kronor.

Är förrättningsstället beläget på längre avstånd från veterinärens bostad än två kilometer samt nödgas veterinären för förrättningens utförande företaga särskild resa, äger veterinären därjämte uppbära resekostnadsersättning enligt bestämmelserna i allmänna resereglementet.

Vid förrättningsresa, som kräver veterinärens bortovaro från bostaden under längre tid än 6 timmar, är veterinären dessutom berättigad att uppbära traktamentsersättning enligt bestämmelserna i allmänna resereglementet, dock med iakttagande av att dylik ersättning tillkommer honom endast för tid överstigande 6 timmar samt att traktamente för natt utgår för varje sådan resa, som avslutas mellan klockan 1 och klockan 6.

2. Då veterinären vid förrättning, varom ovan sägs, jämlikt gällande föreskrifter verkställer fullständig obduktion av husdjur, äger han därför åtnjuta ett arvode av 20 kronor, dock att, därest under samma dygn flera obduktioner verkställas, arvodet för varje obduktion utöver den första utgår med allenast 10 kronor.

3. Därest veterinär i samband med tjänsteförrättning, som i mom. 1 sägs, utför mikroskopisk undersökning, tillkommer honom därför särskilt arvode med 3 kronor för varje undersökning.

4. För tjänsteförrättning, varom i denna paragraf stadgas, utgår ersättning av statsmedel.»

De sakkunniga hava till stöd för sitt förslag anført i huvudsak följande.

I § 13 av förslaget hava införts bestämmelserna om ersättning för de tjänsteförrättningar, som skola utföras i statens tjänst och gäldas av statsmedel (1 § i 1888 års taxa för veterinärs tjänsteförrättningar). Dessa bestämmelser äga tillämpning å icke blott läns- och distriktsveterinärer

utan även andra veterinärer, vilka antingen enligt veterinärinstruktionen hava skyldighet att fullgöra vissa förrättningar för statens räkning eller erhållit myndighets uppdrag att utföra dylika förrättningar. De sakkunniga hava här i anslutning till uttalanden, som gjorts vid 1927 och 1929 års riksdagar (jfr statsutskottets utlåtanden nr 86 år 1927 och nr 71 år 1929 samt riksdagens skrivelse nr 184 år 1927) om önskvärdheten av att i sådana fall, då traktamentsersättningen jämväl ansetts i viss mån innefatta ersättning för under förrättning utfört arbete, fastställa särskilda förrättningsarvoden och icke sammanblanda ersättningsföreskrifterna med traktamentsbestämmelserna i resereglementet, föreslagit införandet av ett särskilt förrättningsarvode. Detta skall utgöra ersättning för veterinärens arbete under en tid av upp till 6 timmar samt i allmänhet jämväl inbegripa sådana särskilda arvoden, som exempelvis läkarna äga uppbära enligt provinsialläkartaxan. Därest emellertid en och samma förrättning tager längre tid i anspråk än 6 timmar, bör veterinären vara berättigad att för den överskjutande tiden uppbära traktamentsersättning enligt bestämmelserna i allmänna resereglementet. De sakkunniga hava härvid utgått från, att distriktsveterinärerna böra bibehållas i rese- och traktamentsklass II D. För att erhålla närmast möjliga anslutning till 1929 års resereglementes föreskrifter hava de sakkunniga föreslagit sådan komplettering av föreskriften om traktamentsersättning, att traktamente för natt kommer att utgå för varje resa, omfattande tid över 6 timmar, som avslutas mellan klockan 1 och 6. Härav följer, att traktamente för natt ej kommer att utgå för förrättning, som avslutas mellan midnatt och klockan 1. I fråga om förrättningsarvodets storlek anse de sakkunniga, att ett belopp av 8 kronor bör utgå för den första förrättningen under ett och samma dygn samt att varje under dygnet verkställd förrättning utöver den första bör ersättas med allenast 4 kronor. Vid fastställandet av ifrågavarande belopp hava de sakkunniga utgått från att veterinären, i anslutning till vad de flesta i ärendet hörda myndigheterna framhållit, för sitt arbete för statens räkning bör erhålla en högre ersättning än som nu utgår enligt 1888 års taxa.

De sakkunniga vilja i detta sammanhang erinra om, att sedan tiden för avgivandet av de ovan berörda, tidigare av olika myndigheter framställda förslagen i ersättningsfrågan åtskilliga jämkningar skett i de allmänna föreskrifterna om ersättning vid resor i statens ärenden. Det torde jämväl böra uppmärksammas, att, bortsett från resekostnaden, ersättningen tidigare utgått med 10 kronor eller högre belopp, men att den för närvarande vid förrättning av upp till 6 timmars varaktighet endast utgör 5 kronor samt vid längre förrättning 10 kronor, allt för dag räknat. Genom införandet av ett enhetligt förrättningsarvode kommer emellertid enligt de sakkunnigas mening en utjämning i stort sett att ske av kostnaderna vid kortare och längre förrättningar, även om i allmänhet de förrättningar i statens ärenden, som här avses, måste anses vara jämförelse tidsödande.

Beträffande resekostnadsersättningen ansluter sig de sakkunnigas förslag i huvudsak till bestämmelserna i provinsialläkartaxan.

För obduktion hava de sakkunniga med utgångspunkt från medicinalstyrelsens förslag upptagit ett enhetligt förrättningsarvode av 20 kronor, som dock, därest flera obduktioner skulle komma att verkställas under ett och samma dygn, sänkes till 10 kronor för varje obduktion utöver

den första. För jämförelse torde böra nämnas, att för en obduktion, som tager i anspråk mera än 6 timmar av dagen ersättningen nu utgör 17 kronor och av de sakkunniga föreslagits skola utgöra (20 + 5 =) 25 kronor. För rättsmedicinsk undersökning av död människas kropp utgår enligt provinsialläkartaxan 52 kronor. I sammanhang med denna fråga vilja de sakkunniga framhålla, att veterinären vid en obduktion, som tager i anspråk en tid av högst 6 timmar, för närvarande upphär lägre arvode än, som tillkom honom omedelbart efter fastställandet av 1888 års taxa.

För mikroskopisk undersökning föreslå de sakkunniga ett särskilt arvode utöver förrättningsarvodet med 3 kronor för varje undersökning oberoende av huruvida undersökningen lämnar positivt resultat eller ej.

Ur de över de sakkunnigas förslag *avgivna yttrandena* torde i nu ifrågavarande hänseende böra anföras följande.

Medicinalstyrelsen har tillstyrkt de sakkunnigas förslag rörande § 13.

Statskontoret har erinrat, att ämbetsverket tidigare framhållit, att det särskilda förrättningsarvode, som föreslagits böra utgå med 8 kronor, lämpligen kunde sättas till 6 kronor. Då emellertid sedermera i allmänna resereglementet införts den bestämmelsen, att traktamente för dag endast finge beräknas för den tid, varunder förrättningsman varit frånvarande från bostads- eller tjänstgöringsorten, samt att traktamente skulle utgå för dag, varunder frånvaron omfattade högst 6 timmar, med hälften av eljest utgående belopp, ansåg sig statskontoret kunna tillstyrka de sakkunnigas förslag.

Lantbruksstyrelsen har anfört, att styrelsen i huvudsak intet hade att erinra mot de av de sakkunniga föreslagna ersättningarna vid rent statliga förrättningar (§ 13), dock syntes det föreslagna särskilda arvodet för fullständig obduktion av husdjur vara ganska högt.

Svenska veterinärläkarföreningen har föreslagit sådan ändring av tjänstetaxan, att uttrycket två kilometer skulle ändras till en kilometer för vinnande av överensstämmelse med resereglementet och andra taxor.

Departements-
chefen.

Beträffande de sakkunnigas förslag till ny taxa för veterinärs tjänsteförrättningar torde riksdagen böra beredas tillfälle att yttra sig över ersättningsgrunderna vid förrättningar i statens ärenden. Dessa innefattas, såsom redan nämnts, i § 13 av de sakkunnigas taxeförslag. I likhet med flertalet av de i ärendet hörda myndigheterna har jag ansett mig kunna ansluta mig till de huvudgrunder för lämnande av gottgörelse åt veterinär vid förrättningar i statens ärenden, som i sagda paragraf framlagts av de sakkunniga. Någon förändring i beloppen av de anslag, från vilka ersättningen skall bestridas, torde icke behöva ifrågakomma.

Vad beträffar de i de sakkunnigas förslag under §§ 14 och 15 upptagna bestämmelserna beträffande arvoden vid besiktningar vid införsel och utförsel av djur ävensom de sakkunnigas förslag i övrigt rörande gottgörelse för tjänsteförrättningar synes ytterligare prövning böra ske rö-

rande den lämpliga avvägningen av där upptagna arvodesbelopp m. m. Där-
 efter torde föreskrifter rörande samtliga tjänsteförrättningar, som vete-
 rinär har att utföra, böra av Kungl. Maj:t utfärdas.

4. Kostnadsberäkningar.

Distriktsveterinärlönesakkunniga hava uppskattat landstingens kost-
 nader år 1930 för distriktsveterinärväsendet till i runt tal 825,000 kronor.
 Statens kostnader för samma ändamål uppgå till 335,000 kronor.

Sammanlagt kunna alltså landstingens och statens kostnader för
 distriktsveterinärväsendet uppskattas till $(825,000 + 335,000 =)$ 1,160,000
 kronor.

Distriktsveterinärlönesakkunniga hava beräknat, att ett bifall till de
 sakkunnigas förslag skulle med utgångspunkt från det antal distrikt,
 som ansetts böra hänföras till de av dem angivna lönegrupperna, med-
 föra följande kostnader.

Avlöning enligt näst högsta löneklassen inom varje lönegrupp:

111 × 4,260	kronor	472,860	
30 × 4,620	»	138,600	
30 × 4,980	»	149,400	
15 × 5,340	»	80,100	
15 × 5,700	»	85,500	
20 × 6,060	»	121,200	
30 × 6,420	»	192,600	kronor 1,240,260
Dyrtidstillägg	»	180,000	
		Summa kronor	1,420,260

Enligt de sakkunnigas beräkning skulle för avlönande av distrikts-
 veterinärer behöva upptagas i riksstaten ett ordinarie förslagsanslag av
 1,240,000 kronor, från vilket anslag skulle utgå jämväl ersättningar till
 semestervikarier, sjukersättningar m. m. Huruvida detta anslagsbelopp
 kunde komma att bli tillräckligt för bestridandet av även sistnämnda
 ersättningar kunde ej med säkerhet avgöras, men de sakkunniga hade
 icke funnit sig böra här tillämpa andra grunder för beräkningen av me-
 delsbehovet än dem, som i allmänhet numera vunnit tillämpning. För
 dyrtidstillägg enligt år 1930 gällande beräkningsgrunder behövdes en
 summa av 180,000 kronor. De sakkunniga hava vidare anfört:

Ett bifall till statskontorets förut omförmälda förslag om ökning av
 begynnelseavlöningen till distriktsveterinär med 750 kronor skulle för det
 allmänna med inräknande av dyrtidstillägg å detta belopp hava medfört
 en ökad utgift av ungefär 240,000 kronor, varav ungefär 80,000 kronor för
 statsverket. För det allmänna hade distriktsveterinärväsendet vid ge-
 nomförandet av statskontorets förslag kommit att draga en sammanlagd
 kostnad av $(1,160,000 + 240,000 =)$ 1,400,000 kronor. De sakkunnigas för-
 slag till statsanställning av distriktsveterinärerna medförde, såsom

nämnts, en kostnad av i avrundat tal 1,420,000 kronor. Härvid vore emellertid att märka, att statens utgifter för distriktsveterinärernas egen pensionering icke medräknats och att å andra sidan hänsyn icke tagits till de nuvarande kostnaderna för veterinärstyrelserna.

Medicinalstyrelsens förslag om statsanställning för distriktsveterinärerna hade av styrelsen själv beräknats kosta 1,660,000 kronor. Under samma förutsättningar, som legat till grund för de sakkunnigas förslag och för beräkningen av kostnaderna för det allmänna enligt statskontorets förslag, skulle medicinalstyrelsens förslag föranleda en utgift av i det närmaste 1,500,000 kronor. Uppmärksammas borde dock, att den av medicinalstyrelsen föreslagna fördelningen å lönegrupper gäve till resultat en ungefär 60,000 kronor lägre kostnad än den, som följde av de sakkunnigas förslag samt att dessutom antalet veterinärdistrikt ökats, sedan medicinalstyrelsens förslag avgavs.

Departements-
chefen.

Med utgångspunkt från ett antal distrikt av 244 efter fullt genomförd organisation kunna statens utgifter för distriktsveterinärväsendet, obräknat dyrtidstillägg, uppskattas till 1,210,000 kronor. Under det närmaste budgetåret läser man böra för 249 distriktsveterinärer beräkna en kostnad av 1,240,000 kronor, i vilken summa ingå utgifter för kallortstillägg med förslagsvis 8,000 kronor. Under rubrik »Distriktsveterinärer» synes man i riksstaten för budgetåret 1933/1934 endast behöva upptaga såsom ordinarie förslagsanslag hälften av nämnda summa, 1,240,000 kronor, eller 620,000 kronor. För dyrtidstillägg åt statsanställda distriktsveterinärer under första halvåret 1934 har under nionde huvudtitelns allmänna dyrtidstilläggsanslag inräknats ett belopp av 60,000 kronor, att utgå enligt gällande allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst.

Från ifrågavarande ordinarie anslag torde böra utgå alla kostnader för distriktsveterinärernas avlönande med undantag av dyrtidstillägg, alltså jämväl ersättningar till sjuk- och semestervikarier, avlöning under sjukdom, begravningshjälp m. m. Beträffande ordnandet av frågan om vikarier under semestrar torde medicinalstyrelsen böra erhålla i uppdrag att inkomma med förslag, och bör därvid eftersträvas en så praktisk lösning som möjligt av detta spörsmål. Måhända kan det komma att visa sig lämpligt att, liksom nu är fallet, utbetala ersättning för semestervikarier till vederbörande distriktsveterinär, om han själv ordnar vikariefrågan på tillfredsställande sätt. I så fall bör anslaget få disponeras för detta ändamål.

För pensionering av distriktsveterinärerna torde för närvarande icke behöva beräknas några särskilda medel.

Såsom tidigare omnämnts torde i förevarande sammanhang även böra upptagas följande anslag:

Veterinärinrättningen i Skara, ordinarie anslag med oförändrat belopp	kronor 8,500
Karantänsanstalten i Haparanda för husdjur, extra anslag »	5,490.

Under åberopande av vad jag sålunda anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels besluta, att avlöningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, skall från och med den 1 januari 1934 i tillämpliga delar och i den mån ej annorlunda följer av vad här nedan sägs äga giltighet å distriktsveterinärer;

dels tillsvidare bestämma antalet distriktsveterinärer till 249, varvid dock skall iakttagas, att antalet i den ordning Kungl. Maj:t bestämmer successivt nedbringas till 244;

dels godkänna följande löneplan för distriktsveterinärer:

Löneklass	L ö n e g r u p p						
	I	II	III	IV	V	VI	VII
	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.
1	3,450	3,810	4,170	4,530	4,890	5,250	5,610
2	3,660	4,020	4,380	4,740	5,100	5,460	5,820
3	3,960	4,320	4,680	5,040	5,400	5,760	6,120
4	4,260	4,620	4,980	5,340	5,700	6,060	6,420
5	4,560	4,920	5,280	5,640	6,000	6,360	6,720

dels besluta, att samma särskilda bestämmelser, som enligt kungörelsen den 18 juni 1926 (nr 267) gälla för länsveterinärer, skola i tillämpliga delar från och med den 1 januari 1934 gälla även för distriktsveterinärer samt att för tillämpningen av löneplanen och däri intagen lönegruppering skola gälla de föreskrifter, som av Kungl. Maj:t utfärdas;

dels medgiva, att Kungl. Maj:t må utfärda de tillämpningsbestämmelser i övrigt ävensom övergångsbestämmelser, som erfordras för ordnandet av distriktsveterinärernas anställning i statens tjänst och tillämpning å dem av förenämnda avlöningsreglemente, allt i huvudsaklig överensstämmelse med de allmänna grunder, som av mig framlagts;

dels förklara, att av riksdagen med avseende å den definitiva löne regleringen för befattningshavare vid statsdepartement m. fl. verk lämnade medgivanden må i tillämpliga delar gälla även beträffande distrikts-

Kungl. Maj:ts proposition nr 153.

veterinärer, dock med iakttagande av att någon övergångsavlöning icke skall utgå;

dels medgiva, att ersättningar till vikarier för distriktsveterinärer må efter Kungl. Maj:ts bestämmande bestridas av de för avlöning åt distriktsveterinärer anvisade medel;

dels ock under nionde huvudtiteln i riksstaten

a) från och med budgetåret 1933/1934 uppföra ett nytt ordinarie förslagsanslag under titel »Distriktsveterinärer» samt därunder anvisa ett belopp av 620,000 kronor;

b) för samma budgetår uppföra ordinarie anslaget till veterinärrättningen i Skara med oförändrat belopp, 8,500 kronor; samt

c) till karantänsanstalten i Haparanda för husdjur anvisa för nämnda budgetår ett extra anslag av 5,490 kronor.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen lämnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten bifall samt förordnar att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Hugo Nordlander.

*Bilaga.***Medicinalstyrelsens förslag till ny indelning i veterinärdistrikt
(jämför medicinalstyrelsens skrivelse den 29 oktober 1932).****Stockholms län.**

(Nuvarande indelning enligt brev den 31 december 1913 och den 19 april 1918.)

1. *Östhammars distrikt*: Forsmarks, Valö, Hökhuvuds, Börstils, Gräsö och Hargs kommuner samt Östhammars och Öregrunds städer med station för veterinären i Östhammar.
2. *Skebo distrikt*: Edebo, Edsbro, Ununge, Häverö, Singö, Väddö och Söderby-Karls kommuner med station för veterinären i Skebo.
3. *Norrtälje distrikt*: Björkö-Arholma, Vätö, Roslags-Bro, Estuna, Lohärads, Malsta, Frötuna, Rådmansö, Blidö, Länna och Ljusterö kommuner samt Norrtälje stad med station för veterinären i Norrtälje.
4. *Rimbo distrikt*: Husby-Lyhundra, Skederids, Rö, Rimbo, Fasterna, Kårsta, Närtuna, Gottröra, Vada, Angarns, Össeby-Garns, Riala och Roslags-Kulla kommuner med station för veterinären i Rimbo.
5. *Märsta distrikt*: Husby-Långhundra, Östuna, Lagga, Alsike, Knivsta, Vassunda, Haga, S:t Olof och S:t Pers, Norrsunda, Husby-Ärlinghundra, Odensala, Vidbo, Skepptuna, Lunda, Frösunda, Orkesta, Markims, Skånela, Hammarby, Fresta, Vallentuna och Eds kommuner samt Sigtuna stad med station för veterinären i Märsta.
6. *Drottningholms distrikt*: Sollentuna, Järfälla, Spånga, Lovö, Skå, Sånge, Hillehöggs, Färentuna, Munsö, Ekerö och Adelsö kommuner samt Hässelby villastads köping och Sundbybergs stad med station för veterinären i Drottningholm.
7. *Södertälje distrikt*: Botkyrka, Salems, Grödinge, Östertälje, Väster-tälje, Tveta, Turinge, Överjärna och Ytterjärna kommuner samt Södertälje stad med station för veterinären i Södertälje.
8. *Tungelsta distrikt*: Sorunda, Västerhaninge, Österhaninge, Tyresö, Dalarö, Nämndö, Ornö, Utö, Muskö, Ösmo och Torö kommuner samt Nynäshamns köping med station för veterinären i Tungelsta.

Länsveterinärens praktikområde: Österåkers, Värmdö, Möja, Djurö, Ingarö, Gustavsbergs, Bo, Östra Ryds, Solna, Stocksunds köpings, Danderyds, Täby, Nacka, Saltsjöbadens köpings och Huddinge kommuner samt Djursholms, Lidingö och Vaxholms städer.

Uppsala län.

(Nuvarande indelning enligt brev den 31 december 1912, den 13 april 1922 och den 27 januari 1928.)

1. *Bålsta distrikt*: Bro och Lossa, Stockholms-Näs, Västra Ryds, Håbo-Tibble, Håtuna, Hågeby, Skoklosters, Övergrans, Yttergrans och Kalmars kommuner med station för veterinären i Bålsta.

2. *Enköpings distrikt*: Hacksta, Löts, Villberga, Litslena, Härkeberga, Boglösa, Lillkyrka, Vallby, Arnö, Kungs-Husby, Veckholms, Torsvi, Enköpings-Näs, Teda, Svinnegarns, Tillinge, Breds, Sparrsätra, Vårfrukyrka och Långtora kommuner samt Enköpings stad med station för veterinären i Enköping.
 3. *Örsundsbro distrikt*: Husby-Sjutolfts, Nysätra, Biskopskulla, Fröslunda, Giresta, Hjalsta, Kulla, Holms, Fittja, Gryta, Bålingsta, Västeråkers, Dalby, Ramsta, Hagby, Skogs-Tibble, Ålands och Järlåsa kommuner, med station för veterinären i Örsundsbro.
 4. *Alunda distrikt*: Rasbokils, Stavby, Tuna, Ekeby, Skäfthammars, Alunda, Morkarla, Dannemora och Films kommuner samt Bladåkers, Faringe, Almunge och Knutby kommuner i Stockholms län med station för veterinären i Alunda.
 5. *Skärplinge distrikt*: Tegelsmora, Österlövsta, Hållnäs och Västlands kommuner med station för veterinären i Skärplinge.
 6. *Tierps distrikt*: Vendels, Tierps, Tierps köpings, Söderfors, Tolfta och Älvkarleby kommuner med station för veterinären i Tierps köping.
- Länsveterinärens praktikområde*: Bondkyrka, Uppsala-Näs, Vänge, Läby, Börje, Jumkils, Åkerby, Bålinge, Skuttunge, Gamla Uppsala, Vaksala, Danmarks, Fundbo, Rasbo, Björklinge, Viksta, Tensta, Lena och Ärentuna kommuner samt Uppsala stad.

Södermanlands län.

(Nuvarande indelning enligt brev den 7 februari 1913 och den 20 september 1919.)

1. *Nyköpings distrikt*: Tuna, Halla, Nykyrka, Stigtomta, Bärbo, Bergshammars, Tunabergs, S:t Nikolai, Svärta, Helgona, Råby-Rönö, Runtuna, Lids, Spelviks, Bogsta och Tystberga kommuner samt Nyköpings stad med station för veterinären i Nyköping.
2. *Björkviks distrikt*: Lunda, Kila och Björkviks kommuner med station för veterinären i Björkvik.
3. *Gnesta distrikt*: Ripsa, Ludgo, Frustuna, Kattnäs, Björnlunda, Gryts, Gåsinge och Dillnäs kommuner samt Vårdinge kommun i Stockholms län med station för veterinären i Gnesta.
4. *Vagnhärads distrikt*: Sättersta, Bålinge, Låstringe, Torsåkers, Västerljungs, Trosa-Vagnhärads, Mörkö och Hölö kommuner samt Trosa stad med station för veterinären i Vagnhärad.
5. *Mariefreds distrikt*: Taxinge, Kärnbo, Ytterenhörna, Överenhörna, Toresunds, Ytterselö, Överselö, Åkers och Länna kommuner samt Mariefreds stad med station för veterinären i Mariefred.
6. *Strängnäs distrikt*: Aspö, Helgarö, Fogdö, Vansö, Härads och Barva kommuner samt Strängnäs landskommun och Strängnäs stad med station för veterinären i Strängnäs.
7. *Malmköpings distrikt*: Dunkers, Lilla Malma, Malmköpings köpings, Hyltinge, Helgesta, Årdala och Årila kommuner med station för veterinären i Malmköping.
8. *Flens distrikt*: Forssa, Flens, Lilla Mellösa, Sködinge, Vadsbro, Blacksta, Husby-Oppunda, Vrena, Bettna och Lerbo kommuner med station för veterinären i Flen.
9. *Eskilstuna distrikt*: Näshulta, Husby-Rekarne, Stenkvista, Jäders, Kjula, Hammarby, Sundby, Vallby, Tumbo, Råby-Rekarne, Gillberga, Lista och Öja kommuner samt Torshälla landskommun, Es-

kilstuna och Torshälla städer med station för veterinären i Eskilstuna.

10. *Katrineholms distrikt*: Julita, Floda, Stora Malms och Östra Vingåkers kommuner samt Katrineholms stad med station för veterinären i Katrineholm.
11. *Vingåkers distrikt*: Västra Vingåkers och Österåkers kommuner med station för veterinären i Vingåker.

Östergötlands län.

(Nuvarande indelning enligt brev den 31 december 1912 och den 6 augusti 1920.)

1. *Tjällmo distrikt*: Godegårds, Tjällmo och Kristbergs kommuner med station för veterinären i Tjällmo.
2. *Finspångs distrikt*: Hällestads, Vånga, Risinge, Regna och Skedevi kommuner med station för veterinären i Finspång.
3. *Norrköpings distrikt*: Simonstorps, Kvillinge, Kullerstads, Kimstads, Borgs, Tingstads, Furingstads, Styrestads, Dagsbergs och Krokeks kommuner samt Norrköpings stad med station för veterinären i Norrköping.
4. *Östra Husby distrikt*: Kvarsebo, Östra Stenby, Östra Husby, Härads-hammars, Jonsbergs, Rönö, Östra Ny, Å, Kuddby och Konungsunds kommuner med station för veterinären i Östra Husby.
5. *Söderköpings distrikt*: Täby, Västra Husby, Drothems, Skönberga, Mogata, Börrums, Skällviks, S:t Anna, Östra Ryds och Gårdeby kommuner samt Söderköpings stad med station för veterinären i Söderköping.
6. *Valdemarsviks distrikt*: Gryts, Valdemarsviks köpings och Ringarums kommuner samt Hannäs, Tryserums och Östra Eds kommuner i Kalmar län med station för veterinären i Valdemarsvik.
7. *Åtvidabergs distrikt*: Yxnerums, Grebo, Värna, Björsätters och Åtvids kommuner samt Gårdserums kommun i Kalmar län med station för veterinären i Åtvidaberg.
8. *Linköpings distrikt*: Skärkinds, Gistads, Lillkyrka, Östra Skrukeby, Törnevala, Östra Hargs, Rystads, Vårdsbergs, Askeby, Örtomta, Bankekind, Vists, Landeryds, Skeda, Slaka, Kärna, Kaga, Vreta klostern, Stjärnorps, Ljungs, Flistads, Björkebergs, Ledbergs, Rappstads, Vikingstads, Nykils och Klockrike kommuner samt Linköpings stad med station för veterinären i Linköping.
9. *Motala distrikt*: Brunneby, Ekebyborna, Lönsås, Fornåsa, Västra Ny, Motala landskommun, Vinnerstads, Asks och Västra Stenby kommuner samt Motala stad med station för veterinären i Motala.
10. *Skänninge distrikt*: Älvestads, Skeppsås, Vallerstads, Varvs, Styra, Fivelstads, Appuna, Bjälbo, Allhelgona, Järstads, Väderstads, Herrberga, Normlösa och Västerlösa kommuner samt Skänninge stad med station för veterinären i Skänninge.
11. *Vadstena distrikt*: Hagebyhöga, Orlunda, Strå, S:t Pers, Nässja, Örborga, Herrestads, Källstads, Rogslösa, Väversunda och Hovs kommuner samt Vadstena stad med station för veterinären i Vadstena.
12. *Ödeshögs distrikt*: Västra Tollstads, Ödeshögs, Stora Åby, Trehörna, Röks, Heda, Svanshals och Kumla kommuner med station för veterinären i Ödeshög.

13. *Mjölby distrikt*: Högby, Hogstads, Västra Hargs, Östra Tollstads, Sya, Veta, Viby, Sjögestads och Gammalkils kommuner samt Mjölby stad med station för veterinären i Mjölby.
14. *Boxholms distrikt*: Rinna, Ekeby, Åsbo, Blåviks, Malexanders och Ulrika kommuner med station för veterinären i Boxholm.
15. *Kisa distrikt*: Vårdnäs, Tjärstads, Kättilstads, Hägerstads, Oppeby, Hycklinge, Horns, Västra Eneby, Kisa och Tidersrums kommuner med station för veterinären i Kisa.
16. *Österbymo distrikt*: Norra Vi, Sunds, Asby, Torpa, Västra Ryds och Svinhults kommuner med station för veterinären i Österbymo.

Jönköpings län.

(Nuvarande indelning enligt brev den 31 december 1912 och den 31 december 1921.)

1. *Eksjö distrikt*: Mariannelunds köpings, Hässleby, Ingatorps, Bellö, Edshults, Hults, Mellby, Hörreda och Kråkshults kommuner samt Eksjö landskommun och Eksjö stad med station för veterinären i Eksjö.
2. *Nässjö distrikt*: Norra Solberga, Flisby, Järnsnäs, Barkeryds, Forserums, Ödestugu, Malmbäcks och Almesåkra kommuner samt Nässjö landskommun och Nässjö stad med station för veterinären i Nässjö.
3. *Tranås distrikt*: Askeryds, Bredestads, Bälaryds, Lommaryds, Marbäcks, Frinnaryds, Linderås och Säby kommuner samt Tranås stad med station för veterinären i Tranås.
4. *Gränna distrikt*: Haurida, Vireda, Adelövs, Visingsö, Ölmstads, Skärstads och Svarttorps kommuner samt Gränna landskommun och Gränna stad med station för veterinären i Gränna.
5. *Jönköpings distrikt*: Lekeryds, Öggestorps, Hakarps, Rogberga, Barnarps, Månsarps, Sandseryds, Järstorps, Bankeryds, Bottnaryds, Mulserys, Angerdshestra, Bondstorps, Stengårdshults, Norra Unnaryds, Öreryds, Valdshults och Byarums kommuner samt Jönköping och Huskvarna städer med station för veterinären i Jönköping.
6. *Värnamo distrikt*: Norra Hestra, Åsenhöga, Källeryds, Tannåkers, Dannäs, Torskinge, Forsheda, Kulltorps, Gnosjö, Kärda, Hångers, Tånö, Våxtorps, Rydaholms, Gällaryds, Fryele, Hagshults, Kävsjö, Åkers och Tofteryds kommuner samt Värnamo landskommun och Värnamo stad med station för veterinären i Värnamo.
7. *Reftele distrikt*: Anderstorps, Båraryds, Våthults, Bosebo, Villastads, Burseryds, Sandviks, Gryteryds, Södra Hestra, Långaryds, Färgaryds, Femsjö, Södra Unnaryds, Jälluntofta, Kållerstads, Ås, Bolmsö, Bredaryds och Reftele kommuner med station för veterinären i Reftele stationssamhälle.
8. *Sävsjö distrikt*: Bringetofta, Hylletofta, Svenarums, Vrigstads, Nydala, Hjälmserys, Stockaryds, Hultsjö, Skepperstads, Hjärtlanda, Norra Ljunga, Vallsjö, Norra Sandsjö, Fröderyds, Bäckaby och Ramkvilla kommuner samt Bodafors köping med station för veterinären i Sävsjö.
9. *Vetlanda distrikt*: Södra Solberga, Korsberga, Lemnhults, Näshults, Stenberga, Skirö, Nye, Bäckseda, Näsby, Myresjö, Lannaskede, Nävelsjö, Björkö, Skede, Alseda, Ökna och Karlstorps kommuner samt Vetlanda landskommun och Vetlanda stad med station för veterinären i Vetlanda.

Kronobergs län.

(Nuvarande indelning enligt brev den 7 februari 1913, den 31 december 1913 och den 17 juni 1921.)

1. *Lenhovda distrikt*: Åseda, Nottebäcks med Granhult, Sjösås, Dädesjö, Herråkra, Lenhovda, Älghults, Hälleberga och Ekeberga kommuner med station för veterinären i Lenhovda.
2. *Tingsryds distrikt*: Älmeboda, Linneryds, Nöbbele, Väckelsångs, Tingsås, Tingsryds köpings, Södra Sandsjö, Almundsryds och Urshults kommuner med station för veterinären i Tingsryd.
3. *Växjö distrikt*: Hovmantorp, Furuby, Hemmesjö, Tegnaby, Östra Torsås, Uråsa, Jäts, Kalvsviks, Tävelsås, Dänningelanda, Vederslövs, Öja, Bergunda och Skatelövs kommuner samt Växjö landskommun och Växjö stad med station för veterinären i Växjö.
4. *Alvesta distrikt*: Örs, Härlövs, Moheda, Slätthögs, Mistelås, Kvenneberga, Hjortsberga, Lekaryds, Aringsås, Blådinge, Vislanda, Västra Torsås, Härlunda, Virestads, Stenbrohults och Älmhults köpings kommuner med station för veterinären i Alvesta.
5. *Markaryds distrikt*: Göteryds, Hinneryds, Traryds, Hallaryds, Markaryds och Markaryds köpings kommuner, Verums, Visseltofta, Vittsjö och Fagerhults kommuner i Kristianstads län samt Hishults kommun i Hallands län med station för veterinären i Markaryds köping.
6. *Ljungby distrikt*: Pjätteryds, Agunnaryds, Södra Ljunga, Hamneda, Kånna, Ljungby, Tutaryds, Ryssby, Berga, Dörrarps, Vittaryds, Angelstads, Odensjö, Lidhults, Vrå, Torpa, Annerstads och Nöttja kommuner med station för veterinären i Ljungby.

Länsveterinärens praktikområde: Hornaryds, Drevs, Öjaby, Gårdsby, Söraby, Tjureda, Tolgs, Asa, Aneboda, Bergs och Ormesberga kommuner.

Kalmar län.

(Nuvarande indelning enligt brev den 31 december 1912, den 17 juni 1921, den 18 november 1921, den 22 november 1929 samt den 27 februari 1930.)

1. *Gamleby distrikt*: Dalhems, Ukna, Västra Eds, Loftahammars, Lofta, Överrums, Gamleby, Odensvi, Blackstads, Hallingebergs och Törnfalls kommuner samt Västerviks stad med station för veterinären i Gamleby.
2. *Vimmerby distrikt*: Locknevi, Frödinge, Djursdala, Södra Vi, Rums-kulla, Pelarne och Vena kommuner samt Vimmerby landskommun och Vimmerby stad med station för veterinären i Vimmerby.
3. *Mörtfors distrikt*: Gladhammars, Västrums, Hjorteds, Tuna, Misterhults och Figeholms köpings kommuner med station för veterinären i Mörtfors.
4. *Målilla distrikt*: Mörlunda, Tvetå, Målilla, Gårdveda, Lönneberga, Järda, Virserums och Hultsfreds köpings kommuner med station för veterinären vid Målilla station.
5. *Oskarshamns distrikt*: Kristdala och Döderhults kommuner samt den del av Fliseryds kommun, som ligger norr om Emån, ävensom Oskarshamns stad med station för veterinären i Oskarshamn.
6. *Högsby distrikt*: Fagerhults, Fågelfors, Högsby och Kråksmåla kommuner med station för veterinären i Högsby.

7. *Mönsterås distrikt*: Långemåla, Mönsterås, Mönsterås köpings och Alems kommuner samt den del av Fliseryds kommun, som ligger söder om Emån, med station för veterinären i Mönsterås köping.
8. *Rockneby distrikt*: Ryssby, Bäckebo, Åby och Förlösa kommuner med station för veterinären i Rockneby.
9. *Nybro distrikt*: Kristvalla, S:t Sigfrids, Madesjö, Örsjö och Oskars kommuner samt Nybro stad med station för veterinären i Nybro.
10. *Vassmolösa distrikt*: Hossmo, Ljungby, Mortorp, Karlslunda, Arby och Hagby kommuner med station för veterinären i Vassmolösa.
11. *Emmaboda distrikt*: Vissefjärda och Emmaboda köpings kommuner samt Algutsboda, Långasjö och Ljuders kommuner i Kronobergs län med station för veterinären i Emmaboda.
12. *Torsås distrikt*: Våxtorps, Halltorps, Söderåkra, Torsås och Gullabo kommuner med station för veterinären i Torsås.
13. *Borgholms distrikt*: Böda, Högby, Källa, Persnäs, Föra, Alböke, Köpings, Räpplinge, Högserums, Löts, Ekby, Bredsättra, Gärdslösa, Långlöts, Runstens och Glömminge kommuner samt Borgholms stad med station för veterinären i Borgholm.
14. *Mörbylånga distrikt*: Algutsrums, Torslunda, Vickleby, Resmo, Mörbylånga, Mörbylånga köpings, Norra Möckleby, Gårdby, Sandby, Stenåsa, Hulterstads, Kastlösa, Smedby, Södra Möckleby, Segerstads, Gräsgårds, Ventlinge och Ås kommuner med station för veterinären i Mörbylånga köping.

Länsveterinärens praktikområde: Kalmar stad samt Kläckeberga och Dörby kommuner.

Gotlands län.

(Nuvarande indelning enligt brev den 31 december 1912.)

1. *Slite distrikt*: Fårö, Bunge, Rute, Fleringe, Halls, Hangvars, Lärbro, Hellvi, Othems, Boge, Bäls, Vallstena, Källunge, Hejnums, Tingstäde, Stenkyrka, Hørsne med Bara, Gothems och Norrlanda kommuner med station för veterinären i Slite.
2. *Ljugarns distrikt*: Viklau, Guldrupe, Buttle, Vänge, Sjonhems, Gant-hems, Anga, Kräklingbo, Ala, Ardre, Gammelgarns, Östergarns, Etelhems, Lye, Garde, Alskogs, Lau och Närs kommuner med station för veterinären i Ljugarn.
3. *Hemse distrikt*: Klinte, Frøjels, Eksta, Sproge, Silte, Hablingbo, Levede, Gerums, Fardhems, Linde, Lojsta, Burs, Stånga, Hemse, Alva, Rone, Eke, Havdhems, Näs, Grötlingbo, Fide, Öja, Hamra, Vamlingbo och Sundre kommuner med station för veterinären i Hemse.

Länsveterinärens praktikområde: Lummelunda, Martebo, Västkinde, Bro, Lokrume, Fole, Ekeby, Barlingbo, Endre, Hejdeby, Follingbo, Akebäcks, Roma, Björke, Halla, Dalhem, Västerhejde, Träkumla, Valls, Atlingbo, Hogräns, Stenkumla, Tofta, Eskelhems, Väster-garns, Sanda, Mästerby, Väte och Hejde kommuner samt Visby landskommun och Visby stad.

Blekinge län.

(Nuvarande indelning enligt brev den 31 december 1912.)

1. *Lyckeby distrikt*: Kristianopels, Jämjö, Torhamns, Ramdala, Lösens, Augerums, Rödeby och Sillhövda kommuner med station för veterinären i Lyckeby.
2. *Ronneby distrikt*: Eringsboda, Tvings, Listerby, Hjortsberga, Edestads, Backaryds, Ölkehults och Bräkne-Hoby kommuner samt Ronneby landskommun och Ronneby stad med station för veterinären i Ronneby.
3. *Karlshamns distrikt*: Aryds, Hällaryds, Ringamåla, Asarums, Mörrums och Elleholms kommuner samt Karlshamns stad med station för veterinären i Karlshamn.
4. *Sölvesborgs distrikt*: Kyrkhults, Jämshögs, Gammalstorps, Ysane och Mjällby kommuner samt Sölvesborgs landskommun och Sölvesborgs stad med station för veterinären i Sölvesborg.

Länsveterinärens praktikområde: Sturkö, Tjurkö, Fridlevstads, Nätt-raby, Aspö, Hasslö och Förkärla kommuner samt Karlskrona stad.

Kristianstads län.

(Nuvarande indelning enligt brev den 31 december 1912 och den 31 december 1913.)

1. *Simrishamns distrikt*: Östra Nöbbelövs, Simris, Järrestads, Östra Tommarps, Gladsax, Östra Vemmerlövs, Stiby, Vallby, Bolshögs, Östra Hoby, Östra Herrestads, Smedstorps och Rörums kommuner samt Simrishamns stad med station för veterinären i Simrishamn.
2. *Löderups distrikt*: Borrby, Hörups, Löderups, Valleberga, Ingelstorps, Glemminge, Tosterups, Bollerups, Hannas, Hammenhögs, Östra Ingelstads, Kverrestads, Ullstorps, Övraby, Benestads, Tryde och Tomelilla köpings kommuner med station för veterinären i Löderup.
3. *Brösarps distrikt*: Spjutstorps, Onslunda, Tranås, Fågeltofta, S:t Olofs, Södra Mellby, Vitaby, Eljaröds, Andrarums, Brösarps, Ravlunda, Maglehems, Hörröds, Degeberga och Vittskövle kommuner samt den del av Åhus kommun, som ligger söder om Helgeån, med station för veterinären i Brösarp.
4. *Tollarps distrikt*: Huaröds, Östra Sönnarlövs, Everöds, Lyngsjö, Östra Vrams, Västra Vrams, Linderöds, Äsphults, Djurröds, Träne och Köpinge kommuner, Åhus köpings och den del av Åhus kommun, som ligger norr om Helgeån, med station för veterinären i Tollarp.
5. *Kristianstads distrikt*: Skepparslövs, Vä, Norra Åsums, Rinkaby, Gustav Adolfs, Nosaby, Fjälkinge, Nymö, Trolle-Ljungby, Gualövs, Kiaby, Ivö, Ivetofta, Näsums, Vånga, Oppmanna, Österlövs, Fjälkestads, Färlövs, Norra Strö, Gumlösa, Sörby, Ignaberga, Vinslövs och Önnestads kommuner samt Kristianstads stad med station för veterinären i Kristianstad.
6. *Broby distrikt*: Kviinge, Gryts, Knisslinge, Hjärsås, Emislövs, Östra Broby, Glimåkra, Örkeneds, Loshults, Osby, Hästveda, Farstorps och Norra Sandby kommuner med station för veterinären i Broby.
7. *Hässleholms distrikt*: Norra Åkarps, Röke, Hörja, Finja, Vankiva, Stoby, Nävlinge, Häglinge Tjörnarps, Norra Mellby, Brönnestads,

- Matteröds och Västra Torups kommuner samt Hässleholms stad med station för veterinären i Hässleholm.
8. *Klippans distrikt*: Färingtofta, Riseberga, Perstorps, Oderljunga, Rya, Örkejlunga, Källna, Östra Ljungby, Gråmanstorps, Vedby, Stenestads, Västra Sönnarslövs, Kvidinge, Björnekulla och Västra Broby kommuner med station för veterinären i Klippan.
 9. *Ängelholms distrikt*: Tosjö, Tostarps, Munka-Ljungby, Össjö, Starby, Strövelstorps, Ausås, Höja, Rebbelberga, Barkåkra och Hjärnarps kommuner samt Ängelholms stad med station för veterinären i Ängelholm.
 10. *Båstads distrikt*: Förslövs, Grevie, Båstads, Hovs, Västra Karups och Torekovs kommuner samt Hasslövs och Östra Karups kommuner i Hallands län med station för veterinären i Båstad.

Malmöhus län.

(Nuvarande indelning enligt brev den 31 december 1913.)

1. *Höganäs distrikt*: Brunnby, Höganäs, Väsby, Vikens, Jonstorps och Farhults kommuner med station för veterinären i Höganäs.
2. *Kattarps distrikt*: Vålinge, Kattarps, Fleninge och Allerums kommuner med station för veterinären i Kattarp.
3. *Mörarps distrikt*: Kropps, Mörarps, Bjuvs, Norra Vrams, Södra Vrams, Risekatslösa, Hässlunda, Frillestads, Välluvs, Bårslövs och Ekeby kommuner samt Hälsingborgs stad med station för veterinären i Mörarp.
4. *Teckomatorps distrikt*: Kågeröds, Billeberga, Tirups, Svalövs, Felestads, Källs-Nöbbelevs, Norrvidinge, Norra Skrävlinge, Torrlösa, Reslövs, Östra Karaby, Asks och Konga kommuner med station för veterinären i Teckomatorp.
5. *Tågarp distrikt*: Halmstads, Ottarps, Fjärestads, Kvistofta, Glumslövs, S:t Ibbs, Härslövs, Säby, Vadensjö, Örja, Tofta, Asmundtorps och Sireköpinge kommuner samt Landskrona stad med station för veterinären i Tågarp.
6. *Kävlinge distrikt*: Annelövs, Lilla Harrie, Virke, Stora Harrie, Dagsstorps, Södervidinge, Kävlinge, Högs, Västra Karaby, Saxtorps, Hofterups, Barsebäcks, Löddeköpinge, Borgsby, Stävie, Lackalånga och Västra Hoby kommuner med station för veterinären i Kävlinge.
7. *Eslövs distrikt*: Trollenäs, Västra Strö, Bosarps, Röstånga, Billinge, Stehags, Västra Sallerups, Remmarlövs, Örtofta, Gårdstånga, Borlunda, Skeglinge, Skarhults och Östra Strö kommuner samt Eslövs stad med station för veterinären i Eslöv.
8. *Höörs distrikt*: Hallaröds, Bosjöklösters, Södra Rörums, Höörs, Munkarps och Norra Rörums kommuner med station för veterinären i Höör.
9. *Lunds distrikt*: Flädie, Fjäläie, Håstads, Igelösa och Odarslövs, Stångby, Vallkärra, Norra Nöbbelevs, Stora Råby, Hardeberga, Södra Sandby, Knästorps, Uppåkra, Flackarps och Lomma kommuner samt Lunds landskommun och Lunds stad med station för veterinären i Lund.
10. *Staffanstorps distrikt*: Bjällerups, Lyngby, Esarps, Kyrkheddinge, Brågarps, Nevishögs, Hyby, Bjärshögs, Bara, Mölleberga, Tottarps,

- Burlövs, Görslövs, Särslövs och Södra Sallerups kommuner med station för veterinären i Staffanstorp.
11. *Löberöds distrikt*: Revinge, Västerstads, Harlösa, Hammarlunda, Holmby, Hurva, Gudmuntorps och Högsereds kommuner med station för veterinären i Löberöd.
 12. *Veberöds distrikt*: Silvåkra, Hällestads, Dalby, Bonderups, Gödelövs, Veberöds, Everlövs, Blentarps, Genarps och Vombs kommuner med station för veterinären i Veberöd.
 13. *Svedala distrikt*: Skabersjö, Svedala, Svedala köpings, Anderslövs, Fru Alstads och V. Alstads kommuner med station för veterinären i Svedala.
 14. *Jordholmens distrikt*: Oxie, Glostorps, Lockarps, Arrie, Södra Åkarps, Mellan-Grevie, Ö. Grevie, V. Ingelstads, Törringe, V. Kärrtorps, Lilla Slågarps, Stora Slågarps, Västra Tommarps, Hammarlövs, Västra Vemmerlövs och Kyrkoköpinge kommuner samt Trälleborgs stad med station för veterinären i Jordholmen.
 15. *Vellinge distrikt*: Bunkeflo, Västra Klagstorps, Tygelsjö, Gässie, Eskilstorps, Hököpinge, Fuglie, Västra Ingelstads, Vellinge, Stora Hammars, Rängs, Håslövs, Bodarps, Skegrie och Maglarps kommuner samt Skanör med Falsterbo stad med station för veterinären i Vellinge.
 16. *Klagstorps distrikt*: Gylle, Dalköpinge, Gislövs, Bösarps, Simlinge, Lilla Isie, Östra Torps, Hemmesdyngge, Södra Åby, Östra Klagstorps, Äspö, Källtorps, Lilla Bedinge, Tullstorps, Östra Vemmenhögs och Grönby kommuner med station för veterinären i Klagstorp.
 17. *Skurups distrikt*: Västra Vemmenhögs, Önnarps, Gärdslövs, Gustavs, Slimminge, Skurups, Skurups köpings, Svenstorps, Hassle-Bösarps, Örsjö, Solberga, Skivarps och Villie kommuner med station för veterinären i Skurups köping.
 18. *Ystads distrikt*: Västra Nöbbelövs, Sjørups, Katslösa, Skårby, Balkåkra, Snårestads, Bjäresjö, Hedeskoga, Öja, Stora Köpinge, Stora Herrestads, Borrie, Bromma, Sövestads, Högstads och Baldringe kommuner samt Ystads stad med station för veterinären i Ystad.
 19. *Sjöbo distrikt*: Ramsåsa, Röddinge, Sövde, Ilstorps, Björka, Öveds, Brandstads, Södra Åsums, Tolånga och Vanstads kommuner med station för veterinären i Sjöbo.
 20. *Vollsjö distrikt*: Östra Kärrtorps, Lövestads, Vollsjö, Fränninge, Långaröds och Östraby kommuner med station för veterinären i Vollsjö.
 21. *Hörby distrikt*: Lyby, Hörby, Hörby köpings, Östra Sallerups, Svensköps, Äspinge och Fulltofta kommuner med station för veterinären i Hörby köping.

Länsveterinäreans praktikområde: Malmö stad, Husie och Fosie kommuner.

Hallands län.

(Nuvarande indelning enligt brev den 31 december 1912.)

1. *Laholms distrikt*: Våxtorps, Skummeslövs, Ränneslövs, Ysby, Knäreds, Tjärby och Veinge kommuner samt Laholms landskommun och Laholms stad med station för veterinären i Laholm.

2. *Halmstads distrikt*: Tönnersjö, Eldsberga, Trönninge, Snöstorps, Breareds, Enslövs, Kinnareds, Torups, Slättåkra, Kvibille, Holms, Övra-by, Vapnö, Söndrums, Harplinge, Steninge, Rävinge och Getinge kommuner samt Halmstads stad med station för veterinären i Halmstad.
3. *Falkenbergs distrikt*: Slöinge, Eftra, Skrea, Årstads, Asige, Abilds, Vessige, Askome, Drängsereds, Dagsås, Sibbarps, Ljungby, Alfshögs, Vinbergs, Stafsinge och Morups kommuner samt Falkenbergs stad med station för veterinären i Falkenberg.
4. *Ullareds distrikt*: Krogsereds, Gunnarps, Fagereds, Källsjö, Ullareds, Gällareds, Okome, Svarträ, Köinge och Nösslinge kommuner med station för veterinären i Ullared.
5. *Varbergs distrikt*: Tvååkers, Spannarp, Träslövs, Hunnestads, Gödestads, Grimetons, Rolfstorps, Skällinge, Stannareds, Valinge, Lindbergs, Torpa, Ås, Sällstorps, Veddige, Värö och Strävalla kommuner samt Varbergs stad med station för veterinären i Varberg.
6. *Kungsbacka distrikt*: Frillesås, Landa, Ölmevalla, Gällinge, Idala, Förlanda, Fjärås, Hanhals, Onsala, Vallda, Släps, Tölö, Älvsåkers och Lindome kommuner samt Kungsbacka stad med station för veterinären i Kungsbacka.

Göteborgs och Bohus län.

(Nuvarande indelning enligt brev den 7 februari 1913, den 24 maj 1918 och den 6 mars 1931.)

1. *Göteborgs distrikt*: Härryda, Landvetters, Partille, Råda, Kållereds, Askims, Västra Frölunda, Styrsö, Tuve, Öckerö, Torslanda, Björlanda och Backa kommuner samt Göteborgs och Mölndals städer med station för veterinären i Göteborg.
2. *Kungälv distrikt*: Säve, Rödbo, Romelanda, Kareby, Ytterby, Harestads, Torsby, Lyeke och Håлта kommuner samt Kungälv och Marstrands städer med station för veterinären i Kungälv.
3. *Jörlanda distrikt*: Solberga, Jörlanda, Spekeröds, Norums, Ödsmåls och Ucklums kommuner med station för veterinären i Jörlanda.
4. *Uddevalla distrikt*: Ljungs, Resteröds, Forshälla, Lane-Ryrs, Bäve, Herrestads, Skredsviks, Högås, Bokenäs och Dragsmarks kommuner samt Uddevalla stad med station för veterinären i Uddevalla.
5. *Varekils distrikt*: Torps, Myckleby, Långelanda, Stala, Tegneby, Röra, Morlanda, Skaftö, Fiskebäckskils, Grundsunds, Gullholmens, Käringöns, Mollösunds, Valla, Stenkyrka, Klövedals, Rönnängs och Klädesholmens kommuner med station för veterinären i Varekil.
6. *Dingle distrikt*: Lyse, Brastads, Bro, Malmöns, Kungshamns, Smögens, Askums, Tossene, Bärfendals, Svarteborgs, Håby, Foss, Hede, Sanne och Krokstads kommuner samt Lysekils stad med station för veterinären i Dingle.
7. *Orrekläpps distrikt*: Naverstads, Mo, Kville, Bottna, Svenneby, Tanums, Grebbestads köpings och Lurs kommuner med station för veterinären i Orrekläpp.
8. *Strömstads distrikt*: Tjärnö, Skee, Näsinge, Hogdals och Lommelands kommuner samt Strömstads stad med station för veterinären i Strömstad.

Älvsborgs län.

(Nuvarande indelning enligt brev den 31 december 1912 och den 31 december 1913.)

1. *Amåls distrikt*: Edsleskogs, Mo, Fröskogs, Tösse, Tydje, Ånimskogs och Tisselskogs kommuner samt Amåls landskommun och Amåls stad med station för veterinären i Amål.
2. *Dals-Eds distrikt*: Bäcke, Ödskölts, Håbols, Dals-Eds, Töftedals, Rölanda, Gesäters, Lerdals och Råggårds kommuner med station för veterinären i Dals-Ed.
3. *Bengtstors distrikt*: Steneby, Laxarby, Vårviks, Torrskogs, Årtemarks, Bengtstors köpings och Nössemarks kommuner med station för veterinären i Bengtstors.
4. *Färgelanda distrikt*: Rännelanda, Järbo, Högsäters, Färgelanda, Ödeborgs, Torps och Valbo—Ryrs kommuner med station för veterinären i Färgelanda.
5. *Melleruds distrikt*: Örs, Gunnarsnäs, Dalskogs, Skålleruds, Holms, Melleruds köpings, Järns, Grinstads, Erikstads, Bolstads, Gestads, Brålanda och Sundals-Ryrs kommuner med station för veterinären i Mellerud.
6. *Lilla Edets distrikt*: Gärdhems, Romele, Fors, Åsbräcka, Fuxerna och Tunge kommuner samt Västerlanda, Hjärtums och Grinneröds kommuner i Göteborgs och Bohus län med station för veterinären i Lilla Edet.
7. *Sollebrunnns distrikt*: Väne-Åsaka, Stora Mellby, Magra, Erska, Lagmansereds, Upphärads och Långareds kommuner med station för veterinären i Sollebrunn.
8. *Älvängens distrikt*: Hålanda, Ale-Skövde, S:t Peters, Skepplanda, Kiland, Starrkärrs, Nödinge, Angereds, Bergums och Stora Lundby kommuner med station för veterinären i Älvängen.
9. *Alingsås distrikt*: Östads, Lerums, Skallsjö, Hemsjö, Ödenäs, Alingsås landsförsamling och Rödene, Bälinge, Skogsbygdens, Lena, Bergstena, Fullestads, Hols, Horla, Siene, Algutstorps, Kullings-Skövde, Södra Härene, Tumbergs, Bråttensby och Landa kommuner samt Alingsås stad med station för veterinären i Alingsås.
10. *Herrljunga distrikt*: Eggvena, Remmene, Tarsleds, Fölene, Herrljunga, Närunga, Ljurs, Kvinneby, Asklanda, Ornunga, Vesene, Grude, Jällby, Södra Björke, Hudene, Skölvne, Norra Säms, Hovs, Källunga, Hällestads, Mjåldrunga, Eriksbergs, Broddarps, Öra, Alboga, Ods och Molla kommuner med station för veterinären i Herrljunga.
11. *Ulricehamns distrikt*: Kärråkra, Södra Vånga, Möne, Hällstads, Murrums, Södra Vings, Tvärreds, Marbäcks, Gällstads, Grönahögs, Strängsereds, Gullereds, Hössna, Brunnns, Vists, Timmele, Böne, Knätte, Liareds, Kölingareds, Fivlereds, Dalums, Blidsbergs, Humla, Kølaby, Solberga, Norra Åsarps och Smula kommuner samt Ulricehamns stad med station för veterinären i Ulricehamn.
12. *Borås distrikt*: Grovare, Fänneslunda, Härna, Varnums, Tärby, Rångedala, Äspereds, Toarps, Brämhults, Gingri, Fristads, Borgstena, Tämta, Vånga, Bredareds och Sandhults kommuner samt Borås stad med station för veterinären i Borås.
13. *Rävlanda distrikt*: Töllsjö, Bollebygd, Björketorps, Sätilla och Hyssna kommuner med station för veterinären i Rävlanda.
14. *Skene distrikt*: Hajoms, Berghems, Fotskäls, Tostareds, Surteby-Katt-

unga, Öxnevalle, Horreds, Istorps, Kungsäters, Grimmares, Karl Gustavs, Gunnarsjö, Torestorps, Ålekulla, Öxabäcks, Örby, Kinna, Seglora, Fritsla, Skepphults och Kinnarumma kommuner med station för veterinären i Skene.

15. *Svenljunga distrikt*: Ljushults, Hillareds, Sexdrega, Roasjö, Redslareds, Svenljunga, Ullasjö, Örsås, Revesjö, Holsljunga, Mjökäcks, Älvsareds, Mårdaklevs, Kalvs, Östra Frölunda, Håcksviks, Långhems och Dannike kommuner med station för veterinären i Svenljunga.
16. *Limmareds distrikt*: Sjötofta, Ambjörnarp, Mossebo, Tranemo, Nittorps, Ljungsarps, Ölsremma, Dalstorps, Hulareds, Södra Åsarps, Månstads, Finnekumla och Södra Säms kommuner med station för veterinären i Limmared.

Länsveterinärens praktikområde: Vänersborgs stad, Trollhättans stad, Frändefors, Väne-Ryrs, Vassända-Naglums, Västra Tunhems och Norra Björke kommuner.

Skaraborgs län.

(Nuvarande indelning enligt brev den 31 december 1912, den 31 december 1913, den 16 februari 1923 och den 31 mars 1928.)

1. *Grästorps distrikt*: Vänersnäs, Flo, Sals, Ås, Karaby, Tuns, Friels, Tängs, Håle, Särestads, Bjärby, Flakebergs, Sparlösa, Hyringa, Malma, Längnums, Tengene, Grästorps köpings, Trökörna, Främestads och Bärebergs kommuner med station för veterinären i Grästorp.
2. *Vara distrikt*: Slädene, Levene, Essunga, Kyrkås, Fåglums, Barne-Åsaka, Lekåsa, Elings, Naums, Södra Kedums, Ryda, Longs, Hälums, Skarstads, Vara, Vara köpings, Önums, Laske-Vedums, Västerbitterna, Österbitterna, Larvs, Södra Lundby, Långjums, Uveds och Järpås kommuner med station för veterinären i Vara köping.
3. *Kvänums distrikt*: Tråvads, Vinköls, Västra Gerums, Synnerby, Skallmeja, Trässbergs, Härjevads, Saleby, Öttums, Jung, Fyrunga, Kvänums, Norra Vånga och Edsvära kommuner med station för veterinären i Kvänum.
4. *Lidköpings distrikt*: Häggesleds, Lavads, Tranums, Tådene, Norra Kedums, Väla, Gillstads, Mellby, Kållands-Åsaka, Råda, Örslösa, Söne, Skalunda, Rackeby, Gösslunda, Sunnersbergs, Strö, Otterstads, Hovby, Norra Härene, Hasslösa, Lindärva, Sävare, Hangelösa, Skeby, Källby och Broby kommuner samt Lidköpings stad med station för veterinären i Lidköping.
5. *Götene distrikt*: Ova, Skälvums, Husaby, Västerplana, Medelplana, Österplana, Kestads, Kinne-Kleva, Sils, Kinne-Vedums, Fullösa, Forshems, Bredsäters, Lugnås, Holmestads, Götene, Vättilösa och Ledsjö kommuner med station för veterinären i Götene.
6. *Skara veterinärrättnings distrikt*: Istrums, Öglunda, Eggby, Skarke (Varnhems), Norra Lundby, Bolums, Stenums, Norra Vings, Skånings-Åsaka, Händene, Härlunda, Marums och Bjärka kommuner samt Skara landskommun och Skara stad.
7. *Skövde distrikt*: Häggums, Skärvs, Sjogerstads, Rådene, Stenstorps, Brunnhems, Värsås, Varola, Hagelbergs, Öms, Norra Kyrketorps.

- Våmbss, Ryds, Forsby, Svenstorps, Locketorps, Värings, Horns, Frösve, Sätters, Bergs, Lerdala, Timmersdala, Böja, Låstads, Binnebergs, Odenåkers, Tidavads, Flistads och Götlunda kommuner samt Skövde stad med station för veterinären i Skövde.
8. *Falköpings distrikt*: Ullene, Vilske-Kleva, Marka, Gökhem, Sörby, Trävattna, Floby, Göteve, Grolanda, Jäla, Brismene, Börstigs, Kinneveds, Vårkumla, Luttra, Karleby, Slöta, Skörstorps, Mularps, Asle, Tiarps, Högstena, Södra Kyrketorps, Segerstads, Håkanstorps, Valtorps, Torbjörntorps, Friggeråkers, Östra Tunhems, Gudhems, Ugglums, Bjurums, Sätuna, Hornborga och Broddetorps kommuner, Falköpings östra och Falköpings västra landskommuner samt Falköpings stad med station för veterinären i Falköping.
 9. *Mullsjö distrikt*: Kälvene, Vartofta-Åsaka, Vistorps, Yllestads, Näs, Kymbo, Härja, Utvängstorps, Sandhems, Nykyrka, Bjurbäcks, Håbo och Gustav Adolfs kommuner med station för veterinären i Mullsjö.
 10. *Tidaholms distrikt*: Hångsdala, Östra Gerums, Kungslena, Hömbs, Varvs, Dimbo, Ottravads, Suntaks, Valstads, Vättaks, Brandstorps, Daretorps, Vellinge, Baltaks, Acklinga och Agnetorps kommuner samt Tidaholms stad med station för veterinären i Tidaholm.
 11. *Hjo distrikt*: Fröjereds, Korsberga, Fridene, Ljunghems, Edåsa, Borgunda, Dala, Södra Fågelås, Norra Fågelås, Grevbäcks, Bredviks, Kyrkefalla och Mofalla kommuner, Hjo landskommun samt Hjo stad med station för veterinären i Hjo.
 12. *Töreboda distrikt*: Svenneby, Hjälstads, Mo, Vads, Bällefors, Ekeskogs, Halna, Fägre, Trästena, Färeds, Bäcks, Björkängs, Töreboda köpings och Fredsbergs kommuner med station för veterinären i Töreboda.
 13. *Karlsborgs distrikt*: Beatebergs, Ransbergs, Mölltorps, Karlsborgs, Tiveds och Udenäs kommuner med station för veterinären i Karlsborg.
 14. *Hova distrikt*: Lyrestads, Hova, Älgårås, Finnerödja och Amnehärads kommuner samt Södra Råda kommun i Värmlands län med station för veterinären i Hova.
- Länsveterinärens praktikområde*: Utby, Ekby, Eks, Ullervads, Björ-sätters, Leksbergs, Torsö samt Hassle, Enåsa och Berga kommuner ävensom Mariestads stad.

Värmlands län.

(Nuvarande indelning enligt brev den 31 december 1912, den 31 december 1913, den 19 januari 1924 och den 6 juli 1928.)

1. *Filipstads distrikt*: Rämens, Gåsborns, Nordmarks, Färnebo, Brattfors, Kroppa och Lungsunds kommuner samt Filipstads stad med station för veterinären i Filipstad.
2. *Kristinehamns distrikt*: Rudskoga, Visnums-Kils, Visnums, Varnums och Ölme kommuner samt Kristinehamns stad med station för veterinären i Kristinehamn.
3. *Molkoms distrikt*: Väse, Nedre Ulleruds, Övre Ulleruds, Älvsbacka och Nyeds kommuner samt Forshaga församling av Grava kommun med station för veterinären i Molkom.

4. *Uddeholms distrikt*: Ransätters, Ekshärads, Gustav Adolfs, Norra Råda och Sunnemo kommuner med station för veterinären i Norra Råda.
5. *Kils distrikt*: Stora Kils, Frykeruds, Nors, Segerstads, Grums och Boda kommuner med station för veterinären i Kil.
6. *Häljebols distrikt*: Borgviks, Svanskogs, Långseruds, Gillberga, Värmskogs, Stavnäs och Glava kommuner med station för veterinären i Häljebol.
7. *Säffle distrikt*: Eds, Bro, Södra Ny, Huggenäs, By, Säffle köpings, Botilsätters, Ölseruds, Millesviks, Eskilsätters, Tveta och Kila kommuner med station för veterinären i Säffle.
8. *Arvika distrikt*: Högeruds, Bogens, Gunnarskogs, Ny, Älgå, Mangskogs och Brunskogs kommuner samt Arvika landskommun och Arvika stad med station för veterinären i Arvika.
9. *Årjängs distrikt*: Silleruds, Silbodals, Blomskogs, Trankils, Västra Fågelviks, Holmedals, Töcksmarks och Karlanda kommuner med station för veterinären i Årjäng.
10. *Koppoms distrikt*: Östervallskogs, Järnskogs, Skillingmarks, Köla och Eda kommuner med station för veterinären vid Koppoms järnvägsstation.
11. *Sunne distrikt*: Västra Emterviks, Östra Emterviks, Sunne, Sunne köpings och Gräsmarks kommuner med station för veterinären i Sunne köping.
12. *Torsby distrikt*: Lysviks, Fryksände, Lekvattnets, Östmarks och Vitsands kommuner med station för veterinären i Torsby.
13. *Värmlands-Dalby distrikt*: Nyskoga, Södra Finnskoga, Norra Finnskoga, Dalby och Norra Ny kommuner med station för veterinären vid Värmlands-Dalby.

Länsveterinärens praktikområde: Östra Fågelviks, Alsters och Hammarö kommuner, Karlstads landskommun samt Grava sockendel av Grava kommun och Karlstads stad.

Örebro län.

(Nuvarande indelning enligt brev den 31 december 1912, den 31 december 1913, och den 6 juli 1928.)

1. *Örebro distrikt*: Kils, Gräve, Tysslinge, Täby, Mosjö, Almby, Ansta, Långbro, Ekers, Hovsta, Axbergs, Rinkaby, Glanshammars, Norrbyås och Gällersta kommuner samt Örebro stad med station för veterinären i Örebro.
2. *Fjugesta distrikt*: Vintrosa, Kräklinge, Hackvads, Skagershults, Tängeråsa, Edsbergs, Knista, Hidinge och Kvistbro kommuner med station för veterinären i Fjugesta.
3. *Fellingsbro distrikt*: Ödeby, Lillkyrka, Götlunda, Näsby och Fellingsbro kommuner med station för veterinären i Fellingsbro.
4. *Odensbackens distrikt*: Lännäs, Askers, och Stora Mellösa kommuner med station för veterinären i Odensbacken.
5. *Pålsboda distrikt*: Ekeby, Sköllersta, Svennevads och Bo kommuner med station för veterinären i Pålsboda.
6. *Hallsbergs distrikt*: Lerbäck, Hallsbergs, Hallsbergs köpings, Kumla, Hardemo och Viby kommuner med station för veterinären i Hallsbergs köping.

7. *Askersunds distrikt*: Ramundeboda, Snavlunda och Hammars kommuner samt Askersunds landskommun och Askersunds stad med station för veterinären i Askersund.
8. *Karlskoga distrikt*: Nysunds, Degerfors, Karlskoga och Bjurtjärns kommuner med station för veterinären i Karlskoga.
9. *Grythyttedheds distrikt*: Grythyttans och Hällefors kommuner med station för veterinären i Grythyttedhed.
10. *Kopparbergs distrikt*: Hjulsjö, Ramsbergs och Ljusnarsbergs kommuner samt Kopparbergs köping med station för veterinären i Kopparberg.
11. *Nora distrikt*: Järnboås, Vikers och Ervalla kommuner samt Nora landskommun och Nora stad med station för veterinären i Nora.
12. *Lindesbergs distrikt*: Linde kommun samt Lindesbergs stad med station för veterinären i Lindesberg.

Västmanlands län.

(Nuvarande indelning enligt brev den 7 februari 1913 och den 21 november 1930.)

1. *Arboga distrikt*: Torpa, Kung Karls, Kungsörs köpings, Björskogs, Säterbo och Medåkers kommuner, Arboga landskommun och Västermo kommun (Södermanlands län) samt Arboga stad med station för veterinären i Arboga.
2. *Köpings distrikt*: Kungs-Barkarö, Västra Skedvi, Himmeta, Bro, Malma, Odensvi, Heds, Gunnilbo och Munktorps kommuner samt Köpings stad med station för veterinären i Köping.
3. *Norbergs distrikt*: Skinnskattebergs, Västanfors, Norbergs, Västeråla, Karbennings och Ramnäs kommuner med station för veterinären i Norberg.
4. *Sala distrikt*: Västerfärnebo, Fläckebo, Kumla, Kila, Möklinta, Enåkers, Västerlövsta, Norrby och Tärna kommuner samt Sala landskommun och Sala stad med station för veterinären i Sala.
5. *Fjärdhundra distrikt*: Sevala, Altuna, Simtuna, Frösthults, Härnevi, Torstuna, Österunda och Vittinge kommuner med station för veterinären i Fjärdhundra.
6. *Östervåla distrikt*: Huddunge, Harbo, Östervåla och Nora kommuner med station för veterinären i Östervåla.

Länsveterinärens praktikområde: Västerås stad, Sura, Svedvi, Bergs, Kolbäcks, Säby, Rytterne, Västerås-Barkarö, Dingtuna, Lillhärads, Skerike, Skultuna, Harakers, Romfartuna, Tillberga, Hubbo, Badelunda, Irsta, Kärrbo, Kungsåra, Ångsö, Björksta och Tortuna kommuner.

Kopparbergs län.

(Nuvarande indelning enligt brev den 31 december 1912.)

1. *Fors distrikt*: By, Folkärna, Krylbo köpings och Grytnäs kommuner samt Avesta stad med station för veterinären vid Fors station.
2. *Hedemora distrikt*: Garpenbergs kommun, Hedemora och Sätters landskommuner samt Sätters och Hedemora städer med station för veterinären i Hedemora.

3. *Dala-Husby distrikt*: Husby och Stora Skedvi kommuner med station för veterinären i Dala-Husby.
4. *Svärdsjö distrikt*: Svärdsjö och Envikens kommuner med station för veterinären i Svärdsjö.
5. *Borlänge distrikt*: Stora Tuna, Borlänge köpings, Domnarvets, Tor-sångs, Gustavs och Silvbergs kommuner med station för veterinären i Borlänge.
6. *Smedjebackens distrikt*: Söderbärke, Malingsbo, Norrbärke och Smedjebackens köpings kommuner samt Ludvika landskommun och Ludvika stad med station för veterinären i Smedjebacken.
7. *Sunnansjö distrikt*: Grangärde och Sävsnäs kommuner med station för veterinären i Sunnansjö.
8. *Nås distrikt*: Floda, Nås och Järna kommuner samt Mockfjärds kapellag av Gagnefs kommun med station för veterinären i Nås.
9. *Malungs distrikt*: Äppelbo och Malungs kommuner med station för veterinären i Malung.
10. *Transtrands distrikt*: Lima och Transtrands kommuner med station för veterinären i Transtrand.
11. *Leksands distrikt*: Als, Leksands och Siljansnäs kommuner samt Gagnefs sockendel av Gagnefs kommun med station för veterinären i Leksand.
12. *Rättviks distrikt*: Rättviks och Boda kommuner med station för veterinären i Rättvik.
13. *Orsa distrikt*: Ore, Orsa och Våmhus kommuner med station för veterinären i Orsa.
14. *Mora distrikt*: Mora, Morastrands köpings, Solleröns och Venjans kommuner med station för veterinären i Mora.
15. *Älvdalens distrikt*: Älvdalens, Särna och Idre kommuner med station för veterinären i Älvdalen.

Länsveterinärens praktikområde: Vika, Sundborns, Kopparbergs, Aspeboda och Bjursås kommuner samt Falu stad.

Mora distrikt tillsättes icke, förrän nuvarande länsveterinären i Mora avgår från denna tjänst.

Dalarnas övre länsveterinärdistrikt indrages och länsveterinären överföres på övergångsstat med skyldighet att inom Mora distrikt fullgöra distriktsveterinärs åligganden.

Gävleborgs län.

(Nuvarande indelning enligt brev den 31 december 1912, den 31 december 1913, den 31 december 1918 och den 21 januari 1927.)

1. *Ockelbo distrikt*: Ockelbo, Hamrånge och Skogs kommuner med station för veterinären i Ockelbo.
2. *Storviks distrikt*: Järbo, Ovansjö, Storviks köpings, Hofors, Torsåkers, Arsunda, Sandvikens köpings och Högbo kommuner med station för veterinären i Storvik.
3. *Gysinge distrikt*: Österfärnebo och Hedesunda kommuner med station för veterinären i Gysinge.
4. *Söderhamns distrikt*: Söderala, Norrala, Trönö och Mo kommuner samt Söderhamns stad med station för veterinären i Söderhamn.
5. *Bollnäs distrikt*: Rengsjö, Segersta, Hanebo, Bollnäs, Björkhamre kö-

- pings, Bollnäs köpings, Arbrå och Undersviks kommuner med station för veterinären i Bollnäs.
6. *Edsbyns distrikt*: Alfta, Ovanåkers och Voxna kommuner med station för veterinären i Edsbyn.
 7. *Ljusdals distrikt*: Järvsö, Ljusdals, Ljusdals köpings och Ramsjö kommuner samt Färila sockendel av Färila-Kårböle kommun med station för veterinären i Ljusdals köping.
 8. *Los distrikt*: Los kommun samt Kårböle kapellag av Färila-Kårböle kommun med station för veterinären i Los.
 9. *Bergsjö distrikt*: Bjuråkers, Harmångers, Jättendals, Gnarps, Bergsjö och Hassela kommuner med station för veterinären i Bergsjö.
 10. *Hudiksvalls distrikt*: Norrbo, Delsbo, Nianfors, Enångers, Njutångers, Forsa, Högs, Ilsbo, Hälsingtuna, Idenors och Rogsta kommuner samt Hudiksvalls stad med station för veterinären i Hudiksvall.
- Länsveterinärens praktikområde*: Gävle stad, Valbo och Hille kommuner.

Västernorrlands län.

(Nuvarande indelning enligt brev den 31 december 1912, den 31 december 1919, och den 19 januari 1923.)

1. *Fränsta distrikt*: Haverö, Borgsjö, Torps och Stöde kommuner med station för veterinären i Fränsta.
2. *Sundsvalls distrikt*: Sättna, Selångers, Tuna, Attmars, Njurunda, Sköns, Timrå, Alnö, Tynderö och Hässjö kommuner samt Sundsvalls stad med station för veterinären i Sundsvall.
3. *Indals-Lidens distrikt*: Ljustorps, Indals, Indals-Lidens och Holms kommuner med station för veterinären i Indals-Liden.
4. *Nylands distrikt*: Gudmundrå, Styrnäs, Boteå, Överlänнас, Torsåkers, Ytterlänнас och Dals kommuner med station för veterinären i Nyland.
5. *Skogs distrikt*: Nora, Skogs, Bjärträ, Ullångers, Nordingrå och Vibygerå kommuner med station för veterinären i Skog.
6. *Långsele distrikt*: Sånga, Multrä, Sollefteå lands-, Eds, Långsele, Granninge, Helgums och Resele kommuner samt Sollefteå stad med station för veterinären i Långsele.
7. *Ramsele distrikt*: Edsele, Ramsele och Ådals-Lidens kommuner med station för veterinären i Ramsele.
8. *Backe distrikt*: Junsele, Fjällsjö och Bodums kommuner med station för veterinären i Backe.
9. *Örnsköldsviks distrikt*: Nätra, Mo, Själevads, Arnäs, Grundsunda och Gideå kommuner samt Örnsköldsviks stad med station för veterinären i Örnsköldsvik.
10. *Bredbyns distrikt*: Sidsjö, Skorpeds, Anundsjö, Björna och Trehörningsjö kommuner med station för veterinären i Bredbyn.

Länsveterinärens praktikområde: Häggdångers, Säbrå, Stigsjö, Viksjö, Högsjö och Hemsö kommuner samt Härnösands stad.

Sundsvallsdistriktet tillsättes icke, förrän nuvarande länsveterinären i Medelpads distrikt avgår. Intill dess (den 30 augusti 1935) bibehålles alltså nuvarande Vivstavarvs distrikt.

Jämtlands län.

(Nuvarande indelning enligt brev den 31 december 1912, den 31 december 1913, den 7 juni 1921 och den 3 december 1926.)

1. *Ragunda distrikt*: Fors, Hällesjö, Håsjö, Ragunda och Stuguns kommuner med station för veterinären i Ragunda.
2. *Hammerdals distrikt*: Borgvattnets, Hammerdals och Gåxsjö kommuner med station för veterinären i Hammerdal.
3. *Bräcke distrikt*: Bräcke, Nyhems, Sundsjö, Revsunds och Bodsjö kommuner med station för veterinären i Bräcke.
4. *Svenstaviks distrikt*: Hackås, Näs, Bergs, Asarne, Klövsjö, Rätans och Storsjö kommuner med station för veterinären i Svenstavik.
5. *Föllinge distrikt*: Föllinge, Laxsjö och Hotagens kommuner med station för veterinären i Föllinge.
6. *Strömsunds distrikt*: Ströms, Alanäs och Frostvikens kommuner med station för veterinären i Strömsund.
7. *Mörsils distrikt*: Åre, Undersåkers, Mörsils, Kalls och Mattmars kommuner samt den del av Hallens kommun, som ligger norr om Storsjön, med station för veterinären i Mörsil.
8. *Offerdals distrikt*: Offerdals och Alsens kommuner med station för veterinären i Offerdal.
9. *Månsåsens distrikt*: Norderöns, Marby, Ovikens och Myssjö kommuner, den del av Sunne kommun, som ligger väster om Storsjön, samt Hallens kommun med undantag av den del, som ligger norr om Storsjön, med station för veterinären i Månsåsen.
10. *Hede distrikt*: Vemdalens, Hede och Tännäs kommuner med station för veterinären i Hede.
11. *Svegs distrikt*: Lillhärdals, Linsälls, Svegs, Älvros, Överhogdals, Ytterhogdals och Ängersjö kommuner med station för veterinären i Svegsmon.

Länsveterinärens praktikområde: Lockne, Marieby, Brunflo, Rödöns, Näskotts, Aspås, Ås, Kyrkås, Lits, Häggenäs och Frösöns kommuner, den del av Sunne kommun, som ligger öster om Storsjön, samt Östersunds stad.

Västerbottens län.

(Nuvarande indelning enligt brev den 7 februari 1913, den 29 augusti 1913, den 2 februari 1923 och den 19 januari 1924.)

1. *Nordmalings distrikt*: Nordmalings och Hörnefors kommuner med station för veterinären i Nordmalings municipalsamhälle.
2. *Bjurholms distrikt*: Bjurholms, Örträsk och Fredrika kommuner med station för veterinären i Bjurholm.
3. *Vindelns distrikt*: Degerfors kommun och Botsmarks kyrkobokföringsområde av Sävars kommun med station för veterinären i Vindelns.
4. *Nysätra distrikt*: Bygdeå, Nysätra och Lövångers kommuner med station för veterinären i Ånäset.
5. *Burträsk distrikt*: Burträsk kommun med station för veterinären i Burträsk municipalsamhälle.
6. *Skellefteå distrikt*: Bureå kommun och Skellefteå landskommun, med undantag av Kågedalens församling, samt Skellefteå stad med station för veterinären i Skellefteå.

7. *Byske distrikt*: Byske kommun och Kågedalens församling av Skellefteå landskommun samt den del av Jörns kommun, som ligger öster om norra stambanan, med station för veterinären i Byske municipalsamhälle.
8. *Norsjö distrikt*: Norsjö och Malå kommuner samt den del av Jörns kommun, som ligger väster om norra stambanan, inberäknat Jörns municipalsamhälle, med station för veterinären i Norsjö kyrkoby.
9. *Lycksele distrikt*: Lycksele och Lycksele köpings kommuner med station för veterinären i Lycksele köping.
10. *Storumans distrikt*: Stensele, Sorsele och Tärna kommuner med station för veterinären i Storuman.
11. *Vilhelmina distrikt*: Vilhelmina kommun med station för veterinären i Vilhelmina municipalsamhälle.
12. *Dorotea distrikt*: Dorotea och Åsele kommuner samt Tåsjö kommun i Västernorrlands län med station för veterinären i Dorotea stations-samhälle.

Länsveterinärens praktikområde: Vännäs, Vännäs köpings, Umeå lands- och Holmsunds kommuner, Sävars kommun med undantag av Botsmarks kyrkobokföringsområde ävensom Holmöns kommun och Umeå stad.

Norrbottens län.

(Nuvarande indelning enligt brev den 31 december 1912.)

1. *Piteå distrikt*: Hortlax, Norrfjärdens och Älvsby kommuner samt Piteå landskommun och Piteå stad med station för veterinären i Piteå.
2. *Bodens distrikt*: Överluleå, Edefors och Råneå kommuner samt Bodens stad med station för veterinären i Boden.
3. *Arvidsjaur distrikt*: Arvidsjaur och Arjeplogs kommuner med station för veterinären i Arvidsjaur.
4. *Jokkmokks distrikt*: Jokkmokks kommun med station för veterinären i Jokkmokk.
5. *Gällivare distrikt*: Gällivare, Jukkasjärvi och Karesuando kommuner med station för veterinären i Gällivare.
6. *Nederkalix distrikt*: Överkalix, Töre och Nederkalix kommuner med station för veterinären i Nederkalix.
7. *Haparanda distrikt*: Nedertorneå, Karl Gustavs och Hietaniemi kommuner, Övertorneå kommun med undantag av Svansteins kyrkobokföringsområde samt Haparanda stad med station för veterinären i Haparanda.
8. *Pajala distrikt*: Korpilombolo, Tärendö, Pajala och Junosuando kommuner samt Svansteins kyrkobokföringsområde av Övertorneå kommun med station för veterinären i Pajala.

Länsveterinärens praktikområde: Nederluleå kommun och Luleå stad.